

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

SPRAWOZDANIE

**z realizacji rządowego programu ograniczania
przestępczości i społecznych zachowań**

„Razem bezpieczniej”

w 2010 roku

Warszawa, 2011 rok

Spis treści

Rozdział	Podrozdział	Nazwa rozdziału	Strona
I		Informacja z realizacji rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie” przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2010 roku	3-17
	1	Działania podjęte przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w okresie sprawozdawczym	3-5
	2	Centralne akcje profilaktyczne	5-8
	3	Poradniki	8
	4	Badania jakościowe EURO 2012	8
	5	Inne działania w ramach Programu „Razem bezpiecznie”	9-10
	6	Promocja Programu	11-12
	7	Finansowanie Programu	12-17
II		Projekty realizowane w 2010 roku w ramach programu „Razem bezpiecznie” (w ramach rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na realizację Programu)	18-26
III		Wpływ działań podejmowanych w ramach programu „Razem bezpiecznie” na stan bezpieczeństwa	27-33
IV		Realizacja zadań przez administrację rządową – przykłady działań	33-79
V		Podsumowanie	80
VI		Najważniejsze działania w ramach programu w roku 2011	81

I. Informacja z realizacji rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej” przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2010 roku

Zgodnie z uchwałą Nr 218/2006 Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpieczniej” oraz uchwałą zmieniającą Nr 219/2009 z dnia 7 grudnia 2009 r., zadania określone w Programie koordynowane są przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Departament Analiz i Nadzoru). Zadaniem Programu jest wspieranie ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Priorytetowymi celami są ograniczenie skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia, wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zapobieganie przestępczości i społecznym zachowaniom, poprawa wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej służby oraz aktywizacja lokalnych partnerstw różnych podmiotów działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W celu właściwej realizacji zadań wynikających z programu, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji powołał *Zespół* wspierający koordynację programu. W jego skład weszli przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Infrastruktury oraz formacji (służb) nadzorowanych przez MSWiA (Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna).

Na poziomie województwa zadania wynikające z programu koordynuje Wojewoda przy pomocy *zespołu*, w skład którego wchodzi przede wszystkim przedstawiciele administracji samorządowej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej i Straży Granicznej.

Powiaty i gminy mogą włączać się w realizację programu na zasadzie dobrowolności. Na poziomie powiatu wiodącą rolę w realizacji programu powinien mieć starosta, jako przewodniczący komisji bezpieczeństwa i porządku publicznego, zaś w gminach zadania wynikające z programu powinien inicjować i realizować wójt (burmistrz, prezydent miasta), którego może wspierać rada gminy (miasta) oraz osoby i instytucje działające na rzecz bezpieczeństwa.

1. Działania podjęte przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w roku sprawozdawczym:

1.1. Organizacja 2 posiedzeń Zespołu Koordynującego - wspierającego realizację Programu, podczas których omówiono zadania Zespołu, przyjęto procedury podziału środków z rezerwy celowej budżetu państwa, przeznaczonej na realizację zadań w ramach Programu, na łączną sumę 3.000.000 zł oraz dokonano podziału tej rezerwy na 2010 r.

W celu podziału tej rezerwy, corocznie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zwraca się do Wojewodów o przedstawienie maksimum 7 projektów zadań publicznych, których realizacja w danym roku przez podmioty pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego efektywnie wesprze działania administracji rządowej w ramach programu „Razem bezpieczniej”. Propozycje projektów powinny być wynikiem wnikliwej analizy, powstałej zarówno w oparciu o dane statystyczne nt. skali zagrożeń w województwie, jak i o wnioski z koordynowanych oraz współrealizowanych programów profilaktycznych oraz innych przedsięwzięć i inicjatyw z zakresu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań.

Zespół Koordynujący – wspierający realizację programu „Razem bezpieczniej”, działający przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji dokonuje analizy i oceny przedłożonych przez Wojewodów projektów (w ramach Zespołu powoływane są grupy ekspertów, adekwatnie do obszaru działania Programu).

Procedura mechanizmu dofinansowania w ramach Programu przedstawia się wg następującego schematu:

- MSWiA w IV kwartale każdego roku występuje do Wojewodów o przekazanie projektów do dofinansowania w ramach Programu;

- Wojewoda, przy wsparciu Zespołu powołanego do koordynowania działań wojewódzkich w ramach programu „Razem bezpiecznie”, dokonuje oceny nadesłanych projektów, a następnie najlepsze, jako rekomendowane z terenu województwa przesyła do MSWiA;
- Zespół Koordynujący program „Razem bezpiecznie”, działający przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji dokonuje analizy i oceny przedłożonych przez Wojewodów projektów;
- wyłonione i najlepiej ocenione projekty przedłożone zostają do akceptacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, który następnie zwraca się do Ministra Finansów o uruchomienie środków finansowych z rezerwy celowej budżetu państwa i przekazanie ich do budżetu wskazanych Wojewodów;
- Wojewodowie, zgodnie z założeniami Programu zawierają z jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia administracyjne, bądź umowy z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z założeniami programu „Razem bezpiecznie” Wojewoda przyznaje środki na realizację projektów w formie dofinansowania:

- zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe. Zlecenie realizacji zadań oraz przekazanie dotacji celowej na ich realizację następuje w formie umów zawieranych w oparciu o zasady i tryb przewidziane w ustawie o finansach publicznych oraz ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Zlecenie zadania oraz jego realizacja następuje w formie porozumienia administracyjnego zawieranego pomiędzy Wojewodą, a daną jednostką samorządu terytorialnego przy uwzględnieniu zapisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawy o samorządzie gminnym, powiatowym lub o samorządzie województwa.

1.2. Organizacja spotkań roboczych koordynatorów wojewódzkich rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpiecznie”.

Corocznie, na przełomie III i IV kwartału, MSWiA organizuje seminaria dla koordynatorów wojewódzkich, których celem jest m.in. weryfikacja działań i przyjęcie kierunków działań w ramach Programu, w tym procedury podziału rezerwy celowej zabezpieczonej na realizację „Razem bezpiecznie” w następnym roku. Wnioski i propozycje ze spotkań z koordynatorami przedstawiane są następnie Zespołowi Koordynacyjnemu, wspierającemu realizację zadań Programu, który na posiedzeniach przyjmuje i rekomenduje Ministrowi SWiA uzgodnione rozwiązania w zakresie dalszej realizacji Programu. W spotkaniu w październiku 2010 r. uczestniczyli członkowie Zespołu Koordynującego realizację Programu - reprezentanci poszczególnych ministerstw, przedstawiciele Policji (Komendy Głównej Policji oraz koordynatorzy Programu z komend wojewódzkich Policji), Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, koordynatorzy wojewódzcy oraz pracownicy MSWiA. Podczas tych spotkań zgłoszono następujące postulaty:

- Powołanie Krajowej Rady Prewencji Kryminalnej – zadania tego nie udało się zrealizować ze względu na prezydencję Polski w Radzie UE w br.;
- Rezygnacja z Konkursu „Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego” – w zamian realizowany jest projekt pn. „**Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego**” w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013*”;
- Ustanowienie tytułu Lidera Programu „Razem bezpiecznie”. Tytuły te poraz pierwszy wręczono w roku bieżącym podczas konferencji podsumowującej realizację działań Programu.

1.3. Organizacja konferencji podsumowującej działania w ramach Programu w 2009 roku.

W lutym 2010 r. w Oranżerii Muzeum Pałac w Wilanowie odbyła się konferencja MSWiA, podsumowująca działania rządowego programu ograniczania przestępczości i społecznych zachowań „Razem bezpiecznie” w 2009 r. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, koordynatorzy Programu oraz przedstawiciele oświaty, kultury, organizacji pozarządowych, policjanci prewencji i ruchu drogowego oraz młodzieżowi wolontariusze **PaT**¹.

Podczas konferencji podsumowano program „Razem bezpiecznie” za 2009 r. Ważną część konferencji stanowiła również prezentacja **programu PaT**, w ramach której przedstawiona została jego nowa strategia oraz ogłoszona data i miejsce V Przystanku PaT. Przechodnią statuetkę Akcji z rąk gospodarzy IV Przystanku - Garwolina odebrali: Wiceprezydent m. st. Warszawy Włodzimierz Paszyński i Komendant Stołeczny Policji insp. Adam Mularz.

¹ Opis działań w ramach programu „PaT” – str. 6

Rozstrzygnięty został Ogólnopolski Konkurs Dramaturgiczny „Uczmy się PaTrzeć”. Nagrody w konkursie ufundowali Ministrowie: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Infrastruktury i Edukacji Narodowej.

1.4. Strona internetowa programu „Razem bezpieczniej” - Bank Dobrych Praktyk.

W 2010 r. zmodyfikowano utworzoną w 2007 r. na potrzeby realizacji Programu stronę internetową, a w szczególności **Bank Dobrych Praktyk**, dział **Multimedia** oraz **Miasteczka Ruchu Drogowego**.

Bank Dobrych Praktyk uzupełniany jest na bieżąco – wpisywane są do niego inicjatywy i projekty realizowane w poszczególnych obszarach Programu. Głównym założeniem funkcjonowania strony jest stworzenie ogólnopolskiej bazy „gotowych” i sprawdzonych pomysłów w zakresie poprawy bezpieczeństwa, które mogą pomóc w rozwiązywaniu konkretnych problemów danej społeczności lokalnej.

Bank Dobrych Praktyk ma łączyć doświadczenia administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji społecznych. Jest to bowiem podstawowy warunek skuteczności programu „Razem bezpieczniej”, którego istotą jest wymiana dobrych praktyk oraz sprawdzonych inicjatyw.

1.5. Seminarium dot. problematyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W dniu 11.02.2010 r., w Sali Konferencyjnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, odbyło się **Seminarium dot. problematyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym**, organizowane we współpracy z Instytutem Transportu Samochodowego. Podczas spotkania omówione zostały działania resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także podmiotów współpracujących w obszarze ruchu drogowego, zrealizowane w 2009 r. i priorytety na rok 2010. Seminarium to powiązane było z Konferencją podsumowującą działania rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „**Razem bezpieczniej**” w 2009 r. W seminarium udział wzięli policjanci z pionu ruchu drogowego, przedstawiciele instytucji i organizacji rządowych i pozarządowych działających na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, przedstawiciele Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz Inspektoratu Transportu Drogowego. Doświadczeniami dzielili się również przedstawiciele podmiotów zewnętrznych, zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym Instytutu Transportu Samochodowego, Stowarzyszenia Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach i Kolizjach Drogowych „Alter Ego”, Stowarzyszenia „Droga i Bezpieczeństwo”, Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Fundacji „Kierowca Bezpieczny”, Krajowego Centrum BRD.

2. Centralne akcje profilaktyczne:

2.1. Działania pn. „Bezpieczne wakacje 2010”

Na podstawie zalecenia Pana Ministra z maja 2010 r. w sprawie organizacji działań administracji rządowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa podczas letniego wypoczynku, Wojewodowie, jako koordynatorzy podjęli działania zmierzające do realizacji zadań przez formacje i właściwe służby, odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa.

„**Bezpieczne wakacje**”, wzorem lat ubiegłych, także w 2010 r. były głównie realizacją wspólnych inicjatyw administracji zespolonej oraz zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i instytucji organizujących wypoczynek dzieciom i młodzieży. Z uwagi na wcześniejsze doświadczenia i statystki, wskazujące na zwiększone zagrożenie w obszarze **bezpieczeństwa nad wodą**, wytyczne MSWiA w szczególności dotyczyły wskazanego problemu (m.in. masowe powstawanie „dzikich kąpielisk”, bez jakiegokolwiek nadzoru oraz weryfikacji w zakresie ich zdatności). Ponadto odpowiedzialne służby zobligowane zostały do sprawdzania stanu obiektów pod kątem zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Mając na uwadze powyższe, podczas *działań* uwzględniano wskazane zagrożenia w działaniach profilaktyczno-prewencyjnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, które mają wpływ na warunki letniego pobytu i wypoczynku, jak i na bezpieczny dojazd do miejsc, gdzie był on organizowany.

Założeniem towarzyszącym planowaniu działań pn. „Bezpieczne Wakacje” było ich kompleksowe zintegrowanie z rządowym programem ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „**Razem bezpieczniej**”, zakładającym szczególną aktywność rządowej administracji publicznej w takich obszarach jak: **bezpieczeństwo w szkole, w ruchu drogowym, w miejscu zamieszkania i miejscach publicznych**.

Uwzględniając założenia i cele programu „Razem bezpieczniej”, we właściwych komórkach organizacyjnych urzędów wojewódzkich opracowano propozycje działań przewidzianych do realizacji w ramach akcji „Bezpieczne wakacje” w roku 2010, najczęściej w ramach utworzonych **wojewódzkich zespołów koordynujących** - wspierających realizację programu „Razem bezpieczniej” na terenie województwa.

Szczegółowe informacje z przebiegu działań wakacyjnych o charakterze centralnym, w tym wojewódzkich znajdują się na stronie internetowej Programu.

2.2. Ogólnopolska akcja profilaktyczna – Piąty Przystanek „Profilaktyka a Teatr”.

Ideą programu „Profilaktyka a Teatr” są działania angażujące młodzież w dramę lub teatr, tematycznie skierowane przeciwko patologii społecznej. Program obejmuje cztery obszary: działanie, edukację, informację oraz akcję. Przedsięwzięcie to ma na celu przede wszystkim, ograniczenie zjawiska narkomanii wśród uczniów szkół ponadpodstawowych, inspirowanie rodziców młodzieży szkolnej do pogłębiania wiedzy z zakresu profilaktyki narkotykowej, jak również komunikowanie oraz inicjowanie przez Policję wspólnych działań skierowanych przeciwko zjawiskom patologii społecznej.

Akcja pn. „Przystanek PaT” jest częścią programu „Profilaktyka a Ty”, realizowaną raz w roku, w okresie letnich wakacji. Akcja trwa około 5 dni i biorą w niej udział liderzy programu, wolontariusze oraz grupy teatralne z całego kraju, które realizują spektakle edukacyjno-profilaktyczne. Podczas Przystanku odbywają się warsztaty profilaktyczne, artystyczne oraz prowadzone są młodzieżowe fora dyskusyjne, natomiast w trakcie jego finału uczestnicy prezentują efekty pracy warsztatowej.

Akcja ta organizowana jest od 2006 r., od II edycji Przystanku PaT patronuje jej Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Natomiast od 2007 r. wpisana jest do programu „Razem bezpieczniej”. Projekt skierowany jest do młodzieży szkół ponadpodstawowych i studentów, ma on na celu promowanie mody na życie bez uzależnień poprzez profilaktykę rówieśniczą. Głównym pomysłodawcą i organizatorem akcji jest Policja, która wraz ze środowiskami młodzieżowymi tworzy aktywną platformę przeciwko zjawiskom patologii społecznej, sięgając po narzędzia z obszaru kultury tj. teatr, film, plastykę, taniec, literaturę i muzykę.

V Przystanek PaT odbył się w dniach 21-25 lipca 2010 r. w siedzibie Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca "Mazowsze" w Karolinie. Wzięło w nim udział ponad 1000 osób z całej Polski. Finał Przystanku odbył się 24 lipca w Warszawie przed Pałacem Kultury i Nauki. Podczas Przystanku przeprowadzono liczne warsztaty artystyczne, wystawiono 15 spektakli teatralnych, wyświetlono filmy o tematyce edukacyjno - profilaktycznej, odbyły się 4 koncerty muzyczne.

2.3. Kampania „Rowerem bezpiecznie do celu” oraz konkurs na projekt „Miasteczka ruchu drogowego”

W 2010 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury (Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego) oraz Komendą Główną Policji, jako kontynuację inicjatywy zapoczątkowanej w roku 2008, ogłosiło Konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach rządowego programu „Razem bezpieczniej” na projekt *miasteczka ruchu drogowego*, pn. „**Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego**”. Celem opracowanego w MSWiA Konkursu było zaktywizowanie jednostek samorządu terytorialnego w zakresie działań w obszarze brd, wybranie i nagrodzenie projektów w zakresie wyposażenia i modernizacji *miasteczek ruchu drogowego*, którego funkcjonowanie powinno przyczynić się do podniesienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprzez edukację dzieci i młodzieży w zakresie wychowania komunikacyjnego, a w szczególności:

- popularyzowania zasad i przepisów ruchu drogowego;
- kształtowania nawyków prawidłowego zachowania się w ruchu drogowym w charakterze rowerzystów;
- stworzenia warunków dla dzieci i młodzieży do przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową i motorowerową;
- popularyzowania roweru jako środka transportu, rekreacji i sportu.

Konkurs spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony jednostek samorządu terytorialnego. Łącznie w latach 2008-2010 przystąpiły do niego 141 podmioty. W 2008 r. laureaci otrzymali 50.000 zł, natomiast już w 2009 i 2010 r. pula nagród wyniosła po 100.000 zł. W 2010 roku nagrody pieniężne otrzymali: 1.miejsce (50.000 zł) - Urząd Miejski w Wolsztynie, woj. wielkopolskie, 2.miejsce (30.000 zł) - Urząd Gminy Trzebownik, woj. podkarpackie, 3.miejsce (20.000 zł) - Urząd Miejski w Opolu Lubelskim, woj. lubelskie. W sumie w latach 2008 – 2010 MSWiA nagrodziło 9 jednostek samorządu terytorialnego. Poza

nagrodami dla zwycięzców konkursu, siedmiu wyróżnionym jednostkom samorządu terytorialnego wręczono dyplomy oraz przekazano rowery ufundowane przez firmę Arkus&Romet.

Uroczyste podsumowanie konkursów na budowę, doposażenie i modernizację „*Miasteczek Ruchu Drogowego*” skorelowane były ściśle z ogólnopolską kampanią edukacyjną oraz zmasowanymi działaniami policyjnymi pn. „**Rowerem bezpiecznie do celu**”. Kampania jest kontynuowana co roku. Ubiegłoroczna kampania trwała od 30 maja do końca sierpnia, a jej głównym celem było promowanie bezpieczeństwa ruchu drogowego rowerzystów, szczególnie dzieci i młodzieży. 30 maja 2010 r. inauguracja działań miała miejsce w Centrum Olimpijskim PKOl. w Warszawie, w połączeniu z wręczeniem nagród laureatom Konkursu oraz przejazdem rowerzystów oraz zaproszonych gości ulicami Warszawy do Parku Agrykola, gdzie w ramach *Międzynarodowego Dnia Dziecka* służby resortu spraw wewnętrznych i administracji realizowały działania profilaktyczne. W tym dniu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Infrastruktury (Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego), Komenda Główna Policji oraz Urząd Miasta Warszawy, w Parku Agrykola, przeprowadziły imprezę pod nazwą „**Warszawa dzieciom**”. W Parku Agrykola działało mobilne miasteczko ruchu drogowego, w którym odbyły się m.in.: egzaminy na kartę rowerową i konkursy sprawnościowe na rowerowym torze przeszkód oraz pokazy sprzętu wykorzystywanego przez Policję, Straż Graniczną i Państwową Straż Pożarną (m.in. quady i motocykle policyjne). KRBRD poprzez broszury i materiały promocyjne popularyzowała właściwe zachowania na drodze i korzystanie z roweru jako bezpieczniejszego środka komunikacji, sportu i rekreacji. Polski Czerwony Krzyż zapoznał dzieci z zasadami udzielania pierwszej pomocy. Jednymi z głównych atrakcji były: możliwość przejażdżki na policyjnych koniach i pokazy tresury psów Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej (m.in. psów ratowniczych, które wraz z polskimi ratownikami uczestniczyły w akcji na Haiti). Każdy kierowca mógł sprawdzić swoje umiejętności na symulatorach jazdy przygotowanych przez Instytut Transportu Samochodowego. Policjanci z Komendy Stołecznej Policji bezpłatnie znakowali rowery.

2.4. Konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego „Bezpieczeństwo imprez sportowych”

Z uwagi m.in. na planowaną organizację i przeprowadzenie w 2012 r. w Polsce Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012, w 2009 r. po raz pierwszy MSWiA ogłosiło konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego pn. „Bezpieczeństwo imprez sportowych”. Celem Konkursu było wyłonienie i nagrodzenie projektów, które przewidują poprawę bezpieczeństwa w czasie imprez sportowych, a w szczególności podniesienie bezpieczeństwa imprez sportowych poprzez edukację dzieci i młodzieży w zakresie:

- popularyzowania zasad kulturalnego kibicowania;
- kształtowania nawyków prawidłowego zachowania się w trakcie masowych imprez sportowych;
- stworzenia warunków dla dzieci i młodzieży do bezpiecznego uczestniczenia w masowych imprezach sportowych;
- popularyzowania sportu jako metody spędzania czasu wolnego;
- organizacji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, obozów sportowo-rekreacyjnych oraz imprez sportowych mających na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów sportowych;
- zapewniania prawidłowego wychowania dzieci i młodzieży i przygotowania do udziału w masowych imprezach sportowych;
- stworzenia warunków dla dzieci i młodzieży do przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową i motorowerową;
- popularyzowania roweru jako środka transportu, rekreacji i sportu.

W 2010 roku MSWiA ponownie ogłosiło i przeprowadziło ten konkurs dla jednostek samorządu terytorialnego. Na nagrody dla zwycięskich jednostek samorządu terytorialnego MSWiA przeznaczyło 100.000 zł.

- Pierwsze miejsce i nagrodę 50.000 zł otrzymał **Urząd Miasta Katowice** za projekt „**Kibicuję fair play**”- **rok szkolny 2010/2011.**
- Drugie miejsce i nagrodę 30.000 zł otrzymało **Starostwo Powiatowe w Mikołowie (woj. śląskie)** za projekt „**Potrafię kibicować – Euro 2012**” – **rok szkolny 2010/2011.**
- Trzecie miejsce i nagrodę 20.000 zł otrzymał **Urząd Miasta Kalisz** za projekt „**Bezpieczeństwo imprez masowych**” - **rok szkolny 2010/2011.**

2.5. Akcja profilaktyczna „Uczyć i bawić”

„Uczyć i bawić” to profilaktyczna forma kształcenia postaw wśród dzieci i młodzieży z udziałem pięściarzy z Grupy KnockOut Bulli Promotions oraz policjantów/strażaków, realizowana w trakcie spotkań z uczestnikami kolonii i obozów wakacyjnych.

W ramach ubiegłorocznej edycji odbyły się takie 3 spotkania z dziećmi z obszarów dotkniętych powodzią, przebywających na koloniach współorganizowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Uczestniczyli w nich pięściarze: Krzysztof „Diablo” Włodarczyk i Paweł Kołodziej, jak również policjanci z komend wojewódzkich oraz miejskich, strażacy z Państwowej Straży Pożarnej oraz przedstawiciele PCK.

Podczas spotkań pięściarze podzielili się swoimi doświadczeniami odnośnie wpływu zawodowego sportu na ich życie. Policjanci udzielili dzieciom wskazówek jak bezpiecznie wypoczywać i bawić się nad wodą, strażacy uczyli zasad udzielania pierwszej pomocy, demonstrując sprzęt wykorzystywany do przeprowadzania akcji. Dużym zainteresowaniem cieszył się pokaz umiejętności psów policyjnych, podczas którego policjanci edukowali dzieci pod kątem technik obrony przed pogryzieniem przez psy, a także prezentacja policyjnego motocykla i radiowozu. Na zakończenie zajęć dzieci otrzymały pamiątkowe upominki.

Ponadto we wrześniu 2010 r. w ramach akcji „Bezpieczna droga do szkoły” zorganizowano 2 spotkania dla uczniów SP nr 11 im. W. Buczka i SP nr 8 im. S. Piętaka w Tarnobrzegu, w ramach których policjanci radzili, jak bezpiecznie poruszać się po drogach. Spotkania te zakończone zostały wręczeniem uczniom z terenów popowodziowych wyprawek szkolnych ufundowanych przez MSWiA w ramach programu „Razem bezpiecznie” i przekazaniem na rzecz szkół sprzętu sportowego, ufundowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

3. Poradniki:

W celu upowszechnienia wiedzy wśród społeczeństwa w latach 2007/2008 opracowano, a zaktualizowano w 2010 r. we współpracy z Policją, Strażą Graniczną i Państwową Strażą Pożarną **poradniki tematyczne**:

- „Jak unikać zagrożeń”
- „Jak bezpiecznie przekraczać granice Polski”
- „Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie”
- „Jak postępować w razie pożaru, jak zapobiegać pożarom”
- „Tworzenie i funkcjonowanie grup osiedlowych oraz miejskich map bezpieczeństwa”
- „Jeśli musisz zeznawać – rola świadka w postępowaniu karnym”
- „Tworzenie i funkcjonowanie miasteczek RD. Karta rowerowa w szkole”.

Poradniki te stanowią stale uaktualniany zbiór informacji i wiedzy z zakresu wiktymologii oraz przyczyn powstawania najczęstszych zagrożeń. Kolportowane są przy okazji organizacji wszystkich spotkań związanych z realizacją Programu. Treść poradników jest także zamieszczana na stronie internetowej programu „Razem bezpiecznie”.

4. Badania jakościowe EURO 2012

Z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 jako priorytetowego zadania organizatorów tej masowej imprezy, za które odpowiada również Policja, Komenda Główna Policji w ramach programu „**Razem bezpiecznie**” zleciła niezależnej firmie badawczej przeprowadzenie badania opinii mieszkańców miast gospodarzy Euro 2012 (Warszawy, Poznania, Wrocławia i Gdańska) pn. „**Poczucie bezpieczeństwa i największe zagrożenia w związku z organizacją Euro 2012**”.

Celem badania było poznanie potrzeb i oczekiwań związanych z poczuciem bezpieczeństwa w dużych miastach Polski oraz analiza potencjalnych zagrożeń w miejscach publicznych i w okolicy miejsca zamieszkania w związku z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012 w Polsce – *Raport z badań stanowi Załącznik do Sprawozdania*.

5. Inne działania w ramach programu „Razem bezpieczniej”

5.1. Realizacja Programu Odpowiedzialnej Sprzedaży Wyrobów Tytoniowych „Stop 18!”

W 2010 r. kontynuowano realizowany od 2007 r. program pn. „**Stop 18!**”. W skład koalicji programu wchodzi 21 partnerów, m.in.: firma tytoniowa Philip Morris Polska, sieci dystrybucyjne i handlowe Ruch, Kolporter, E.Leclerc, Real, Tesco, Żabka, WSS Spółem Praga Południe, PKN Orlen i Shell, a także Naczelna Rada Zrzeszeń Handlu i Usług, Polska Izba Handlu, Unia Polskich Sieci Detalicznych, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie „U Siemachy”, Komitet na Rzecz Dzieci w Polsce „KONRAD” oraz Pełnomocnik Zarządu Województwa Małopolskiego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program „Stop 18!” wspierają: Krajowa Rada Komendantów Straży Miejskich i Gminnych oraz Związek Harcerstwa Polskiego. W tym roku w ramach projektu przeprowadzone zostały szkolenia dla uczniów szkół handlowych, zakończone wręczeniem młodym sprzedawcom dyplomów „Stop 18!”. Ponadto w czerwcu 2010 r. program uruchomił nową stronę internetową pozwalającą na anonimowe zgłaszanie punktów handlowych podejrzanych o łamanie prawa.

5.2. Utworzenie bazy placówek oświatowych, w których funkcjonuje tzw. innowacja pedagogiczna (klasy policyjne, "mundurowe")

Utworzony z udziałem WSPol. w Szczytnie w 2010 r. i uaktualniony wykaz innowacji został zamieszczony na stronie „Razem bezpieczniej” –

http://razembezpieczniej.mswia.gov.pl/portal/rb/390/1318/Szkoly_placowki_owiatowe_o_profilu_innowacyjnym.html. Zadanie to stanowi wkład do inicjatyw i promocji działań na rzecz „Edukacji dla Bezpieczeństwa”.

Zgodnie z Rozporządzeniem MENiS z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki innowacja pedagogiczna to nowatorskie rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne, mające na celu poprawę jakości pracy szkoły”. Najczęściej występujące innowacje oświatowe:

- **kształceniowe (dydaktyczne)** – dotyczą wszelkich metodycznych, programowych i organizacyjnych zmian w zakresie sposobów nauczania;
- **wychowawcze** – obejmują swoim zakresem wszelkie zmiany dokonywane w zakresie celów, metod, treści i zasad oraz osiągnięć związanych z działaniami określanymi mianem pedagogicznych oddziaływań wychowawczych kształtujących postawy osobowe indywidualne i społeczne;
- **opiekuńcze** – dotyczą wszelkiego rodzaju zmian podejmowanych w zakresie celów, metod, treści i zasad, jak również zmian technologicznych i organizacyjnych w ramach istniejących funkcji opiekuńczych w systemie edukacji;
- **terapeutyczno – zdrowotne** – obejmują te działania o charakterze zmian wprowadzanych w ramach kształcenia, wychowania i opieki, które dotyczą szeroko pojmowanej problematyki kondycji zdrowotnej indywidualnej i społecznej;
- **przedmiotowe** – obejmują określony typ działań zmieniających charakter dotychczasowego programu nauczania przedmiotu o nowe cele edukacyjne oraz treści i wymagane osiągnięcia w ramach przedmiotów realizowanych w szkole;
- **eksperyment pedagogiczny** – działania służące podnoszeniu skuteczności kształcenia w szkole, w ramach których są modyfikowane warunki, organizacja zajęć edukacyjnych lub zakres treści nauczania, prowadzone pod opieką jednostki naukowej;
- **reforma oświatowa** – systemowa zmiana formalno – prawna oraz organizacyjna w zakresie szeroko zakrojonych działań pedagogicznych w obszarze edukacji narodowej.

O wprowadzeniu innowacji w szkole decyduje Rada Pedagogiczna na podstawie uchwały. Rozpoczęcie innowacji pedagogicznej jest możliwe po zapewnieniu przez szkołę odpowiednich warunków kadrowych i organizacyjnych, niezbędnych do realizacji planowanych działań innowacyjnych. W przypadku, gdy rozpoczęcie innowacji wiąże się z przyznaniem szkole dodatkowych środków budżetowych, wymagana jest pisemna zgoda organu prowadzącego na finansowanie planowanych działań.

Głównym celem realizowanym w klasach mundurowych jest m.in. przygotowanie absolwentów do pracy w Policji, wojsku i PSP; przygotowanie uczniów do egzaminów na uczelnie resortowe (głównie ze sprawności fizycznej); poznanie przez uczniów pracy policjanta, żołnierza zawodowego i strażaka; wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności potrzebne do podjęcia studiów na uczelniach wojskowych i cywilnych.

5.3. Kampanie „Nasze dzieci w sieci“, „Szkoła bezpiecznego Internetu”

26 znanych polskich aktorów i prezenterów telewizyjnych wzięło udział w kampanii „Nasze dzieci w sieci“, którą 30 sierpnia 2010 r. zainaugurowały w warszawskim klubie „Skwer“ Fundacja Kidprotect.pl i firma MMJ, której celem było zwrócenie uwagi rodziców na różne rodzaje zagrożeń, jakie czyhają na dzieci w wirtualnym świecie. W ramach kampanii „Nasze dzieci w sieci“ popularne osoby opowiadały rodzicom o różnych rodzajach zagrożeń i zachęcały do zadbania o bezpieczeństwo dzieci online. Spotom towarzyszyły reportaże z planu oraz filmy eksperckie skierowane do rodziców. Udział aktorów zapewnił Związek Artystów Scen Polskich. Patronat honorowy nad kampanią objęli Rzecznik Praw Dziecka oraz Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania, a kampania była prowadzona w ramach projektu Fundacji **wpisanego do rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej“**.

5.4. Program „Dziecko w Sieci” Fundacji Dzieci Niczyje

Ogólnopolska kampania społeczna **Dziecko w Sieci** zainicjowana została przez Fundację Dzieci Niczyje w lutym 2004 r. Podstawowym jej celem jest zwrócenie uwagi dorosłych i dzieci na zagrożenia związane z aktywnością pedofilów w Sieci oraz edukacja w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu. Część medialną kampanii zrealizowano pod hasłem *Nigdy nie wiadomo, kto jest po drugiej stronie*. Od stycznia 2005 kampania realizowana jest w ramach programu Komisji Europejskiej Safer Internet jako kompleksowy projekt edukacyjny na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Sieci. Od stycznia 2005 głównym partnerem kampanii jest Fundacja Orange.

W latach 2005-2006 współorganizatorem kampanii była Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK). FDN wspólnie z NASK zrealizowały kampanię medialną i edukacyjną poświęconą problemowi niebezpiecznych treści w Sieci pod hasłem *Internet to okno na świat*.

Od stycznia 2008 r. w ramach kampanii realizowana jest akcja Stop Cyberprzemocy poświęcona problemowi przemocy rówieśniczej w Sieci. Na jej potrzeby opracowane zostały reklamy prasowe, telewizyjne i internetowe oraz film edukacyjny wraz ze scenariuszem zajęć adresowanych do uczniów szkół gimnazjalnych.

W czerwcu 2010 r., w związku ze zmianą w prawie (penalizująca uwodzenie dzieci w Internecie) ruszyła kampania społeczna *Każdy ruch w Internecie zostawia ślad*. Jej celem było m.in. zakomunikowanie ofiarom uwodzenia, nawet potencjalnym, że nie są bezbronni, a prawo stoi po ich stronie. Celem kampanii było również zwrócenie uwagi sprawców, nawet tych potencjalnych, że w relacjach dziecko/dorosły, to osoba dorosła zawsze ponosi odpowiedzialność za sytuację.

Program Dziecko w Sieci Fundacji Dzieci Niczyje został wpisany w roku 2010 do katalogu działań realizowanych w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań "Razem bezpieczniej".

5.5. Międzynarodowa konferencja "Wspólne Osiedla", czyli "Razem bezpieczniej" w regionie łódzkim

W grudniu 2010 r. w Centrum Konferencyjnym w Dobieszkowie koło Łodzi odbyła się międzynarodowa konferencja i spotkanie szkoleniowe z zakresu prewencji kryminalnej pt.: „Wspólne Osiedla”, czyli „Razem bezpieczniej” w regionie łódzkim – w ramach projektu innowacyjnego, dofinansowanego z programu „Razem bezpieczniej” z rezerwy celowej zabezpieczonej na wsparcie inicjatyw profilaktyczno-prewencyjnych w 2010 r. **"Wspólne Osiedla"** to kampania społeczna promująca filozofię Community Policing oraz inicjatywy społeczne podejmowane w ramach rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”. Umożliwia partnerską współpracę mieszkańców, Policji i innych służb miejskich poprzez aktywne zaangażowanie ludzi i instytucji w rozwiązywanie problemów dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa. Celem pośrednim spotkania była m.in. wymiana praktycznych uwag koordynatorów miejskich/powiatowych kampanii oraz możliwość międzynarodowej wymiany doświadczeń zawodowych.

W ramach dwudniowych zajęć warsztatowych wypracowano wnioski, które posłużą w przyszłości do realizacji kolejnych działań podejmowanych w województwie łódzkim w zakresie zapobiegania przestępczości poprzez kształtowanie bezpiecznych przestrzeni.

6. Promocja Programu

6.1. Spot informacyjny dotyczący programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”.

W 2010 r. przygotowano i wydano dokument filmowy służący do promocji dotychczasowych działań i bieżących realizacji, przeprowadzonych w trakcie praktycznego wdrażania zadania. Spot ten wykorzystywany jest przede wszystkim jako promocja Programu, zachęta do udziału w nim, emitowany podczas konferencji, seminariów na poziomie centralnym, a także lokalnym. Materiał w wersji polskiej i angielskiej zamieszczony został na stronie internetowej Programu oraz serwisie youtube.com.:

- <http://www.youtube.com/watch?v=YdgsSztY0bY>
- <http://www.youtube.com/watch?v=EwL9ILUjKKw>
- <http://www.youtube.com/watch?v=oKR1Tn725qc>
- <http://www.youtube.com/watch?v=kHF1Qd7ZfeI>

6.2. Promocja działań „Razem bezpieczniej” na forum międzynarodowym:

EUCPN (Europejska Sieć Zapobiegania Przestępczości/Prewencji Kryminalnej)

Europejska Sieć Prewencji Kryminalnej została powołana na mocy decyzji Rady UE z dnia 28 maja 2001 r., w wyniku realizacji postanowień szczytu w Tampere. Głównym zadaniem EUCPN jest rozwijanie programów prewencyjnych dla wszelkich rodzajów przestępczości, ze szczególnym uwzględnieniem zachowań osób nieletnich, przestępczości miejskiej i narkotykowej, na poziomie Unii Europejskiej, a także wspieranie programów i działań krajowych oraz lokalnych.

Decyzją Rady z dnia 28 maja 2001 r. ustanowiono Europejską Sieć Prewencji Kryminalnej. Decyzja ta utraciła moc, z chwilą wejścia w życie nowej Decyzji Rady 2009/902/WSiSW z dnia 30 listopada 2009r. ustanawiającej Europejską Sieć Zapobiegania Przestępczości i uchylającą decyzję 2001/427/WSiSW.

EUCPN przyczynia się do rozwoju różnych aspektów zapobiegania przestępczości na poziomie Unii Europejskiej oraz wspiera działania z zakresu zapobiegania przestępczości na poziomie krajowym i lokalnym. Zgodnie z nową decyzją, do zadań Sieci należy między innymi:

- ułatwianie współpracy, wymiany informacji między podmiotami zajmującymi się zapobieganiem przestępczości,
- zbieranie i przekazywanie informacji, w tym dobrych praktyk w zakresie prowadzonych działań w dziedzinie zapobiegania przestępczości,
- organizowanie konferencji, a w szczególności dorocznej konferencji dotyczącej dobrych praktyk oraz innych działań, w tym w zakresie dorocznej europejskiej nagrody w dziedzinie zapobiegania przestępczości.

Od chwili wejścia do Unii Europejskiej, Polska uczestniczy w pracach EUCPN poprzez krajowych przedstawicieli (reprezentant MSWiA i KGP). Podczas posiedzenia Zarządu EUCPN krajowy reprezentant w sieci zaprezentował członkom działania podejmowane w programach: „Razem Bezpieczniej” oraz „Profilaktyka, a Ty”. Podczas posiedzenia członkom zarządu przedstawiono zasady działania obu programów oraz przekazano materiały informacyjne i promocyjne.

Udział w europejskim konkursie na najlepszy program prewencyjny ECPA

Zarząd Europejskiej Sieci Prewencji Kryminalnej w ramach promocji dobrych praktyk w przeciwdziałaniu przestępczości, organizuje corocznie konferencję „Best Practice Conference”. Jednym z punktów konferencji jest przyznanie europejskiej nagrody prewencji kryminalnej (European Crime Prevention Award – ECPA) za najlepszy projekt, zrealizowany w ubiegłych latach w krajach członkowskich UE.

Tematem ubiegłorocznego konkursu ECPA był **„Bezpieczny dom w bezpiecznym społeczeństwie, poprzez prewencję, prewencję kryminalną i sprawiedliwość naprawczą”**. W ramach tego tematu każde państwo

mogło zgłosić tylko 1 projekt, który wybierany jest z dużej rzeszy inicjatyw m.in. jednostek Policji, władz lokalnych, szkół, grup wspólnotowych, klubów sportowych, organizacji młodzieżowych, czy też organizacji zrzeszających wolontariuszy. W 2010 r., projekt realizowany przez Komendę Wojewódzką Policji w Szczecinie pn. **„Bezpieczny Senior w bezpiecznym domu”** wygrał ubiegłoroczną edycję konkursu. Tym samym po raz pierwszy Polska zdobyła nagrodę główną - prestiżowe trofeum wraz z nagrodą pieniężną wysokości 20.000 €.

Program „Bezpieczny senior”, a tym samym jego główny blok tematyczny **„Bezpieczny Senior w bezpiecznym domu”** wdrożono w III kwartale 2009 r., początkowo w Szczecinie, a następnie w całym woj. zachodniopomorskim. W lipcu 2010 r. Komenda Główna Policji rozesłała do komend wojewódzkich w kraju opisywany program jako dobrą praktykę. Głównym partnerem projektu jest Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Szczecinie.

W ramach projektu w roku akademickim 2009/2010, policjanci raz w tygodniu we współpracy z gazownią, ENEA, pocztą i bankiem prowadzili warsztaty edukacyjne z seniorami, realizując zagadnienia tematyczne związane z zagrożeniami życia i zdrowia w najbliższym otoczeniu (zabezpieczenie mieszkań przed włamaniem, metody okradania osób starszych w mieszkaniu, ekonomiczny aspekt bezpieczeństwa, pomoc sąsiedzka – najlepszym alarmem, przemoc wobec osób starszych, patologie społeczne). Łącznie w wykładach i warsztatach wzięło udział do tej pory około 1300 osób. Uczestnicy spotkań mieli doskonałą okazję nauczyć się zasad bezpieczeństwa, a także opowiedzieć o własnych doświadczeniach i przeżyciach związanych z zagrożeniami.

7. Finansowanie programu „Razem bezpieczniej”

W budżecie państwa na rok 2010, w ramach rezerwy celowej na realizację programu „Razem bezpieczniej” zabezpieczono kwotę 3.000.000 zł na aktywizację społeczności lokalnych. Kwota ta jest przekazywana do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

W 2010 r. do MSWiA wpłynęło 109 projektów na łączną kwotę 6.464.278 zł. Zespół zarekomendował przyznanie dotacji na łączną kwotę 2.690.000 zł na dofinansowanie 37 projektów. Natomiast kwotę w wysokości 300.000 zł przeznaczono na nagrody dla jednostek samorządu terytorialnego w konkursach „Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego” oraz „Bezpieczeństwo Imprez Sportowych” (łącznie 200.000 zł) oraz na realizację projektu innowacyjnego (100.000 zł – projekt „Wspólne Osiedla”).

Powyższego podziału środków finansowych, zabezpieczonych w ramach rezerwy celowej, tj. 2.700.000 zł, dokonano przyjmując minimalny poziom uzyskanych punktów (68,8 pkt).

Natomiast w związku z niewykorzystaniem środków przeznaczonych na projekt pn. „Klub przyjaciół Szynki” (100.000 zł) przez województwo śląskie - unieważnienie przez Wojewodę Śląskiego otwartego konkursu ofert w trybie art. 18a Ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.), dokonano dodatkowego podziału rezerwy celowej. Dofinansowanie uzyskały 4 kolejne projekty z listy rankingowej na łączną kwotę 101.150 zł.

Mając na uwadze powyższe w 2010 r. dofinansowanie uzyskało 40 projektów na łączną sumę 2.691.150 zł, a minimalny poziom uzyskanych punktów wyniósł 68,2.

Tabela 1: Informacja o liczbie jednostek samorządu terytorialnego aplikujących (ubiegających się) o środki finansowe w ramach Programu w latach 2007-2010

WOJEWÓDZTWO	2007		2008		2009		2010		Kwota dofinansowania /przyznana/ /zł/			
	Liczba podmiotów aplikujących	Liczba podmiotów dofinansowanych	Liczba podmiotów aplikujących	Liczba podmiotów dofinansowanych	Liczba podmiotów aplikujących	Liczba podmiotów dofinansowanych	Liczba podmiotów aplikujących	Liczba podmiotów dofinansowanych	2007	2008	2009	2010
Dolnośląskie	120	0	19	0	18	3	29	3	0	0	554.661	235.900
Kujawsko-pomorskie	40	5	32	4	42	1	9	1	182.200	184.597	80.623	25.000
Lubelskie	28	5	2	1	30	0	24	0	294.300	70.000	0	0
Lubuskie	12	5	22	10	22	10	14	3	330.000	413.100	296.020	254.400
Łódzkie	51	1	34	1	29	2	15	3	71.300	19.500	108.147	165.963
Małopolskie	51	4	57	2	80	2	53	2	290.000	116.307	67.969	49.300
Mazowieckie	11	4	27	5	22	4	21	5	339.000	416.934	276.124	411.230
Opolskie	20	1	16	2	14	3	26	2	61.300	184.340	130.165	196.300
Podkarpackie	43	3	30	4	27	2	35	2	142.100	149.580	87.405	39.450
Podlaskie	46	2	6	1	3	0	40	2	175.100	162.200	0	144.080
Pomorskie	20	5	10	5	18	2	22	1	288.400	98.451	178.751	99.135
Śląskie	62	5	63	4	26	4	75	3	184.100	155.670	327.527	228.500
Świętokrzyskie	5	0	32	5	27	3	23	3	0	323.416	225.352	279.950
Warmińsko-mazurskie	20	4	37	3	30	3	26	2	261.100	280.326	199.597	81.682
wielkopolskie	5	5	5	1	30	0	21	5	240.000	96.900	0	252.100
Zachodniopomorskie	48	3	43	3	41	3	8	3	141.100	320.270	267.557	228.160
Razem	582	52	435	51	459	42	441	40	3.000.000	2.991.591	2.799.898	2.691.150

Wojewodowie po przeprowadzeniu konkursów dla organizacji pozarządowych oraz po podpisaniu porozumień administracyjnych z jednostkami samorządu terytorialnego, wystąpili do Ministra Finansów z wnioskami o zwiększenie budżetów województw ze środków rezerwy celowej.

Wszystkie projekty oceniane były zgodnie z następującymi kryteriami:

- uzasadnienie potrzeby realizacji projektu;
- znaczenie zadania dla realizowanych kierunków i celów programu „Razem bezpiecznie”;
- spodziewane rezultaty realizacji projektu;
- wysokość środków na realizację projektu;
- termin i miejsce realizacji projektu;

Tabela 2: Rezerwa celowa budżetu państwa na 2010 r. w odniesieniu do podziału na województwa

WOJEWÓDZTWO	Podział z rezerwy celowej (pula 2 700 000 zł)		NAGRODY KONKURSOWE (pula 200 000 zł) PRZYZNANE/ WYKORZYSTANE /zł/	PROJEKTY INNOWACYJNE (pula 100 000 zł) PRZYZNANE/ WYKORZYSTANE /zł/
	ŚRODKI PRZYZNANE /zł/	ŚRODKI WYKORZYSTANE /zł/		
Dolnośląskie	235.900,00	235.900,00		
Kujawsko-Pomorskie	25.000,00	25.000,00		
Lubelskie	0,00	0,00	20.000,00/ 20.000,00	
Lubuskie	254.400,00	253.140,00		
Łódzkie	165.963,00	111.363,00		100.000,00/ 100.000,00
Małopolskie	49.300,00	49.298,67		
Mazowieckie	411.230,00	411.135,37		
Opolskie	196.300,00	180.984,47		
Podkarpackie	39.450,00	39.122,64	30.000,00/ 30.000,00	
Podlaskie	144.080,00	139.799,86		
Pomorskie	99.135,00	99.135,00		
Śląskie	228.500,00	228.000,00	80.000,00 (50.000,00 + 30.000,00)/ 78.999,17	
Świętokrzyskie	279.950,00	279.950,00		
Warmińsko-Mazurskie	81.682,00	81.682,00		

Wielkopolskie	252.100,00	252.100,00	70.000,00 (50.000,00 + 20.000,00)/ 70.000,00	
Zachodniopomorskie	228.160,00	211.784,00		
	2.691.150,00	2.598.395,01	198.999,17	100.000,00
		2.897.394,18 (2.898 tys. zł)		

Z łącznej kwoty przekazanej na dofinansowanie projektów (w tym nagród konkursowych i środków na projekty innowacyjne) w wysokości **2.991.150 zł** nie wykorzystano 93.755,82 zł. Przyczyny niewykorzystania tej kwoty to:

- Wojewoda Łódzki nie wykorzystał kwoty w wysokości 54.600 zł, pomimo przyznania jej przez MSWiA na realizację projektu oraz wydania decyzji Ministra Finansów, zwiększającej budżet Wojewody Łódzkiego. W uzasadnieniu takiego działania Wojewoda podał, iż nie rozstrzygnięto konkursu na to zadanie;
- Wojewoda Lubuski nie wystąpił o kwotę w wysokości: 1.260 zł, ponieważ projekt wskazany do dofinansowania został skalkulowany na mniejszą kwotę;
- Pozostała kwota w wysokości: 37.895,82 zł, została przekazana przez Ministra Finansów na wniosek poszczególnych wojewodów (zgodnie ze wskazaniami MSWiA), ale nie została przez nich wykorzystana. Kwota ta podlegała zwrotowi przez Wojewodów do Ministra Finansów.

Tabela 3: Podział środków w odniesieniu do obszarów działania Programu (z wyłączeniem przyznanych nagród finansowych w konkursach – 200.000 zł oraz środków przeznaczonych na projekty innowacyjne – 100.000 zł).

OBSZAR	LICZBA PROJEKTÓW DOFINANSOWANYCH	KWOTA DOFINANSOWANIA /zł/
1. BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE	12	726.143,00
2. PRZEMOC W RODZINIE	14	911.600,00
3. BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCU PUBLICZNYM I MIEJSCU ZAMIESZKANIA	4	355.000,00
4. BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM	5	397.435,00
5. OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	4	200.972,00
6. BEZPIECZEŃSTWO W ŚRODKACH KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ	1	100.000,00
RAZEM:	40	2.691.150,00

Natomiast środki zabezpieczone w budżecie MSWiA na realizację programu w roku 2010 w cz. 42 budżetu państwa w wysokości 320.000 zł przeznaczono na działania o charakterze centralnym – m.in. promocję, informację, zadania koordynacyjne, badania opinii społecznej:

Tabela 4: Wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację działań o charakterze centralnym

LP.	ZREALIZOWANE DZIAŁANIA	WYDATKOWANA KWOTA /zł/
	środki po zmianach w MSWiA	188.756,80
1.	Akcja „Bezpieczne ferie” – spotkanie dzieci z Krzysztofem „Diablo” Włodarczykiem	2.774,72
2.	Akcja „Bezpieczne Wakacje” – spotkania dzieci dotkniętych klęską powodzi z pięściarzami	19.970,42
3.	Druk Raportu z badań w ramach pilotażowego projektu „Jestem fair”	6.935,84
4.	Inauguracja policyjnej kampanii „Rowerem bezpiecznie do celu” połączona z rozstrzygnięciem konkursów „Bezpieczeństwo Imprez Sportowych” oraz „Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego”	9.421,66
5.	Konferencja na temat „Współdziałanie organów bezpieczeństwa i porządku publicznego w zakresie zwalczania i zapobiegania wykroczeń”	12.000,00
6.	Konferencja „Budujemy miasteczka ruchu drogowego”	6.843,02
7.	Konferencja podsumowująca podjęte działania w ramach programu „Razem bezpiecznie”	19.921,55
8.	Ufundowanie nagrody w ramach programu „Profilaktyka a Ty”	2.976,80
9.	Poradniki	15.820,59
10.	Spot promujący program „Razem bezpiecznie”	11.450,92
11.	Spotkanie koordynatorów programu „Razem bezpiecznie”	4.863,35
12.	Zakup kalendarzy promocyjnych „Razem bezpiecznie”	2.806,00
13.	Zakup materiałów na III Ogólnopolską Konferencję Naukową „Kultura fizyczna i zdrowotna w życiu współczesnego człowieka”	3.173,90
14.	Zakup materiałów promocyjnych programu „Razem bezpiecznie”	69.212,43
15.	Zakup materiałów na Konferencję „NIE-dla rasizmu w sporcie”	585,60
	Środki przekazane do KGP	129.766,81
16.	Środki przekazane do Komendy Głównej Policji na realizację badań jakościowych dotyczących poczucia bezpieczeństwa i największych zagrożeń w związku z organizacją EURO 2012	49.776,00
17.	Środki przekazane dla Komendy Głównej Policji na realizację programu „Profilaktyka a Ty”	79.990,81
	RAZEM:	318.523,61

Łączną kwotę 320.000 zł w okresie styczeń – grudzień 2010 r., rozdysponowano w następujący sposób:

- 80.000 zł przekazano do Komendy Głównej Policji na realizację programu profilaktyczno-edukacyjnego „PaT”, z tego nie wykorzystano 9,19 zł (informacja otrzymana z Gabinetu Komendanta Głównego Policji) oraz przekazano 50.000 zł na przeprowadzenie badań jakościowych dotyczących poczucia bezpieczeństwa i największych zagrożeń w związku

z organizacją EURO 2012, z tego nie wykorzystano: 224 zł (*informacja otrzymana z Gabinetu Komendanta Głównego Policji*).

Środki finansowe w wysokości 130.000 zł przekazane do KGP nie były wykazane w wydatkach programu „Razem bezpiecznie”. Wydane zostały na zadanie ściśle związane z Programem.

Plan po zmianach wynosił 190.000 zł, które zostały w dyspozycji MSWiA. Z tych środków wydatkowano 188.756,80 zł (DAiN MSWiA), nie wykorzystano: 1.243,20 zł.

Mając powyższe na uwadze wykorzystanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa w cz. 83 – (3.000.000 zł) było na poziomie **96.6%**, natomiast w cz. 42 budżetu państwa – (320.000 zł) było na poziomie **99.5%**.

Zgodnie z wymogami i warunkami określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), w rządowym programie ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”, jako programie wieloletnim, wskazano również wartość miernika mierzącego stopień realizacji zadań. Miernik ten określa liczbę powiatów, które przystąpiły do realizacji powyższego Programu. **W roku 2010 wyniósł on 164 jednostki samorządowe.**

Przyznać należy, że zainteresowanie realizacją Programu jest wysokie i systematycznie wzrasta, a inicjatywy zgłaszane do dofinansowania w jego ramach, są realizowane z dużym zaangażowaniem ich autorów przy jednoczesnym wsparciu włączonych w te przedsięwzięcia partnerów.

Liczba zgłaszanych projektów do dofinansowania w kolejnych latach:

Rok	Liczba projektów zgłoszonych przez Wojewodów do MSWiA do dofinansowania	Liczba projektów zgłoszonych przez Wojewodów do MSWiA do konkursów – „Miasteczka Ruchu Drogowego” oraz „Bezpieczeństwo Imprez Sportowych
2007	94	-
2008	77	52 (MRD)
2009	85	52 (MRD i BIS)
2010	109	37 (MRD i BIS)

Należy zaznaczyć, że występująca różnica pomiędzy liczbą podmiotów dofinansowanych, a liczbą projektów dofinansowanych wynika z tego, iż w ramach danego projektu może zostać wyłonionych, a tym samym dofinansowanych kilku realizatorów zadań/zadania – szczególnie dot. organizacji pozarządowych.

Podsumowując w latach 2007 – 2010 funkcjonowanie Programu do MSWiA łącznie zgłoszono do dofinansowania **365 projektów na łączną kwotę 24.989.864 zł, z czego dofinansowano 162 na łączną kwotę 11.582.639 zł, dodatkowo 15 projektów zostało nagrodzonych w ramach Konkursów: „Bezpieczeństwo Imprez Sportowych” oraz „Miasteczka Ruchu Drogowego” na łączną kwotę 450.000 zł (w 2008 r. nagrody konkursowe pochodziły z budżetu MSWiA).**

W roku 2010 zaproponowano na następne lata zmianę miernika mierzącego stopień realizacji zadań. Od roku 2011 miernik ten będzie określał dynamikę projektów z zakresu ograniczania aspołecznych zachowań złożonych w celu dofinansowania tj. liczbę projektów złożonych w roku bazowym do liczby projektów złożonych w latach kolejnych. Jako liczbę bazową przyjęto 40 projektów, natomiast dynamikę wzrostu określono na poziomie 100%. Dotychczasowy miernik, tj. *liczba powiatów uczestniczących w Programie* był trudny do zmierzenia i do określenia faktycznego zainteresowania Programem. Ponadto nie odzwierciedlał on właściwej liczby projektów, które są dofinansowywane w ramach „Razem bezpiecznie”.

**II. Projekty realizowane w 2010 roku w ramach programu „Razem bezpieczniej”
(w ramach rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczanej na realizację Programu)**

Realizator projektu	Województwo	Obszar Tytuł projektu	Opis projektu	Kwota przyznana /zł/	Kwota wykorzystana /zł/
1. Starostwo Powiatu Dzierżoniowskiego	dolnośląskie	BEZPIECZEŃSTWO w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania. „Bezpieczne jutro” – program prewencyjny dla dzieci i młodzieży.	W ramach projektu przeprowadzono zajęcia edukacyjne, zorganizowano wycieczki obejmujące naukę zasad bezpieczeństwa oraz udzielanie pierwszej pomocy dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza będących pod opieką TPD oraz z Domów Dziecka. Program służył ograniczaniu patologii oraz niedostosowaniu społecznemu. W ramach programu odbyły się m. in. kontrole bezpieczeństwa na placach zabaw oraz kontrole w punktach gastronomicznych – pod kątem sprzedaży alkoholu nieletnim. Program był kontynuacją już podejmowanych działań. Realizowany był bez dofinansowania. Partnerzy – Policja, PSP, okoliczne gminy. Środki własne: 118.000 zł.	100.000,00	100.000,00
2. Młodzieżowy Dom Kultury Lubin	dolnośląskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole. „Żyj bezpiecznie”	Przeprowadzono działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży składające się z bloków tematycznych pod ogólnym hasłem bezpieczeństwa w szkole i w czasie wolnym. Połączenie zajęć teatralnych, plastycznych, fotograficznych, sportowych przedstawianych jako sposób zagospodarowania wolnego czasu. Instytucje zaangażowane: Starostwo Powiatowe, Policja, PSP, Straż Miejska, Urzędy Miast, Urzędy Gmin, lokalna rozgłośnia radiowa i telewizyjna, WORD Legnica i in. Środki własne: 84.583.96 zł.	85.900,00	85.900,00
3. Urząd Miasta i Gminy w Prochowicach	dolnośląskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole. „Oswoić dżunglę”.	Projekt skierowany był do uczniów, rodziców i kadry pedagogicznej gimnazjum poprzez wprowadzanie zajęć tematycznych. Celem projektu było wyposażenie odbiorców w wiedzę z zakresu zagrożeń takich jak uzależnienia oraz agresja. Wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Partnerzy – MGKRPA, Ośrodek Kultury i Sportu, Klub Sportowy Prochowiczanka, Policja. Środki własne: 10.000 zł.	50.000,00	50.000,00
4. Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu	kujawsko - pomorskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole „W trosce o bezpieczeństwo dziecka”	Projekt realizowany był poprzez cykle spotkań z młodzieżą, organizację konkursów i festynów oraz festiwalu spektakli o charakterze profilaktycznym. Współrealizatorami projektu Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Młodzieżowy Dom Kultury, Policja, PSP, ZOZ, Straż Miejska, MOPS, GOPS, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, pedagogzy szkół Środki własne: 55.000 zł.	25.000,00	25.000,00
5. --	lubelskie	ŻADEN PROJEKT NIE ZOSTAŁ ZAKWALIFIKOWANY			
6. Autor projektu – Zespół UW, realizator wyłoniony w drodze konkursu – organizacja pozarządowa	lubuskie	PRZEMOC W RODZINIE „Przemoc w rodzinie – jednym głosem mówimy NIE”	W ramach projektu przeprowadzono działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży, promocję życia rodziny wolnej od przemocy. Przeprowadzono cykl szkoleń interdyscyplinarnych z zakresu reagowania i łagodzenia skutków przemocy oraz zorganizowanie specjalistycznego poradnictwa dla ofiar przemocy. Realizatorzy – UW, kuratorium, Ośrodek	100.000,00	100.000,00

			Metodyczny, Policja, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, ops, lokalne media. Środki własne: 20.000 zł.		
7. Autor projektu – Zespół UW realizator wyłoniony w drodze konkursu – organizacja pozarządowa	lubuskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole „Moja szkoła jest bezpieczna”	Projekt skierowany był do dzieci ze szkół podstawowych.. Opracowano materiały edukacyjne oraz przeprowadzono zajęcia o charakterze profilaktycznym. Jednym z elementów projektu był turniej wiedzy o bezpieczeństwie, którego celem było utrwalanie wiedzy z zakresu bezpiecznych zachowań, współdziałania rówieśniczego. Zorganizowano spotkania z funkcjonariuszami Policji. Partnerzy: UW, Policja, Kuratorium, Ośrodek metodyczny, WODR i in. Środki własne: 74.800 zł.	100.000,00	98.740,00
8. Autor projektu – Zespół UW - realizator wyłoniony w drodze konkursu – organizacja pozarządowa	lubuskie	OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO „Ochrona dziedzictwa narodowego – naszą wspólną sprawą III”	W ramach projektu kontynuowani inspekcje i kontrole obiektów zabytkowych na terenie województwa, zwłaszcza pod kątem zabezpieczeń antywłamaniowych i przeciwpożarowych. W ramach projektu przeprowadzono znakowanie zabytkowych obiektów ruchomych oraz rozbudowę elektronicznego systemu gromadzenia danych. Projekt realizowany był za pośrednictwem wojewódzkiego zespołu we współpracy z koordynatorami ds. ochrony zabytków z ramienia Policji, PSP, SG, SC, konserwatora zabytków i in. Środki własne: 52.900 zł.	54.400,00	54.400,00
9. Urząd Miasta Piotrkowa Trybunalskiego	łódzkie	Bezpieczeństwo w szkole „Widzę reaguję 2010”	W ramach projektu zaktualizowano stronę internetową Bezpieczny Piotrków. Ponadto przeprowadzono konkursy dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Przeszkolono pedagogów szkolnych i nauczycieli z zakresu radzenia sobie z agresją i przeciwdziałania patologiom w szkołach.. Zorganizowano spotkania informacyjne w szkołach prowadzone przez Policję dla uczniów i rodziców. Adresaci: 12 000 uczniów ze szkół piotrkowskich, nauczyciele, pedagodzy. Partnerzy: Policja, Straż Miejska, szkoły wszystkich szczebli, parafie. Środki własne: 9.625 zł.	21.363,00	21.363,00
10. Starostwo Powiatu Łowickiego	łódzkie	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym Miasteczko ruchu drogowego w Łowiczu	W ramach projektu zbudowano plac nauki jazdy w celu przystosowania go dla rowerzystów i motorowerzystów, który zlokalizowany jest na terenie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Tadeusza Kościuszki z przeznaczeniem dla uczniów z całego powiatu łowickiego. Adresatami projektu byli : uczniowie 39 szkół podstawowych i 15 szkół gimnazjalnych. Partnerzy: ZSP im. Tadeusza Kościuszki w Łowiczu, Policja, Urząd Miasta Łowicza, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Skierniewicach. Środki własne: 20.000 zł.	90.000,00	90.000,00
11. Starostwo Powiatu Skierniewickiego	łódzkie	Przemoc w rodzinie Łamiemy stereotypy	Projekt zakłada przeszkolenie, członków Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego – pracowników PCPR, policjantów, psychologów, psychiatrów, prawników i innych instytucji współpracujących, z zakresu zapobiegania przemocy „Jak pracować z osobami stosującymi przemoc, doznającymi przemocy, nadużywającymi alkoholu i współuzależnionymi. W dalszej kolejności przeszkolenie pedagogów w szkołach i prowadzenie poradnictwa w formie konsultacji edukacyjno-korekcyjnych. Adresaci: pracownicy GOPS, członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dyrektorzy szkół, pedagodzy, rodzice i uczniowie, społeczność zamieszkująca na terenie powiatu. Partnerzy: PCPR, Policja, Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia, szkoły. Środki własne: 3.963 zł. UWAGA OGÓLNA: Wojewoda Łódzki nie wykorzystał środków finansowych na realizację tego projektu – stosowne wyjaśnienie znajduje się na stronie nr 15.	54.600,00	0,00

12. Urząd Miasta i Gminy w Dobczycach	małopolskie	Przemoc w rodzinie „Wspólna sprawa – stop przemocy”	Bezpośrednimi adresatami projektu były osoby doświadczające przemocy, zwłaszcza kobiety i dzieci. Przeprowadzono zajęcia terapeutyczne dla ofiar i świadków przemocy, zajęcia profilaktyczne z zakresu przemocy rówieśniczej, szkolenia dla nauczycieli, warsztaty z zakresu procedury stosowania „Niebieskiej karty” dla pracowników OPS, Policji, pedagogów szkolnych, pielęgniarek środowiskowych. Realizatorami projektu były instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie gminy. Środki własne: 14.500 zł.	41.000,00	40.999,14
13. Szkoła Podstawowa Nr 1 w Wadowicach.	małopolskie	BEZPIECZEŃSTWO w ruchu drogowym „Bezpieczniej z miasteczkiem ruchu drogowego”	Stworzono miasteczko ruchu drogowego na terenach przyszkolnych. Mobilne części miasteczka wykorzystywane są na salach gimnastycznych. Realizacja projektu umożliwia wczesną edukację z zakresu wychowania komunikacyjnego. Przeprowadzono szkolenia z zakresu pierwszej pomocy. Projekt zrealizowany był wspólnie z przedstawicielami Policji, Radą Rodziców oraz sponsorami. Środki własne: 4.200 zł.	8.300,00	8.299,53
14. Urząd Miasta Legionowo	mazowieckie	Bezpieczeństwo w szkole Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Legionowie w 2010 roku. KONTYNUACJA PROJEKTU	Celem projektu była poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży związanego z występowaniem zjawisk o charakterze patologiczno-przestępczym (np. przemoc rówieśnicza, zażywanie środków psychoaktywnych), bezpieczeństwo na drogach, nad wodą, przeciwpożarowe. Adresatami były: dzieci i młodzież, rodzice, nauczyciele, dyrektorzy szkół i przedszkoli w Legionowie. Partnerzy: Straż Miejska, Policja, WOPR, PSP. Środki własne: 50.000 zł	100.000,00	99.905,37
15. Fundacja „Dzieci Niczyje”	mazowieckie	Przemoc w rodzinie Kampania informacyjno-edukacyjna „Chrońmy dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym”	Projekt miał na celu ograniczenie patologii społecznej i przestępczości poprzez podniesienie świadomości społecznej oraz ochronę dzieci i młodzieży przed wykorzystaniem seksualnym. Zwiększenie wiedzy w zakresie reagowania i wstępnego diagnozowania przemocy seksualnej (personel opieki zdrowotnej i policja). Zwiększenie wiedzy na temat wykorzystania seksualnego u rodziców. Wieloaspektowa pomoc rodzicom i dzieciom z województwa mazowieckiego dla osób dotkniętych przemocą. Podniesienie świadomości mieszkańców Warszawy i województwa na temat problemu wykorzystywania seksualnego. Adresatami projektu byli: profesjonalści i służby zaangażowane w pomoc dzieciom i ich rodzinom., rodzice i opiekunowie, dzieci i młodzież. Partnerzy: Urząd m. st. Warszawy, Pogotowie Niebieska Linia, Policja, Warszawska Sieć Pomocy Dzieciom Wykorzystywanym Seksualnie. Środki własne: 45.800 zł	78.030,00	78.030,00
16. Starostwo Powiatu Grodzkiego	mazowieckie	Ochrona dziedzictwa narodowego „Przeszłość ma korzenie s przeszłości – zachowanie i zabezpieczanie narodowego dziedzictwa zadaniem każdego z nas”	Projekt przeprowadzony był dwutorowo. Po pierwsze przeprowadzono działania o charakterze edukacyjnym i upowszechnionym w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego np. zorganizowano wśród młodzieży akcje dokumentowania zapomnianych zabytków w powiecie i zakończono je konkursem „Domy, wille, krzyże przydrożne i kapliczki – świadkowie historii”. Po drugie – podniesienie bezpieczeństwa zbiorów Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku. Projekt adresowany był do młodzieży ze szkół w powiecie, uniwersytety trzeciego wieku, turystów. Partnerzy: Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku, szkoły wszystkich szczebli, Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, Związek Podkowiak, Lokalna prasa. Środki własne: 20.000 zł	43.200,00	43.200,00
17. Urząd Miasta Pionki	mazowieckie	BEZPIECZEŃSTWO w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania. „Bezpieczne Miasto”	Zbudowano i uruchomiono system monitoringu wizyjnego w miejscach wytypowanych, w oparciu o analizę stanu bezpieczeństwa. Wydajność i funkcjonalność systemu została zapewniona poprzez instalację kamer dualnych (dziennie-nocnych) oraz doświetlenie miejsc kontrolowanych przez te kamery. Prawidłową realizację projektu zapewniło utworzenie	100.000,00	100.000,00

			Centrum Monitoringu Wizyjnego. Adresatami projektu byli mieszkańcy miasta, turyści i uczestnicy imprez masowych. Partnerzy – Policja, PSP, Straż Miejska, MOPS, OSP, ZZOZ, i inne. Środki własne: 163.000 zł		
18. Urząd Gminy Baranowo	mazowieckie	BEZPIECZEŃSTWO w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania. Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego w Centrum wsi poprzez instalację systemu telewizji dozorowanej.	Instalacja systemu monitorującego objęła najbardziej zagrożone przestępczością i niebezpieczne miejsca w gminie. Uruchomiono ogólnodostępny telefon komórkowy będący w dyspozycji miejscowego Posterunku Policji. Pozwoliło to na natychmiastową reakcję w momencie spostrzeżenia zagrożenia. Projekt skierowany był do mieszkańców gminy. Partnerzy – Policja, Szkoły, Ośrodek Zdrowia, Parafia. Środki własne : 44.800zł	90.000,00	90.000,00
19. Urząd Gminy Kluczbork	opolskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole „Poczuj się bezpiecznie w swojej szkole”	Podjęto działania na rzecz podnoszenia poziomu świadomości społecznej w zakresie przemocy i agresji. Działania te były skierowane przede wszystkim do uczniów w celu wzmocnienia atrakcyjności szkoły, ale także do nauczycieli oraz do rodziców. Projekt zakładał także zainstalowanie urządzeń ograniczających wstęp do szkoły i na teren posesji oraz zapewnienie stałego monitoringu powiązanego z urządzeniami kontroli dostępu. Adresatami projektu byli uczniowie 3 szkół podstawowych oraz 2 gimnazjów zlokalizowanych w mieście Kluczbork. Partnerzy: Policja, SM w Kluczborku, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna, Świetlica Terapeutyczna, instruktorzy realizujący zajęcia relaksująco – koncentrujące, wolontariusze. Środki własne: 51.720 zł.	100.000,00	100.000,00
20. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu	opolskie	Przemoc w rodzinie Opolskie przeciw przemocy	Celem projektu było ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, a także skutków stosowania przemocy na terenie woj. opolskiego. W ramach projektu zostały przeprowadzone kampanie społeczno – informacyjne, które obejmowały cykl działań w postaci tygodnia walki z przemocą. Przeprowadzano cykl szkoleń skupionych wokół 3 modułów: profilaktyce przemocy, przybliżeniu osoby ofiary, sprawcy przemocy. Trwałym rezultatem projektu było powstanie w pełni wyposażonych dwóch niebieskich pokoi. Podsumowaniem projektu było wydanie publikacji, zawierającej wyniki przeprowadzonej diagnozy. Adresatami projektu byli pracownicy socjalni, policja, przedstawiciele sądu, edukacji, służby zdrowia, przedstawiciele gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele organów administracji rządowej i samorządowej. Partnerzy Uniwersytet Opolski, KWP w Opolu. Środki własne: 30.000 zł.	96.300,00	80.984,47
21. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemyślu	podkarpackie	Przemoc w rodzinie „Bezpieczna rodzina – Bezpieczne środowisko – profilaktyka przemocy domowej w Gminie Przemyśl”	Projekt miał na celu głównie poprzez profilaktykę rodzinną i szkolną ograniczyć zachowania agresywne i przemocowe w środowiskach rodzinnych, szkolnych i środowiskach lokalnych poszczególnych 16 wsi – sołectw. Dogłębnie przeszkolono pracowników zaangażowanych do pracy z wytypowanymi rodzinami oraz pozostałych pracowników socjalnych pracujących w projekcie, przeprowadzano akcje informacyjno – edukacyjne, zorganizowano i przeprowadzono programy profilaktyczne „SOS – Dzieci wobec Przemocy”. Adresatami projektu byli mieszkańcy 16 sołectw Gminy Przemyśl, uczniowie I klas gimnazjalnych, pozostali uczniowie klas gimnazjalnych, radni, sołtysi, członkowie rad sołeckich i inni. Partnerzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Przemyślu, Stowarzyszenie Animatorów Trzeźwości w Przemyślu, Towarzystwo Psychoprofilaktyczne w Warszawie, Zespoły Szkół Gminy Przemyśl, KMiP Policji, Kościoł katolicki. Środki własne: 35.000 zł.	25.000,00	24.743,67
22. Komisariat Policji w	podkarpackie	Przemoc w rodzinie	W ramach projektu została przeprowadzona kampania społeczno –	14.450,00	14.378,97

Tyczynie i Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie		„MOŻEMY CI POMÓC – program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Tyczyn”	informacyjna, w której mieszkańcy gminy Tyczyn zostali poinformowani o przyczynach, rodzajach i skutkach przemocy. Projekt zakładał podniesienie świadomości społecznej i wiedzy o przejawach przemocy, promocję odpowiednich wzorców życia rodzinnego. Adresatami projektu był ogół społeczeństwa z terenu Gminy Tyczyn, uczniowie klas szóstych szkół podstawowych, uczniowie klas pierwszych gimnazjum, rodzice, stowarzyszenia działające na rzecz rodziny, personel medyczny podstawowej opieki zdrowotnej. Partnerzy: Urząd Miejski w Tyczynie, wszystkie szkoły podstawowe z terenu gminy Tyczyn, gimnazjum. Środki własne: 4.700 zł.		
23. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”	podlaskie	Przemoc w rodzinie „Bezpiecznie, znaczy mądrze”	W ramach projektu objęto systemową i komplementarną pomocą rodziny, znajdujące się w kryzysie, marginalizowane społecznie, ubogie z występującymi problemami przemocy domowej, alkoholizmu i innymi. Ponadto umożliwiono pracę Asystentów Rodzinnych z beneficjentami. Asystent pracował z wszystkimi członkami rodziny, dlatego też dzieci na czas rozwiązywania przez rodziców swoich problemów, zostały zaproszone do świetlicy socjoterapeutycznej i do Klubów. Adresatami projektu były rodziny marginalizowane z problemem przemocy rodzinnej, ubóstwa, alkoholizmu i innymi, dzieci i młodzież pochodząca z ww. rodzin. Partnerzy: Zespół Pracowników Socjalnych nr 7 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, Szkoła Podstawowa nr 21, nr 44, nr 43 w Białymstoku, Publiczne Gimnazjum nr 18 im. Króla Zygmunta Augusta, III komisariat Policji, Zarząd Mienia Komunalnego, Urząd Miejski w Białymstoku i inne. Środki własne: 98.400 zł.	94.700,00	94.700,00
24. Urząd Miasta Bielsk Podlaski	podlaskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole „Bezpiecznie wokół nas”	Projekt miał na celu ograniczenie występowania zachowań przestępczych oraz aspołeczny. Kompetentna organizacja czasu wolnego spełniła istotną rolę w procesie profilaktyki i socjalizacji młodzieży. W ramach projektu zostały zorganizowane zajęcia pozalekcyjne skierowane do uczniów, m.in. zajęcia teatralne, sportowe, plastyczne, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Adresatami projektu byli uczniowie, nauczyciele, rodzice. Partnerzy: Powiatowa Komenda Policji, Państwowa Powiatowa Straż Pożarna, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ZOZ Ratownictwo Medyczne, Ośrodek Zdrowia, i inne. Środki własne: 37.770 zł.	49.380,00	45.099,86
25. Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień	pomorskie	BEZPIECZEŃSTWO w ruchu drogowym „Młodzi kierowcy – Grupa największego ryzyka. Kampania Kieruj bez procentów 2010”	Projekt został zrealizowany jako próba rozwiązania problemów sygnalizowanych przez pomorską policję oraz zdiagnozowanych w trakcie przeprowadzonych w 2009r. na zlecenie GCPU badań postaw gdańskich kierowców wobec prowadzenia pojazdów po spożyciu substancji psychoaktywnych. Adresatami projektu byli kierowcy ze szczególnym uwzględnieniem grupy młodych kierowców, kandydaci na kierowców – kursanci OSK, studenci, uczniowie wszystkich poziomów szkół, pasażerowie. Partnerzy: Urząd Miasta Gdańsk, KWP w Gdańsku, Komenda Miejska Policji w Gdańsku, SM w Gdańsku, i inne. Środki własne: 319.136 zł.	99.135,00	99.135,00
26. Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Chorzowie	śląskie	BEZPIECZEŃSTWO w ruchu drogowym „Bezpieczne przejście dla pieszych”	Celem projektu była poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w mieście poprzez zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych korzystających z przejść dla pieszych. W ramach projektu zostały przeprowadzone akcje ulotkowe, przypominające kierowcom zasady wynikające z prawa o ruchu drogowym, spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą. Adresatami projektu byli kierowcy, piesi, dzieci i młodzież, osoby starsze. Partnerzy: SM w Chorzowie, Wydział Zarządzania Kryzysowego UM Chorzów, młodzież szkolna. Środki własne: 80.000 zł.	100.000,00	100.000,00

27. Urząd Gminy w Milówce	śląskie	BEZPIECZEŃSTWO w ruchu drogowym „Bezpieczna droga dla dzieci i młodzieży”	W ramach projektu przeprowadzono inwentaryzację oznakowania poziomego i pionowego na terenie Gminy Milówka, ze szczególnym uwzględnieniem okolic szkół, kościołów, skrzyżowań. Ponadto przeprowadzano akcję informacyjną w zakresie kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego. Adresatami projektu byli uczestnicy ruchu drogowego na terenie Gminy Milówka, w szczególności dzieci i młodzieży, mieszkańcy Gminy. Partnerzy: Starostwo Powiatowe w Żywcu, Komenda Powiatowa Policji w Żywcu, Komisariat Policji w Rajczy, Posterunek w Milówce, SG, parafie, Komenda Powiatowa PSP w Żywcu, jednostki OSP, ZHP i inne. Środki własne: 47.000 zł.	100.000,00	99.500,00
28. Urząd Miasta Mysłowice	śląskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole „Bezpieczne Gimnazjum”	Celem programu było kształtowanie świadomości prawnej młodych ludzi, uczenie bezpiecznych zachowań w ruchu drogowym, propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów. Podejmowane przedsięwzięcia realizowane są cyklicznie od 1999 r. W ramach programu prowadzone były m.in. zajęcia dydaktyczne przez przedstawicieli służb mundurowych, zorganizowana została Gimnazjada miejska na poziomie miasta. Adresatami programu byli uczniowie klas I gimnazjów na terenie Miasta Mysłowice, nauczyciele gimnazjów, rodzice uczniów. Partnerzy: Komenda Miejska policji w Mysłowicach, SM, Gimnazja, MOSiR, KS „Górnik 09” Mysłowice, Stowarzyszenie „Bezpieczne Miasto Mysłowice”, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Środki własne: 12.480 zł.	28.500,00	28.500,00
29. Urząd Miasta Skarżysko - Kamienna	świętokrzyskie	Przemoc w rodzinie „Zawór Bezpieczeństwa”	Projekt polegał na prowadzeniu programów profilaktyki agresji i stresu dla dzieci i młodzieży pochodzącej głównie z rodzin dysfunkcyjnych a uczęszczających do świetlic środowiskowych zorganizowanych na terenie miasta. Adresatami projektu były dzieci, młodzież ze świetlic środowiskowych, rodzice dzieci uczęszczających do świetlic lub mających problemy wychowawcze, nauczyciele ze świetlic środowiskowych oraz wszystkie osoby zaznające przemocy, pracownicy MOPS, KPP, Sądu Rejonowego, SM, pedagodzy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Partnerzy: Komenda Powiatowa Policji, MOPS, SM, Sąd Rejonowy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, kościoły katolickie. Środki własne: 381.978 zł.	100.000,00	100.000,00
30. Prezydent Miasta Starachowice	świętokrzyskie	BEZPIECZEŃSTWO w środkach komunikacji publicznej „Komunikacja miejska bez wandalizmu”	Podstawowym założeniem projektu była poprawa bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, zmniejszenie ilości negatywnych zachowań oraz zapewnienie bezpiecznej i spokojnej podróży. W ramach programu została przeprowadzona akcja informacyjna skierowana na „walkę” z wandalizmem, jak również cykl szkoleń dla pasażerów korzystających z usług komunikacji oraz dla kierowców obsługujących miejskie autobusy. Ponadto został przeprowadzony zakup i montaż elementów systemu monitoringu w autobusach komunikacji miejskiej. Adresatami projektu byli pasażerowie korzystający z usług komunikacji miejskiej w szczególności młodzież, pracownicy MZK, w szczególności kierowcy i kontrolerzy. Partnerzy: MZK Sp. z o.o., SM w Starachowicach, komenda Powiatowa Policji, Klub Sportowy STAR, szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne i inne. Środki własne: 32.714 zł.	100.000,00	100.000,00
31. Muzeum Okręgowe w Sandomierzu	świętokrzyskie	Ochrona Dziedzictwa Narodowego „Wandale Zamku nie zdobędą”	W ramach projektu dokonano zabezpieczenia substancji zabytkowej zgromadzonej na terenie dziedzińca zamkowego oraz wewnątrz obiektu Zamku, bezpośrednio powiązany był z innymi działaniami, które realizowane były w ramach projektu „Bezpieczny powiat sandomierski”.	79.950,00	79.950,00

			Adresatami projektu byli pracownicy Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, pracownicy firmy ochroniarskiej „Karabela”, uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz licealnych, studenci sandomierskich szkół wyższych współpracujących z Muzeum, społeczeństwo miasta i powiatu Sandomierz, turyści. Partnerzy: Starostwo Powiatowe w Sandomierzu, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa PSP, PZZK, Firma Ochroniarska „Karabela”, Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Środki własne: 17.550 zł.		
32. Kościół św. Piotra w Okowach w Pietrzwaldzie	warmińsko - mazurskie	Ochrona Dziedzictwa Narodowego „Wykonanie i instalacja systemu alarmu pożaru (SAP) z podłączeniem do stacji monitoringu w jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej”	Celem projektu była ochrona przed pożarem bezcennego dziedzictwa kulturowego jakim jest kościół św. Piotra w Okowach. Projekt składał się z części projektowej i wykonawczej robót budowlano – montażowych. System alarmu pożaru SAP składa się z: centralki SAP, czujek dymu, sygnalizatorów akustycznych, wyłączników ROP, stacji monitoringu. Adresatem projektu była Parafia św. Piotra w Okowach w Pietrzwaldzie. Partnerzy: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych MKiDN, Kuria metropolitalna Archidiecezji Warmińskiej, Warmińsko – Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków, KW PSP. Środki własne: 4.500 zł.	23.422,00	23.422,00
33. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku	warmińsko - mazurskie	Przemoc w rodzinie „Prowadzenie Interdyscyplinarnego Powiatowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”	Rozpropagowano zasadność pracy Zespołu w powiecie, zorganizowano profilaktyczne występy teatralne dla młodzieży i szkół średnich pod patronatem PaT, przeprowadzono szkolenia dla członków zespołu i kadry pomocowej, zorganizowano 2 wyjazdy edukacyjne dla rodzin do ogniska kultury rodzinnej oraz spotkania zespołu w celu opracowania planu pomocy dziecku i rodzinie będącej w kryzysie, zintegrowano działania instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie w powiecie. Adresatami projektu były osoby, rodziny będące w kryzysie, dotknięte przemocą i innymi patologiami, młodzież szkół średnich. Partnerzy: Ośrodki Pomocy Społecznej Powiatu Oleckiego, szkoły, Policja, Prokuratura, Sąd, placówki Opiekuńczo – Wychowawcze, służba zdrowia, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, i inne. Środki własne: 16.000 zł.	58.260,00	58.260,00
34. Urząd Miasta Poznania	wielkopolskie	Bezpieczeństwo w szkole „Szkola wolna od narkotyków i przemocy” wrzesień 2007 – czerwiec 2010	Program miał na celu zahamowanie dynamiki wzrostu używania narkotyków przez młodzież. Zorganizowano szkolenia i warsztaty dla koordynatorów oraz szkolenia programowe z nauczycielami, psychologami i pedagogami i rodzicami. Akcje profilaktyczne z zakresu profilaktyki społecznej. Adresaci: młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Poznaniu, rodzice, nauczyciele. Partnerzy: policja, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, straż miejska, szkoły. Środki własne: 180.000 zł.	75.000,00	75.000,00
35. Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich w Koninie	wielkopolskie	Przemoc w rodzinie „Edukacja i poradnictwo – warunkiem kształtowania nowej świadomości społecznej ofiar przemocy i ograniczania dysfunkcji w rodzinie”	W ramach projektu zrealizowano zadania wzajemnie uzupełniające się w następujących obszarach: Kampania informacyjno-promocyjna do ofiar przemocy, sprawców i społeczeństwa, informująca o zjawisku przemocy i możliwościach korzystania z bezpłatnej pomocy, poprowadzona w różnych formach przekazu medialnego (radio, telewizja, spoty, prasa, ulotki, internet. Powołano Zespół Wczesnej Interwencji, jego praca przebiegała w oparciu o rzetelną analizę zagrożeń, konsultacje społeczne, wymianę doświadczeń i zagrożeń. Opracowana została dwuletnia strategia (2010-2011) zapobiegania i przeciwdziałania przemocy oraz skutecznego pomagania wspierania ofiar. Zorganizowane zostały grupy wsparcia dla ofiar pomocy domowej. Zorganizowano szkolenia dla osób pracujących	97.400,00	97.400,00

			z ofiarami przemocy domowej. Adresaci: 500 ofiar przemocy domowej z miast: Konina i Koła, 500 wychowanków świetlic socjoterapeutycznych, świadkowie przemocy, osoby pracujące z ofiarami, sprawcy przemocy. Partnerzy Policja Konin i Koło, Straż Miejska, Kuratorska Służba Sądowa, Ośrodki Pomocy Społecznej z 22 gmin, szkoły podstawowe. Środki własne: 43.750 zł.		
36. Urząd Gminy Skoki	wielkopolskie	Przemoc w rodzinie „Rodzina bez przemocy w gminie Skoki”	Projekt obejmował działania z zakresu zapobiegania przemocy w rodzinie i wsparcie dla osób dotkniętych przemocą. Zorganizowano cykl szkoleń z zakresu rozpoznawania oznak przemocy domowej (w tym przemocy seksualnej) oraz z zakresu pomocy osobom poszkodowanym dla: dyrektorów i nauczycieli szkół/przedszkoli, pielęgniarek szkolnych i środowiskowych, pracowników samorządowych i Ośrodków Pomocy Społecznej w gminie oraz policjantów. Po drugie stworzono gminny telefon zaufania i przeprowadzono kampanię promującą odpowiednie wzorce życia rodzinnego (cykl spektakli teatralnych) dla mieszkańców miasta i gminy Skoki. Adresaci: osoby dotknięte przemocą, osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów przemocy, mieszkańcy miasta i gminy Skoki. Partnerzy: Biblioteka Publiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Szkoły z terenu gminy. Środki własne: 15.892,50 zł.	34.900,00	34.900,00
37. Urząd Miasta i Gminy w Kępnie	wielkopolskie	Bezpieczeństwo w szkole „Nie wpadnij w sieć lecz surfuj bezpiecznie”	W ramach projektu zrealizowano następujące działania: przeprowadzono ankiety wśród uczniów, rodziców i nauczycieli w celu sporządzenia raportu, który został wykorzystany w konferencji inauguracyjnej „Nie wpadnij w sieć lecz surfuj bezpiecznie” oraz w warsztatach. Przygotowani przez warsztaty nauczyciele, pedagodzy i policjanci prowadzili Szkolenia w zakresie bezpieczeństwa internetowego w szkołach. Zorganizowano biblioteczki wyposażone w wszelkie materiały informujące o zagrożeniach w sieci. Adresaci: nauczyciele, rodzice, policjanci, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej, uczniowie, rodzice. Partnerzy: Policja, Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna w Kępnie, Szkoły podstawowe i gimnazja, media. Środki własne: 9.000 zł.	21.000,00	21.000,00
38. Urząd Gminy Stare Miasto	wielkopolskie	Przemoc w rodzinie „Przełam Przemoc”	Projekt kierowany był do wszystkich mieszkańców gminy Stare Miasto w celu zmiany świadomości społeczności lokalnej na temat przemocy domowej. Zorganizowano cykl szkoleń i warsztatów, które miały na celu pokazać, że ofiara i sprawca przemocy nie pozostają sami. Zorganizowano o zasięgu ponad lokalnym rajd rowerowy ”Zdrowa i szczęśliwa rodzina” oraz festyn międzygminny integracyjny dla rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy ”Widzę, słyszę i reaguję na przemoc”. Adresaci: mieszkańcy gminy, przede wszystkim ofiary przemocy i ich sprawcy. Partnerzy: Sąd Rejonowy w Koninie, Policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Instytucje Kościelne, Ośrodki Zdrowia, Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich w Koninie, szkoły i przedszkola. Środki własne: 10.200 zł.	23.800,00	23.800,00
39. Starostwo Powiatowe w Drawsku Pomorskim	zachodniopomorskie	BEZPIECZEŃSTWO w szkole „Bezpieczna szkoła i droga do szkoły”	Celem projektu było zapobieganie oraz zmniejszenie ilości wykroczeń i wypadków w szkołach i ich okolicach, a także podjęcie szeregu działań mających na względzie zwiększenie świadomości młodego pokolenia w sferze bezpiecznych zachowań. Adresatami projektu byli uczniowie, rodzice, kadra pedagogiczna, pracownicy obsługi wszystkich szkół powiatowych, pracownicy lokalnych instytucji korzystający z sal gimnastycznych i inni. Partnerzy: Urząd Miejski – gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Grupa Kapitałowa POL-DRÓG S.A w Drawsku Pomorskim, Komenda Powiatowa Policji,	70,000,00	69.647,90

			Komenda Powiatowa PSP, Wydział Żandarmerii Wojskowej w Oleśnicy i inne. Środki własne: 71.390 zł.		
40. Urząd Miejski w Sławnie	zachodniopomorskie	BEZPIECZEŃSTWO w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania „Bezpieczne miasto i jego mieszkańcy – monitoring wizyjny Sławna” – rozbudowa monitoringu wizyjnego.	Rozbudowano monitoring wizyjny w Sławnie poprzez wykonanie przyłączy elektrycznych dla dodatkowych 6 punktów kamerowych, przeprowadzono prace związane z instalacją punktów kamerowych, przyłączono nowe kamery wizyjne do istniejącego systemu zlokalizowanego w centrum nadzoru, a także scalono system wizyjny i przeprowadzono jego konfigurację. Adresatami projektu są mieszkańcy Miasta i Gminy Sławno, osoby przebywające w mieście. Partnerzy: Starostwo powiatowe w Sławnie, Komenda Powiatowa Policji w Sławnie, Komenda Powiatowa PSP, Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Sławieński”, lokalni przedsiębiorcy, lokalne społeczności, lokalne media i prasa. Środki własne: 65.500 zł.	65.000,00	63.232,00
41. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie	zachodniopomorskie	Przemoc w rodzinie „Lokalny system powiadamiania o przemocy i patologich społecznych – Razem skuteczni, Razem bezpieczni” – II edycja projektu.	Podjęto działania, które miały na celu dopracowanie i usprawnienie miejskiego systemu powiadamiania i stworzenie skutecznych ogniw w łańcuchu współpracy poszczególnych instytucji, jak również przeprowadzono akcje promocyjne projektu w środowisku lokalnym oraz wśród instytucji z obszaru wsparcia dla osób zagrożonych przemocą i patologiami społecznymi. Adresatami projektu byli mieszkańcy Koszalina bezpośrednio dotknięci problemem przemocy, zagrożeni przemocą oraz problemem zjawiska patologii, a także pracownicy koszalińskich instytucji i organizacji wspierających osoby dotknięte przemocą i zjawiskami patologicznymi oraz Rad Osiedli. Partnerzy: Komenda Miejska Policji w Koszalinie, SM w Koszalinie, CARITAS Diecezji Koszalińsko – Kołobrzeskiej, Wydział Edukacji urzędu Miejskiego w Koszalinie, Rady Osiedli i inne. Środki własne: 52.423,28 zł.	93.160,00	78.904,10
RAZEM:				2.691.150,00	2.598.395,01

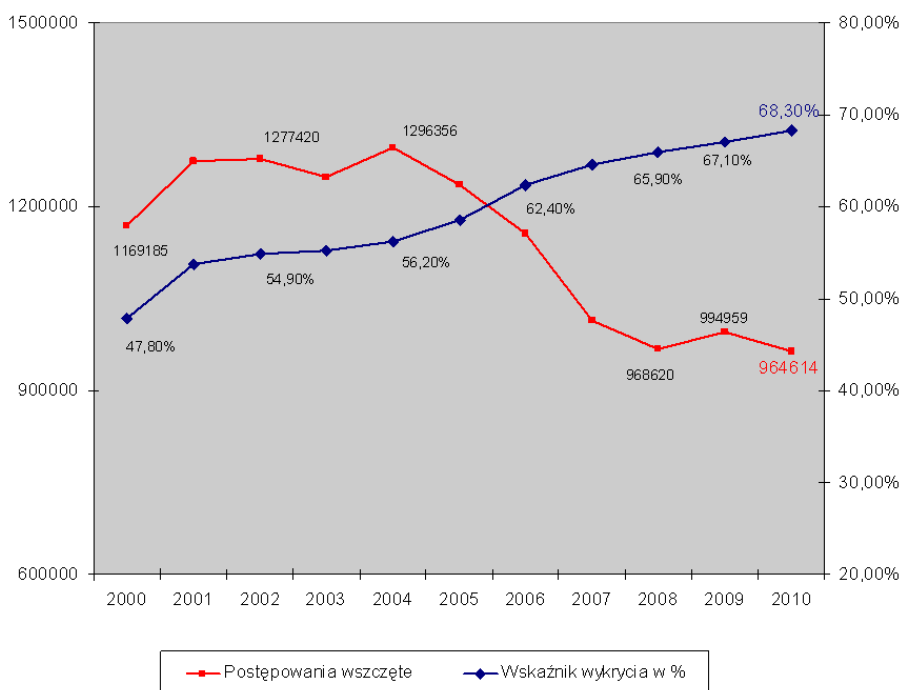
III. Wpływ działań podejmowanych w ramach programu „Razem bezpieczniej” na stan bezpieczeństwa

W omawianym okresie MSWiA dążyło do wypełnienia priorytetowego zadania, jakim jest skuteczne zapobieganie i zdecydowana eliminacja przestępstw i wykroczeń szczególnie uciążliwych dla społeczności lokalnych. Podejmowane były działania inspirowane przez Komendę Główną Policji zmierzające do zwiększenia liczby policjantów pełniących służbę bezpośrednio na „ulicy” oraz optymalizacji wykorzystania posiadanych zasobów kadrowo-sprzętowych formacji nadzorowanych przez resort swia, w tym przede wszystkim **Policji**. Nie mniej ważne były inicjatywy zmierzające do poprawy bezpieczeństwa imprez masowych, również w kontekście przygotowań do zapewnienia bezpieczeństwa podczas rozgrywek piłkarskich Euro 2012.

Priorytetowymi celami MSWiA w zakresie bezpieczeństwa publicznego były: wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zapobieganie przestępczości i aspołecznym zachowaniom, poprawa wizerunku Policji i wzrost zaufania społecznego do tej służby oraz aktywizacja lokalnych partnerstw różnych podmiotów działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Policyjne dane statystyczne wskazują, że w roku 2010 utrzymane zostały pozytywne trendy dotyczące zmniejszenia skali przestępczości w Polsce. Należy podkreślić, że w odniesieniu do roku 2009 nastąpił 3% spadek ogólnej liczby przestępstw - wszczęto o 30 345 postępowań karnych mniej. Podobna tendencja zarysowała się w odniesieniu do prawie wszystkich kategorii przestępstw, a w szczególności tych społecznie uciążliwych. Ponadto warto zauważyć, że efektywność ścigania sprawców przestępstw w roku 2010 wyniosła 68,3 % i tym samym jest najwyższa w historii polskiej Policji na przestrzeni ostatnich lat.

Liczba przestępstw ogółem

Skala przestępczości i efekty wykrywcze

Stan przestępczości w latach 2006 - 2010
– 7 wybranych kategorii przestępstw kryminalnych

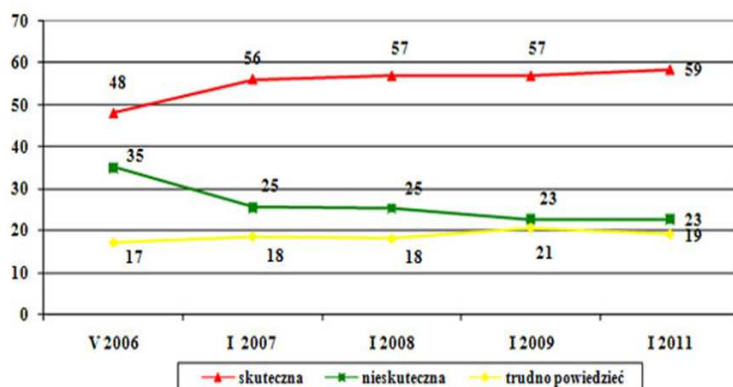

Z punktu widzenia założeń rządowego programu „Razem bezpieczniej” równie istotna jest ocena społeczna zarówno instytucji jaką jest Policja (71%), ale i deklarowany przez obywateli wzrost poczucia bezpieczeństwa - 70% mieszkańców naszego kraju uważa, że Polska jest państwem w którym żyje się bezpiecznie. Nie bez znaczenia jest też fakt, iż 86% obywateli uważa, iż miejsce w którym mieszka jest bezpiecznym i spokojnym.

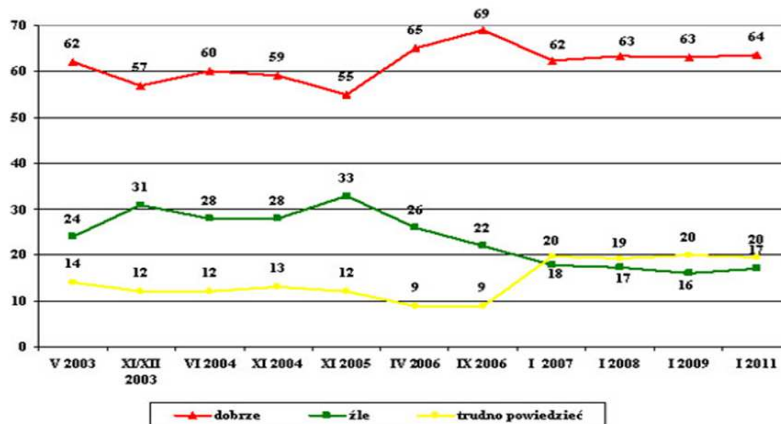
Równie istotna jest ocena społeczna zarówno instytucji jaką jest Policja. Polskie Badanie Przestępczości (PBP) do tej pory zrealizowano w czterech edycjach. Poszczególne części zostały przeprowadzone w styczniu 2007, 2008, 2009 i 2011 r. Badanie prowadzono na próbie ok. 17 tysięcy Polaków. W latach 2007-2009 badania przeprowadziły: CBOS, PBS DGA oraz TNS OBOP. W 2011 r. zadanie to powierzono firmie GFK Polonia. W porównaniu z poprzednimi edycjami wyniki w styczniu tego roku są najlepsze.

Polaków zapytano o skuteczność Policji w walce z przestępczością. Prawie dwie trzecie respondentów uznaje Policję za sprawnie działającą. W porównaniu z poprzednią edycją badania, oceny skuteczności Policji wzrosły o 2 punkty procentowe (z 57% do 59%). Jest to najlepszy wynik od 2006 r., kiedy to pytanie po raz pierwszy pojawiło się w badaniu (wzrost o 11 punktów procentowych). Znaczna część społeczeństwa pozytywnie ocenia pracę Policji. 64% Polaków dobrze ocenia pracę policjantów pełniących służbę w okolicy miejsca zamieszkania respondentów. To o 1 punkt procentowy więcej niż w ubiegłym roku.

Wykres nr 1. Czy Policja w walce z przestępczością w Pana/i okolicy jest: bardzo skuteczna, raczej skuteczna, raczej nieskuteczna czy też bardzo nieskuteczna? (Oceny od V 2006 do I 2011) (w %)

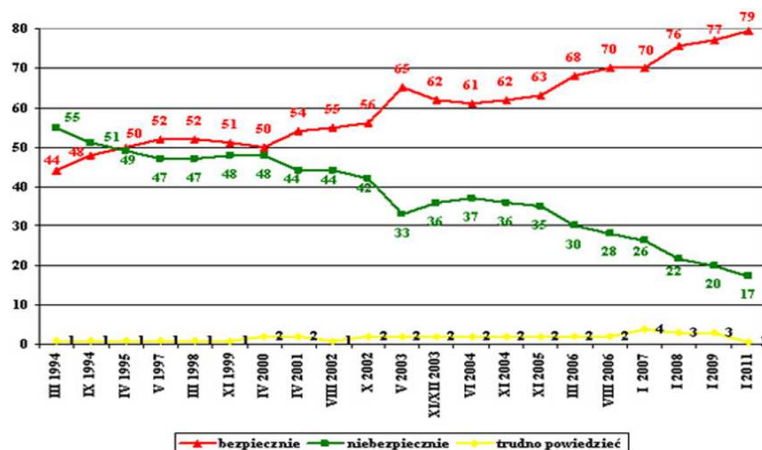

Wykres nr 2. Jak ocenia Pan/i pracę policjantów pełniących służbę w okolicy Pana/i miejsca zamieszkania (miejscowości, dzielnicy, osiedla)? (Oceny od V 2003 do I 2011) (w %)

Zdecydowana większość mieszkańców Polski deklaruje wysokie poczucie bezpieczeństwa. 79% Polaków czuje się bezpiecznie podczas spacerów po zmroku w swojej okolicy. Przeciwnie odczucia wyraża mniej niż jedna piąta badanych (17%). W porównaniu z poprzednią edycją badania odsetek osób, które czują się bezpiecznie po zmroku wzrósł o 2 punkty procentowe. Od 2007 r. ten odsetek sukcesywnie rośnie. Ponadto 3% osób deklaruje większe poczucie bezpieczeństwa. Jest to najlepszy wynik od marca 1994 r.

Wykres nr 3. Czy czuje się Pan/i bezpiecznie spacerując w swojej okolicy po zmroku? (Odpowiedzi od III 1994 do I 2011 roku) (w %)

Nie bez znaczenia jest też fakt, iż 86% obywateli uważa, iż miejsce w którym mieszka jest bezpiecznym i spokojnym. Należy zakładać, że na wyżej wspomniane wyniki pracy wpływ miały także zadania zrealizowane przez resort spraw wewnętrznych i administracji. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują **przedsięwzięcia profilaktyczno-prewencyjne** w niżej wymienionych obszarach działania oraz priorytety jakie przyjęte zostały na najbliższe lata dla polskiej Policji:

- Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania,
- Przemoc w rodzinie,
- Bezpieczeństwo w szkole,
- Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej,
- Ochrona dziedzictwa narodowego.

Wybrane oceny wojewódzkie

W **województwie dolnośląskim**, w wyniku podjętych działań, będących reakcją na zdiagnozowane zagrożenia, w 2010 r. odnotowano spadek liczby zdarzeń w 7 kategoriach oceny, tzn. rozbojach, bójkach, uszkodzeniach ciała, kradzieżach, zniszczeniach mienia, kradzieżach z włamaniem i kradzieżach samochodów. W 2010 r. na terenie województwa dolnośląskiego odnotowano **37565** przestępstw w w/w kategoriach tj. **mniej o 779** w porównaniu do roku ubiegłego (38364).

– rozboje	w 2010 - 1657	2009 - 1872	spadek o 215 zdarzeń
– bójki i pobicia	w 2010 - 655	2009 - 778	spadek o 123 zdarzenia
– uszkodzenie ciała	w 2010 - 575	2009 - 584	spadek o 9 zdarzeń
– zniszczenie mienia	w 2010 - 5033	2009 - 5662	spadek o 629 zdarzeń

Spadek dynamiki przestępstw, głównie w najcięższych kategoriach przeciwko życiu i zdrowiu mieszkańców to poważne osiągnięcie dolnośląskiej Policji i efekt zaangażowania funkcjonariuszy w podejmowanie skutecznych działań, które były inicjowane również w ramach programu „Razem bezpieczniej”.

W województwie opolskim na uwagę zasługuje w szczególności obszar działań *przemoc w rodzinie*. Policjanci opolscy w 2010 r. przeprowadzili ogółem 18 076 (13 891 w 2009 r., w 2008 r. 28 338, w 2007 r. 36 764) interwencji domowych, w tym dotyczących przemocy w rodzinie – 2 739 (w 2009 r., 3 242 w 2008 r. - 2599 w 2007 r. - 2133). Jak wynika z danych liczbowych najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety – 2 609 (3171 w 2009 r., 2302 w 2008 r., 2023 w 2007 r.) oraz małoletni do lat 13 – 536 (880 w 2009 r., 604 w 2008 r., 730 w 2007 r.). Sprawcami przemocy domowej są najczęściej mężczyźni – 2596 (3172 w 2009 r., 2512 w 2008 r., 2017 w 2007 r.) i to przeważnie pod działaniem alkoholu – 1659 (2 140 w 2009 r., 1727 w 2008 r., 1703 w 2007 r.).

Podczas stosowania procedury pn. „Niebieskie Karty”² istotną rolę odegrali dzielnicowi i ich umiejętności rozwiązywania problemów rodzinnych, dlatego też, w celu udzielenia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, policjanci kierowali pisma i wnioski do różnych podmiotów, tj.:

- 1600 (1867 w 2009 r., 1454 w 2008 r., 1335 w 2007 r.) informacji do ośrodków pomocy społecznej,
- 789 (1102 w 2009 r., 1288 w 2008 r., 1851 w 2007 r.) wniosków do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 5 (26 w 2008 r., 5 w 2007 r.) do placówek służby zdrowia,

² Procedura opracowana przez Komendę Główną Policji i Komendę Stołeczną Policji przy współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Procedura została wprowadzona pilotażowo w 1997 roku na Warszawskiej Ochocie i po zaopiniowaniu wprowadzona powszechnie w 1998 roku. Niebieska karta składa się z dwóch części, które posiadają funkcjonariusze Policji podczas interwencji dotyczącej przemocy domowej:

- Karta A, w której dokumentuje się zgłoszoną sytuację i co zastano na miejscu, a także jakie działania podjęto.
- Karta B opisuje najważniejsze przestępstwa związane z przemocą domową oraz dane teleadresowe instytucji i organizacji pozarządowych, do których ofiara może się zwracać o pomoc.

- 388 (324 w 2009 r., 108 w 2008 r., 85 w 2007 r.) do organizacji pozarządowych,
- 1523 (2048 w 2009 r., 1471 w 2008 r., 978 w 2007 r.) do innych instytucji.

W obszarze *bezpieczeństwo w ruchu drogowym* w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku na terenie województwa opolskiego miało miejsce 10.498 zdarzeń drogowych. Odnotowano:

- 837 (921) wypadków drogowych - spadek o 84, tj. 9,1 %,
- 109 (114) ofiary śmiertelne - spadek o 5, tj. 4,4 %,
- 1029 (1138) osób rannych - spadek o 109, tj. 9,6 %,
- 9661 (8775) kolizje drogowe - wzrost o 886, tj. 10,1 %.

Działania podejmowane przez Straż Ochrony Kolei we współpracy z Policją i Strażą Graniczną zmniejszyły w obszarze *bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej* o prawie 30% liczby wybryków chuligańskich na terenach kolejowych (graffiti na taborze, układanie przeszkód na torach, obrzucenia pociągów kamieniami, dewastacja taboru i obiektów kolejowych).

Na terenie **woj. podkarpackiego** policjanci w 2010 r. podejmowali szereg działań o charakterze prewencyjnym, w tym przedsięwzięcia wkomponowujące się w obszar tematyczny rządowego programu „Razem bezpieczniej”, które miały wpływ na poziom przestępczości. Dzięki prowadzonym przedsięwzięciom, w tym z podmiotami pozapolicyjnymi, skala zjawiska przestępczości na terenie Podkarpacia w ubiegłym roku uległa zmniejszeniu zarówno w przypadku przestępstw przeciwko życiu - spadek o 9,05 %, jak również w przypadku przestępstw przeciwko mieniu - spadek o 4,04 %.

Jeżeli chodzi o przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu należy stwierdzić, że spadkowi ilościowemu uległy niżej wyszczególnione przestępstwa:

Lp.	Rodzaj przestępstwa	Czyn zabroniony stwierdzony w 2009r.	Czyn zabroniony stwierdzony w 2010r.	Wskaźnik procentowy (%)
1.	rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze	524	497	spadek o 5,15 %
2.	bójka lub pobicie	627	549	spadek o 12,44 %
3.	uszczerbek na zdrowiu	579	551	spadek o 4,83 %
4.	kradzież z włamaniem	4177	3880	spadek o 7,11 %
5.	uszkodzenie rzeczy	2589	2430	spadek o 6,14 %

Należy w tym miejscu również podkreślić, że działalność profilaktyczna w postaci spotkań edukacyjno – informacyjnych ma niebagatelne znaczenie dla ich odbiorców, ponieważ przekazywane treści mają wpływ na poziom świadomości prawnie – wiktymologicznej społeczeństwa. To z kolei przekłada się na wzrost umiejętności unikania potencjalnych zagrożeń w środowisku lokalnym. Również propagowanie wśród społeczności lokalnych poczucia obowiązku zgłaszania organom ścigania zauważonych przypadków łamania prawa skutkuje m. in. większą wykrywalnością czynów zabronionych.

Realizacja Programu przyczyniła się wymiennie do ograniczania przestępczości w **województwie świętokrzyskim**. W szczególności dotyczy to obszarów przestępczości, którym przeciwstawiono aktywną prewencję i profilaktykę prowadzoną dzięki realizacji projektów dofinansowanych z rezerwy celowej. Wskazać należy na obszar komunikacji publicznej w mieście Starachowice. Pozyskane środki finansowe w ciągu dwóch lat realizacji projektu pn. „**Stop Wandalizmowi**” pozwoliły na montaż systemu monitoringu w większości autobusów MZK. Z przekazanych sprawozdań wynika, **iż ten rodzaj przestępczości w Starachowicach już nie istnieje.**

Pozytywnym przykładem jest miasto Sandomierz, gdzie na Zamku Sandomierskim zainstalowano system monitoringu wizyjnego w związku z realizacją projektu pn. **Wandale Zamku nie zdobędą**. Z przekazanych informacji wynika, iż od października 2010 r., czyli z chwilą uruchomienia monitoringu, **nie odnotowano aktu wandalizmu w tym obiekcie**. Pozytywny efekt realizacji Programu można również zauważyć w Wiślicy. Od 2 lat, tzn. odkąd wykonano monitoring zabytkowej Kolegiaty wraz z przyległymi budynkami oraz częścią rynku, **nie odnotowano aktów wandalizmu, kradzieży i rozboju**.

Znaczna część środków finansowych z rezerwy celowej została skierowana na projekty dotyczące przemocy rodzinnej oraz ochrony dzieci i młodzieży w obszarze bezpiecznej szkoły. Są to obszary, w których **efekty podejmowanych działań nie dają się bezpośrednio ująć statystycznie**. **Wnioskować o pozytywnych skutkach działań można na podstawie widocznej zmiany postaw osób bezpośrednio objętych pracą socjalną oraz terapeutyczną**.

Na podstawie analizy danych statystycznych dotyczących rodzaju oraz liczby popełnianych w latach 2008 – 2010 przestępstw w **województwie zachodniopomorskim** (obszarach poszczególnych powiatów) można stwierdzić, że liczba popełnianych przestępstw w kategoriach szczególnie uciążliwych dla społeczeństwa (kradzieże, włamania, bójki i pobicia) oraz wskaźniki zagrożenia przestępczością w tych powiatach (gminach, miastach), które realizowały dotychczas projekty prewencyjne, dofinansowane w ramach programu „*Razem bezpieczniej*” (Koszalin, Sławno, Drawsko Pomorskie, Police) **nie wykazują tendencji wzrostowej, a z roku na rok są coraz mniejsze**.

W wyniku instalowania systemów monitoringu wizyjnego lub ich rozbudowy w coraz większej ilości miejscowości województwa zachodniopomorskiego, finansowanych przez organy samorządu terytorialnego, w **znacznym stopniu poprawiło się bezpieczeństwo i porządek publiczny** w miejscach dotychczas uważanych przez mieszkańców za niebezpieczne. W mieście Sławno monitoring wizyjny instalowany był w 2010 r. w ramach projektu „Bezpieczne miasto – monitoring wizyjny Sławna, który uzyskał dofinansowanie w ramach programu „*Razem bezpieczniej*”. Zainstalowane systemy monitoringu pozwoliły jednocześnie w efektywniejszy sposób wykorzystywać posiadane siły i środki Policji, straży gminnych (miejskich), poprzez kierowanie ich do innych zadań związanych z prewencją w innych obszarach związanych z przestępczością i społecznymi zachowaniami.

W wyniku montażu systemów monitoringu wizyjnego w obiektach przebywania podróżnych – dworce PKP jak również w środkach komunikacji miejskiej – autobusowej i tramwajowej – Szczecin, Police, Koszalin, Kołobrzeg, Stargard Szczeciński oraz zakupu nowych środków taboru komunikacyjnego, które wyposażone są w urządzenia monitoringu wizyjnego odnotowano pozytywne efekty jak:

- **spadek zdarzeń chuligańskich,**
- **ograniczenie zjawiska dewastacji wyposażenia środków transportu publicznego,**
- **ograniczenie ilości awantur, zaczepek pasażerów ze strony osób będących pod wpływem alkoholu,**
- **zmniejszenie ilości dokonywanych kradzieży oraz ograniczono działania kieszonkowców.**

Poprzez podjęcie wielu działań prewencyjnych oraz profilaktyczno – edukacyjnych, przy szerokim udziale wszystkich instytucji działających w województwie zachodniopomorskim, które w zakresie swoich uprawnień mogą kontrolować ruch drogowy (Policja, Straż Graniczna, Żandarmeria Wojskowa, Inspekcja Transportu Drogowego, straże gminne (miejskie) oraz przy wsparciu innych instytucji (Kuratorium Oświaty, dyrektorzy placówek oświatowych, Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, organizacje pozarządowe) zanotowano pozytywne efekty w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym w stosunku do roku 2009 uzyskując:

- **spadek** liczby popełnionych przestępstw w ruchu drogowym – mniej o 968 (8,9%);
- **zmniejszenie** liczby wypadków drogowych – mniej o 332 (18,3%);
- **zmniejszenie** liczby rannych w wyniku wypadku drogowego – mniej o 434 (19,4%);
- **zmniejszenie** liczby zabitych w wyniku wypadku drogowego – mniej o 55 (26,7%);
- **zmniejszenie** liczby kierowców prowadzących pojazd w stanie nietrzeźwości lub podobnie działającego środka - mniej o 825 (10,0%);
- **zmniejszenie** liczby wypadków drogowych z winy nietrzeźwych kierujących – o 33,6%.

Na podstawie prowadzonych kontroli w ruchu drogowym zauważono, że w stosunku do lat ubiegłych kierowcy w większym stopniu przestrzegają przepisy ruchu drogowego dotyczące: używania pasów bezpieczeństwa, przewożenia dzieci w fotelikach, prowadzenia rozmów przez telefon w czasie jazdy.

IV. Realizacja zadań przez administrację rządową - przykłady działań

W ramach programu „Razem bezpieczniej” podjęto zróżnicowane działania na szczeblu centralnym i lokalnym.

Poniżej przedstawione są *Przykłady działań i inicjatyw* formacji nadzorowanych przez MSWiA, centralnej oraz terenowej administracji rządowej w 2010 r., w odniesieniu do poszczególnych obszarów działania programu „Razem bezpieczniej”:

- 1) Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania
- 2) Przemoc w rodzinie
- 3) Bezpieczeństwo w szkole
- 4) Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej
- 5) Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
- 6) Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej
- 7) Ochrona dziedzictwa narodowego

W okresie sprawozdawczym w poszczególnych obszarach określonych w Programie, ministerstwa, Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna oraz wojewodowie podejmowali szereg działań.

Należy podkreślić, że niektóre realizowane zadania wynikały wprost z Programu, niektóre realizowały cele Programu, ale wprost z niego nie wynikały. Natomiast niektóre działania wynikały z innych programów, pozostających w ścisłej korelacji z programem „Razem bezpieczniej”, m.in. programy „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”, „Krajowy Program Poprawy BRD GAMBIT 2005”, „Przyjazna i bezpieczna szkoła”, Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, (przykłady podjętych działań przez organy administracji rządowej oraz nadzorowane przez MSWiA służby, w poszczególnych obszarach określonych w Programie), czy też nałożonych zadań na powołane rady bądź zespoły (np. Radę Bezpieczeństwa Imprez Sportowych).

Należy jednak pamiętać, że ważna jest korelacja tych działań, wzajemne uzupełnianie się, nie dopuszczenie do powielania, bądź wykluczania, czy nakładania się kompetencji.

NAZWA PROGRAMU	WSPÓLNE OBSZARY DZIAŁANIA	ORGAN WIODĄCY	UDZIAŁ RESORTU
BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM			
Krajowy Program Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005	1. Kształtowanie bezpiecznych postaw uczestników ruchu drogowego	MI	MSWiA, POLICJA SG, PSP
Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej” 2007-2015	2. Podniesienie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach w ruchu drogowym	MSWiA	MI, POLICJA SG, PSP
	3. Prowadzenie akcji informacyjnych oraz działań na rzecz		POLICJA SG, PSP

„Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015”	bezpieczeństwa w ruchu drogowym	MZ	MSWiA
Program resortu spraw wewnętrznych i administracji przeciwdziałania narkomanii i zwalczania przestępczości narkotykowej	Przedsięwzięcia profilaktyczne ukierunkowane na uczestników ruchu drogowego narażonych na zażywanie narkotyków	MSWiA	POLICJA SG PSP
Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii 2006 - 2010		MZ	
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY			
Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem bezpieczniej” 2007-2015	1. Procedura Niebieskich Kart	MSWiA	MPiPS POLICJA
„Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015”	2. Podnoszenie świadomości społecznej i prawnej	MZ	POLICJA
Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	3. Doskonalenie instytucjonalnego systemu reagowania na przemoc wobec dzieci	MPiPS	POLICJA
	4. Działania na rzecz wychowania poprzez sport		MSWiA, Policja, MEN, MZ, MS
„Przeciwdziałanie agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży poprzez sport”	5. Ograniczenie skali występowania zjawisk patologicznych (m.in. przemocy, narkomanii, alkoholizmu)	MSiT	MSWiA, Policja
Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci „Polska dla Dzieci”		MEN	MSWiA, Policja
„Bezpieczna i przyjazna szkoła”		MEN, MZ, MS	

	BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE		
Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem bezpiecznie” 2007-2015 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” Narodowy Plan na Rzecz Dzieci 2004-2012 „Polska dla Dzieci” Strategia Polityki Społecznej 2007 - 2013	1. Prowadzenie szkoleń dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą 2. Szkolenia dla dyrektorów szkół, nauczycieli i innych pracowników szkoły 3. Promowanie zdrowego stylu życia	MSWiA MEN MEN MPiPS	POLICJA MSWiA Podmioty prowadzące szkolenia, w tym zakresie POLICJA
	BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCU ZAMIESZKANIA		
Rządowy Program Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem bezpiecznie” 2007-2015 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” „Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015”	Promowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo przestrzeni publicznych Podjęcie systematycznej kontroli lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży alkoholu (...)	MSWiA MEN MZ	MI, MEN, MSiT, POLICJA Dyrektorzy szkół POLICJA

Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania

MINISTERSTWO SPORTU I TURYSTYKI

Ministerstwo kontynuowało podjęte przedsięwzięcia, w szczególności w ramach realizacji projektów edukacyjnych, profilaktycznych oraz inicjatyw nastawionych na wspieranie działań w zakresie bezpieczeństwa w sporcie, w tym edukacji kibiców. Zadania realizowane były we współpracy z podmiotami działającymi w obszarze bezpieczeństwa w sporcie, w tym w ramach Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych oraz funkcjonującej w jej obrębie Stałej Grupy Ekspertckiej.

- Ministerstwo Sportu i Turystyki uczestniczyło w działaniach struktur Rady Europy dotyczących sportu i bezpieczeństwa jego uczestników. Przedstawiciele MSiT brali aktywny udział w pracach Stałego Komitetu Europejskiej Konwencji w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych (T-RV).

Ministerstwo Sportu i Turystyki podejmowało działania w zakresie następujących projektów związanych z profilaktyką i edukacją kibiców:

- Wsparcie realizacji programu **„Kibice w swoim mieście”** – projekt w pierwszej edycji realizowany był przez Fundację im. Kazimierza Górskiego, a w kolejnej edycji przez Fundację Zmiany Społecznej, jednak z zachowaniem dotychczasowych koordynatorów. Projekt powstał przede wszystkim po to, by poprawić wzajemne relacje pomiędzy stowarzyszeniami kibiców, a instytucjami publicznymi oraz by wesprzeć środowisko kibiców w realizację pozytywnych działań. Projekt ukierunkowany był na pracę edukacyjną ze stowarzyszeniami kibiców oraz przedstawicielami władz miast, w tym m.in. miast – gospodarzy UEFA EURO 2012. Na poziomie partnerstwa krajowego projekt miał na celu zapoznanie przedstawicieli lokalnych stowarzyszeń kibiców z funkcjonowaniem demokratycznych instytucji lokalnych. W ramach współpracy międzynarodowej przewiduje kontakty mające na celu wymianę doświadczeń oraz przekazanie sprawdzonych wzorców postępowania. MSiT brało udział w charakterze partnera realizatorów w kolejnych dwóch edycjach projektu, w tym podczas aplikowania o środki unijne (w ramach środków Funduszu Rozwoju Systemu Edukacji - Program „Młodzież w działaniu”). Projekt uzyskał Honorowy Patronat Ministra Sportu i Turystyki. Ponadto Ministerstwo było współorganizatorem międzynarodowych warsztatów dla przedstawicieli kibiców, realizowanych w ramach I edycji programu;
- **Realizacja koncepcji szkoleń w ramach projektu „Polska Kibicuje”**, który uwzględniał założenia raportu „Aktywny Kibic +” z 2009 roku i był jego kontynuacją. Główną ideą projektu była praca nad utworzeniem koncepcji platformy dla osób i organizacji działających w obszarze rozwoju idei pozytywnego kibicowania. Program stanowił źródło inspiracji i merytorycznej wiedzy, zwiększając skuteczność działania i oddziaływania na społeczeństwo. W 2010 r. projekt przewidywał przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych w zakresie: podstaw strategii marketingowej, zarządzania projektem społecznym, komunikacji w zespole projektowym i jej przełożenie na efekt marketingowy, państwowe i komercyjne źródła finansowania projektów. Uczestnikami szkoleń byli aktywni animatorzy związani z ideą pozytywnego kibicowania, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zaangażowanych w realizację projektów dot. kibiców;
- Zrealizowano projekt **„Bezpieczny Stok”, którego celem było rozpowszechnienie kultury zachowania się w ośrodkach narciarskich, zwiększenie świadomości w zakresie bezpieczeństwa wśród narciarzy na stoku**. Adresatami akcji „Bezpieczny Stok” były przede wszystkim dzieci i młodzież szkolna jako potencjalni narciarze. Akcja skierowana była także do ich rodziców, nauczycieli oraz wychowawców. Działania skoncentrowane były na akcji edukacyjnej i realizowane były poprzez przygotowanie materiałów promocyjnych drukowanych oraz internetowych, będących źródłem wiedzy o akcji oraz bezpiecznych zachowaniach na stoku, a także prowadzenie akcji plenerowych bezpośrednio na stokach narciarskich. W przekazywanych treściach propagowano bezpieczną jazdę na nartach dzieci i młodzieży szkolnej, a w szczególności jazdy w kasku. Akcja miała charakter ogólnokrajowy i obejmowała wyciągi, trasy narciarskie i okolice ośrodków narciarskich. Organizatorami było Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Polskie Stacje Narciarskie i Turystyczne.
- Zapoczątkowano akcję informacyjno – edukacyjną **„Bezpieczna Woda”** o zasięgu ogólnopolskim, która miała na celu edukację dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie bezpiecznego wypoczynku, rozpropagowanie podstawowej wiedzy na temat zachowania w nagłych, niebezpiecznych sytuacjach, co będzie wpływać na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas kąpieli, jak i podczas korzystania ze sprzętu pływającego. Wydano broszurę w wersji elektronicznej, która została zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa Sportu i Turystyki www.msport.gov.pl, w zakładce Turystyka.
- **Przeprowadzono kolejną edycję akcji „Telefon Bezpieczeństwa”, której głównym celem była poprawa bezpieczeństwa turystów zagranicznych przebywających na terytorium RP**. Projekt trwał w okresie od 1 czerwca do 30 września 2010r. Podstawą do uruchomienia infolinii dla zagranicznych turystów podróżujących po Polsce w roku 2010 było podpisane w dniu 25 maja 2010 r. Porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym Policji, Ministrem Sportu i Turystyki, Szefem Urzędu ds. Cudzoziemców oraz Prezesem Polskiej Organizacji Turystycznej. Porady dotyczyły m.in.: udzielania szeroko rozumianej informacji turystycznej oraz pomocy w nawiązaniu kontaktu cudzoziemców z jednostkami Policji w sytuacji zagrożeń. Z prośbą o pomoc zgłaszali się głównie turyści z: Niemiec, Wielkiej Brytanii, Włoch, Holandii i Belgii, ale także obywatele Polski. Telefonowali również obywatele: Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Austrii, Czech, Danii, Estonii, Francji, Gruzji, Hiszpanii, Indii, Litwy, Łotwy, Singapuru, Turcji, Uzbekistanu i Węgier. Rozmowy były prowadzone w językach: polskim, angielskim, niemieckim, rosyjskim, francuskim, włoskim oraz niderlandzkim.

MINISTERSTWO ZDROWIA

W ramach programów profilaktycznych dot. przeciwdziałaniu narkomanii prowadzono działania środowiskowe obejmujące: edukację na temat ryzyka związanego z zażywaniem narkotyków, motywowanie do zmiany postaw i zachowania, interwencje, informowanie o miejscach pomocy dla zażywających narkotyki oraz kolportaż materiałów informacyjnych (ulotek, broszur). Realizatorami programów byli specjalnie do tego przeszkoleni pracownicy środowiskowi. W 2010 r. zrealizowano **12 programów profilaktycznych w tym zakresie**. Wymienione wyżej działania realizowane były w formie wspierania programów prowadzonych przez podmioty pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia).

- Zakupiono na potrzeby programów profilaktycznych w Polsce 20 000 szt. broszur dla uczniów szkół podstawowych pn. „**Twój super odjazd**”;
- Wydano zaktualizowaną informację na temat tzw.: dopalaczy, leków, aspektów prawnych i in. – broszury informacyjno-profilaktyczne dla rodziców (pn. **”Szukaj porozumienia ze swoim dzieckiem – Bliżej siebie dalej od narkotyków – Poradnik dla rodziców”**) na temat narkotyków i innych środków psychoaktywnych, a także konsekwencji ich zażywania oraz przeciwdziałania niekorzystnemu zjawisku w środowisku rodzinnym w nakładzie 40 000 egz. Broszura została także udostępniona w wersji cyfrowej na portalu Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii na potrzeby lokalnych programów profilaktyki;
- Przygotowano i wydano 465 000 szt. ulotek pod nazwą: **„Nasze dzieci i zagrożenia. Dopalacze - Wypalacze”** skierowane do rodziców i opiekunów dzieci zagrożonych zjawiskiem zażywania nowych środków psychoaktywnych - zawierającą podstawowe informacje o tzw. dopalaczach, przyczynach ich zażywania przez młodzież, reakcję instytucji na zaistnienie ww. zjawiska w Polsce, stronach www i telefonach świadczących pomoc oraz informacje co czynić, gdy rodzic podejrzewa dziecko o zażywanie nowych środków psychoaktywnych oraz jak prawidłowo kształtować profilaktykę rodzinną substancji psychoaktywnych. W ww. publikacji użyto logotyp „Dopalacze –Wypalacze” przekazanego dla Ministerstwa Zdrowia celem wykorzystania do internetowej promocji akcji oraz produkcji innych materiałów BTL. Ulotkę wydano w ramach ścisłej współpracy Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Ministerstwa Zdrowia. Większą część nakładu przekazano do celowej dystrybucji współpracującym z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii Wojewódzkim Kuratoriom Oświaty w Polsce;
- Kontynuowany był program **„FreD goes net”**, którego celem było adaptacja i rozpowszechnianie w Europie, opracowanego w Niemczech programu profilaktyki selektywnej. Projekt skierowany był do młodych osób w wieku 14-21 lat. Osoby zakwalifikowane do programu brały udział w zajęciach grupowych prowadzonych metodą wywiadu motywacyjnego. Celem zajęć było pobudzenie uczestników do refleksji, podniesienie poziomu ich wiedzy na temat zażywania narkotyków, zachęcenie do oceny ryzyka i odpowiedzialności, jak również zmiana nastawienia i zachowania związanego z zażywaniem narkotyków oraz poznanie oferty lokalnego systemu pomocowego. W jedenastu krajach, w tym w Polsce w roku sprawozdawczym zakończone zostało pilotażowe wdrażanie programu. Odbyły się ostatnie zajęcia grupowe dla młodzieży, przeszkoleni zostali kolejni realizatorzy, przeprowadzona została ewaluacja, a także odbyła się międzynarodowa konferencja podsumowująca. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w ramach projektu "FreD goes net" w celu upowszechniania projektu na terenie Polski zorganizowało szkolenie dla przyszłych realizatorów programu wczesnej interwencji "FreD". Przeszkolonych zostało 38 realizatorów programu, łączna liczba realizatorów programu obejmuje 44 osoby. W 11 województwach przygotowane zostały do realizacji programu 22 placówki, w tym 11 organizacji pozarządowych, 4 publiczne zakłady opieki zdrowotnej i 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

- W 2010 r. kontynuowany był ogólnopolski program pomocowy pod nazwą **„Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw”**, w ramach którego utworzonych zostało 16 Wojewódzkich Ośrodków Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem. Ośrodki te zapewniają wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej oraz innych świadczeń osobom pokrzywdzonym przestępstwem. W tym celu podejmują one działania mające służyć nawiązaniu współpracy z innymi podmiotami realizującymi zadania związane z pomocą osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Ośrodki te są zlokalizowane przy obecnie funkcjonujących organizacjach pozarządowych świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, z wykorzystaniem ich bazy lokalowej. Ośrodki działają na podstawie ujednoliconych standardów pracy. Pomoc świadczą także wolontariusze, którzy pełnią rolę opiekuna pokrzywdzonego, tj. opiekują się indywidualnie pokrzywdzonym w czasie niezbędnym do naprawienia szkody wyrządzonej

przestępstwem. Ta forma pomocy kierowana jest szczególnie do ofiar przemocy w rodzinie, którymi najczęściej są kobiety i dzieci. Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw ma za zadanie koordynację działań pomocowych organów samorządu lokalnego, Kościoła i organizacji pozarządowych na obszarze działania Ośrodka, a koordynacja ta odbywa się w formie dobrowolnej współpracy. Program ten to nie tylko pomoc, ale też zaplanowane na ogólnokrajową skalę działania profilaktyczne i informacyjne. W ramach tych działań w okresie od 2009 do czerwca 2010 r. Ministerstwo Sprawiedliwości zrealizowało cykl szkoleń z zakresu metodologii pracy z pokrzywdzonymi dla sędziów, prokuratorów, policjantów i pracowników socjalnych. Ich celem było podniesienie kwalifikacji zawodowych osób kontaktujących się z pokrzywdzonymi w celu udzielania im fachowej pomocy i rozpoznawania ich potrzeb. Przeszkolonych zostało ok. 1.000 specjalistów, w tym z zakresu przesłuchiwania i pracy z dziećmi.

- Ponadto w styczniu 2010 r. ruszyła kampania społeczna skierowana do ogółu społeczeństwa, a w szczególności do osób pokrzywdzonych przestępstwem pod hasłem: **Poznaj swoje prawa. Wyjdź z cienia. Pozwól sobie pomóc.** Celem kampanii było upowszechnienie informacji na temat praw przysługujących pokrzywdzonym przestępstwem, a także uwrażliwienie grup zawodowych, w tym m.in. sędziów, prokuratorów, kuratorów sądowych, funkcjonariuszy policji oraz pracowników organizacji pozarządowych na potrzeby osób pokrzywdzonych. W ramach tej kampanii w sierpniu oraz we wrześniu 2010 r. na antenach ogólnopolskich stacji telewizyjnych tj. TVP, TVN, Polsat, Telewizja PULS wyemitowane zostały spoty telewizyjne, dotyczące praw osób pokrzywdzonych przestępstwem, w tym samym czasie prowadzona była kampania billboardowa oraz kampania w prasie. Część spotów w kampanii poświęcona była przemocy wobec kobiet, a także wobec dzieci. Spoty odsyłały do strony internetowej www.pokrzywdzeni.gov.pl. Na stronie tej można również zapoznać się z „Informatorem dla pokrzywdzonego”, w którym opisane zostały przystępnym językiem prawa i obowiązki osób pokrzywdzonych w postępowaniu karnym. W październiku i listopadzie 2010 r. rozpoczęto druk i dystrybucję *Informatora* do sądów, prokuratur, komisariatów Policji, Ośrodków Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, oraz ośrodków odpowiedzialnych za pomoc społeczną. Kampania zakończyła się w grudniu 2010 r. akcją w radiu, w ramach której poruszane były tematy takie jak: „Mediacja”, „Handel ludźmi”, „Gwałt”, „Ofiara wypadku komunikacyjnego”, „Jakie prawa mają osoby pokrzywdzone”, „Prawa świadka w śledztwie i procesie sądowym” i wiele innych.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

W ww. obszarze komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji zrealizowały m.in. niżej wskazane zadania:

✓ w zakresie dotyczącym służby prewencyjnej:

- opracowano *„Informację o stanie funkcjonowania służby prewencyjnej za I półrocze 2010 r.”*, w której dokonano analizy stanu wykorzystania policjantów podstawowych komórek służby prewencyjnej w oparciu o liczbę bezwzględną policjantów skierowanych do służby patrolowej i obchodowej (policjanci realizujący zadania o charakterze patrolowo – interwencyjnym, dzielnicowi i wywiadowcy) wszystkich komórek organizacyjnych (poza OPP, SPPP, ruchem drogowym) danej jednostki Policji;
- uczestniczono w pracach nad *Procedurą działań służby kuratorskiej oraz funkcjonariuszy Policji (...)*, które zostały rozpoczęte pod koniec 2009 r. Efektem tych działań było podpisanie w dniu 29 listopada 2010 r. przez Komendanta Głównego Policji, Ministra Sprawiedliwości oraz przedstawicieli Krajowej Rady Kuratorów Sądowych *Procedury współpracy służby kuratorskiej oraz funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób, wobec których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej*. Głównym determinantem podpisania wymienionej *Procedury(...)* była potrzeba zacieśnienia współpracy pomiędzy Policją a Kuratorską Służbą Sądową w celu szybkiej i właściwej wymiany informacji oraz skutecznej reakcji wobec osób w stosunku, do których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej;
- opracowano Zarządzenie nr 1834 w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową na zorganizowanych terenach narciarskich, które weszło w życie 22 grudnia 2010 r.;
- z dniem 01.01.2010 r. wdrożono Zarządzenie nr 1386 Komendanta Głównego Policji w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową na wodach i terenach przywodnych. Ponadto monitorowano stan bezpieczeństwa na wodach i obszarach przywodnych, w tym w okresie wakacyjnym. W 2010 r. na terenie kraju utonęło 369 osób, czyli o 99 osób mniej niż w 2009 r.

- ✓ w zakresie dotyczącym pracy sztabowej, m.in. bezpieczeństwo imprez masowych:
- opracowano i wdrożono **Koncepcję przygotowania Policji do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012** wraz z załącznikami, w tym **Portfelem projektów policyjnego zabezpieczenia Turnieju finałowego ME w piłce nożnej UEFA EURO 2012**. Dokument ten jest elementem realizacji *Zamiaru działania Policji w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012*. Koncepcja uwzględnia zdobyte doświadczenia i dobre praktyki, które zastosowane zostały przez policję i służby porządku publicznego innych państw organizatorów takich imprez w latach wcześniejszych, które powinny zostać implementowane na grunt Polski. Ponadto definiuje innowacyjne obszary, których przygotowanie i wdrożenie jest niezbędne dla przygotowania Policji do zabezpieczenia Turnieju finałowego w 2012 r.;
- przeprowadzono szkolenia dla policjantów „spottersów”, zgodnie z założeniami **„Instytucji spottersa w Policji polskiej”**. Zgodnie z postanowieniami dokumentu, priorytetem dla policyjnych spottersów będzie przede wszystkim wykluczenie chuliganów z udziału w imprezach sportowych, a tym samym pośrednio zostanie wyeliminowany czynnik związany z ich przemieszczaniem. Na podstawie opracowanego programu, w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie zorganizowano szkolenia adresowane dla spottersów polskiej Policji. Odbędzie się 7 edycji szkolenia, w których udział wzięło łącznie 127 policjantów z całego kraju;
- **wdrożono filozofię działań polskiej Policji „3xT” podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 r.** w ramach procesu szkolenia oraz doskonalenia zawodowego dla policjantów w całym kraju. Wprowadzono program doskonalenia zawodowego przygotowującego policjantów do realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego w trakcie imprez masowych, w tym podczas Turnieju finałowego EURO 2012. Przeprowadzono dwie edycje doskonalenia dla kadry dydaktycznej jednostek szkoleniowych Policji w Szkole Policji w Katowicach. Łącznie przeszkolonych zostało 40 nauczycieli policyjnych, którzy prowadzić będą zajęcia w swoich jednostkach macierzystych;
- powołano *Decyzją nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 sierpnia 2010 r. Zespół do wdrożenia i uruchomienia Systemu Wspomagania Dowodzenia w Policji*. Zespół ten określił zadania niezbędne do zrealizowania przez jednostki i komórki organizacyjne Policji w celu uruchomienia i zapewnienia prawidłowego funkcjonowania SWD;
- opracowano projekty rozporządzeń wykonawczych do ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych; W 2010 r. zakończono prace oraz wdrożono następujące rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy: Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 marca 2010r. w sprawie przekazywania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 marca 2010 r. w sprawie wymogów, jakie powinni spełniać kierownik do spraw bezpieczeństwa, służby porządkowe i służby informacyjne.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

W 2010 r. Państwowa Straż Pożarna przeprowadziła akcje o charakterze informacyjno-edukacyjnym dotyczące sytuacji zagrożenia życia i mienia w miejscach publicznych i miejscach zamieszkania, do których zaliczyć należy:

- próbną ewakuację w supermarketach, szkołach, zakładach pracy;
- cykl akcji kontrolnych **„Bezpieczny akwen”**;
- pokazy i pogadanki w ramach akcji **„Bezpieczny przejazd”**;
- akcję **„Bezpieczna droga do szkoły”** – prezentacja praktycznego zastosowania narzędzi hydraulicznych w ratownictwie drogowym, udzielanie pierwszej pomocy;
- ćwiczenia na przejazdach kolejowych pod hasłem **„Zatrzymaj się i żyj”**;
- ogólnopolską akcję **„Narodowy Eksperyment Bezpieczeństwa – weekend bez ofiar”**;
- akcję promującą w formie komiksów zasady ewakuacji z budynków wysokich – współpraca z Liceum Plastycznym w Gorzowie Wlkp.;
- kontrole stanu bezpieczeństwa w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży, ćwiczenia propagujące zasady bezpiecznego wypoczynku;
- ogólnopolską akcję **„Otwarte strażnice”** – spotkania strażaków z dziećmi i młodzieżą, zwiedzanie jednostek, zapoznanie ze sprzętem i pracą strażaka, poszerzanie wiedzy o ochronie przeciwpożarowej, zapamiętywanie prawidłowych numerów alarmowych;
- akcję **„Akademia Strażaków LEGO”** – *specjalnie zbudowane miasteczko strażackie, gdzie dzieci mogły zbudować strażaka i wóz strażacki z ponad 400 tysięcy klocków (Łódź)*;

- kolportaż poradników i informatorów: „Bezpieczne ogrzewanie i dogrzewanie pomieszczeń w sezonie zimowym”, „Jak uniknąć zatrucia tlenkiem węgla”, „Bezpieczne wakacje”, „Vademecum ewakuacji”;
- **strażackie lodowiska w ramach akcji „Zima w mieście” – bezpieczne ślizgawki.**

ŻANDARMERIA WOJSKOWA

Czynności prewencyjne realizowane były wspólnie z funkcjonariuszami: Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei oraz Straży Granicznej. Poprzedzone one były cyklicznymi spotkaniami z w/w służbami, na których określano na bieżąco najbardziej zagrożone miejsca oraz rejony, które następnie monitorowano poprzez wspólną służbę patrolową.

Ponadto jednostki Żandarmerii Wojskowej, brały czynny udział w zabezpieczeniu prewencyjnym imprez masowych, uroczystości patriotyczno – religijnych z udziałem wojska, wizyt delegacji zagranicznych oraz pikników rodzinnych na terenach miast i gmin. Ogółem, jednostki terenowe Żandarmerii Wojskowej, wystawiły w miejscach publicznych oraz w rejonach zamieszkałych przez żołnierzy zawodowych - 39 363 patroli, w tym m.in. z: Policją -38 356, jak również ze Strażą Miejską, Strażą Ochrony Kolei, Strażą Graniczną -1 925. W trakcie tych działań ujawniono: 4 990 sprawców wykroczeń i 54 sprawców przestępstw.

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo lubelskie

- Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym, popartym bieżącą analizą zagrożeń występujących na terenie województwa policjanci garnizonu lubelskiego przeszkolili w ramach działań pod nazwą „**Bezpieczna Kobieta**” 534 pań, które uczestniczyły w zajęciach samoobrony i zajęciach teoretycznych dotyczących bezpiecznych zachowań, radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia, a także zagadnień prawnych. **Szkoleniami objęto również seniorów – 638 osób**, którym przekazano informacje związane z unikaniem zagrożeń, a w szczególności związanych z oszustwami.
- Powołany decyzją Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji nieetatowy **Zespół do koordynacji badań społecznych** realizowanych przez jednostki organizacyjne Policji województwa lubelskiego, zrealizował kilka projektów badawczych pozwalających na poznanie opinii mieszkańców w interesujących Policję obszarach. Wśród przeprowadzonych badań sondażowych znalazły się:
 - „**Potrzeba zapewnienia dodatkowych patroli policyjnych w okolicach najczęściej odwiedzanych przez turystów jezior na terenie województwa lubelskiego**”. Celem badania było uzyskanie aktualnej informacji o tym, jak mieszkańcy województwa lubelskiego, oceniają stan bezpieczeństwa nad jeziorami. Przeprowadzenie badania pozwoliło uzyskać odpowiedź, nad jakie jeziora należałoby skierować dodatkowe patrole policyjne, celem poprawy bezpieczeństwa osób wypoczywających.
 - „**Skuteczność i ocena pracy policjantów przez mieszkańców i turystów odwiedzających Kazimierz Dolny**”, który miał na celu uzyskanie aktualnej informacji o tym, jak mieszkańcy Kazimierza Dolnego oraz turyści wypoczywający w mieście oceniają skuteczność pracy policjantów. Przeprowadzenie badania pozwoliło uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące: poprawności organizacji służby na danym terenie, zjawisk i zagrożeń, które najbardziej doskwierają mieszkańcom i turystom, a wymagają policyjnej interwencji, a także w jaki sposób praca policjantów oceniana jest przez społeczeństwo.
 - Sondaż dotyczący **bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych** usytuowanych w pobliżu **szkół**. Celem badań było uzyskanie aktualnej informacji na ten temat od mieszkańców naszego województwa, a w szczególności uczniów oraz ich rodziców.

Województwo podkarpackie

- W marcu 2010 r., w ramach omawianego obszaru odbyła się narada roczna pn. „**Wymiana doświadczeń i możliwości poprawy bezpieczeństwa na imprezach masowych**”. Głównym celem spotkań było przekazanie uczestnikom niezbędnej wiedzy o skali zjawiska tzw. chuligaństwa stadionowego, przybliżenie przedstawicielom zaproszonych podmiotów charakteru realizowanej współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, wspólne wypracowanie metod i sposobów mających, w swym założeniu, przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa podczas rozgrywania **imprez masowych** – na obiektach sportowych, na terenach do nich przyległych oraz na trasach przemieszczania się kibiców na mecze, jak i z powrotem. Uczestnikami spotkania byli **przedstawiciele klubów sportowych** z terenu Podkarpacia, samorządu lokalnego oraz funkcjonariusze Policji.

- W ramach **programu prewencyjnego** realizowano:

- spotkania w wytypowanych szkołach gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych przez Policję wspólnie z przedstawicielami samorządu terytorialnego, działaczami i przedstawicielami klubów sportowych,
- imprezę sportową na terenie Rzeszowa dla młodzieży gimnazjalnej pn. „**Rzeszowskie Dni Sportu**”. W jej trakcie odbyła się VII Edycja Turnieju Piłki Halowej o Puchar Prezydenta Miasta Rzeszowa dla chłopców oraz rozegrany został po raz drugi Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Prezydenta Miasta Rzeszowa dla dziewcząt.

- W ramach programu prewencyjnego „**Przyjazne środowisko lokalne**” podejmowano następujące działania:

- dzielnicowi przeprowadzali spotkania z rodzicami uczniów (m. in. w porozumieniu z dyrekcją szkół, tworzenie na czas trwania wywiadówki punktów konsultacyjnych i prowadzenie rozmów z petentami). Łącznie zrealizowano 512 spotkań,
- kierownicy rewirów dzielnicowych, kierownicy posterunków Policji oraz dzielnicowi przeprowadzili łącznie 1512 spotkań z mieszkańcami. Spotkania te były głównie prowadzone w ramach rad osiedli oraz zebrań wiejskich,
- dokonywano przeglądu terenów pod kątem poprawy stanu przestrzeni publicznych przez powołane do tego celu grupy robocze.

- W ramach programu prewencyjnego „**Stop patologiom – Razem bezpiecznie**” w pierwszym półroczu 2010 r. wdrożono do realizacji wojewódzki konkurs prac plastycznych pod hasłem „Bezpieczne Wakacje 2010” oraz wojewódzki konkurs na projekt działań na rzecz bezpieczeństwa w środowisku lokalnym, które były adresowane do dzieci i młodzieży z terenu Podkarpacia. Organizatorem konkursów była Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie, Kuratorium Oświaty w Rzeszowie oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie. Konkursy były organizowane pod patronatem Wojewódzkiego Zespołu ds. Bezpiecznego Wypoczynku Dzieci i Młodzieży. W listopadzie odbył się finał wyżej wymienionych konkursów profilaktycznych, stanowiący podsumowanie inicjatyw.

Województwo śląskie

- Organizacja wspólnie z Komendantem Wojewódzkim Policji w Katowicach i przy współudziale Prezydenta Miasta Sosnowca – III Międzynarodowej Konferencji „**Razem Bezpiecznie w Regionie. Strategia, programy bezpieczeństwa – teoria i praktyka**”, której celem było propagowanie idei programu „Razem bezpiecznie” oraz inicjatyw podejmowanych w województwie śląskim przez jednostki samorządowe. Konferencja odbyła się w czerwcu 2010 r. na terenie Centrum Wystawienniczego EXPO SILESIA w Sosnowcu. Tematem wiodącym konferencji był „**Bezpieczny dom w bezpiecznej przestrzeni**”. Obradom towarzyszyła wystawa techniczna nowoczesnych rozwiązań wpływających na zwiększenie bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, w tym środków zabezpieczenia mienia, sprzętu do monitoringu oraz rozwiązań z zakresu bezpieczeństwa IT. W przedsięwzięciu uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, środowisk akademickich, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej, Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej oraz **młodzież szkół z klas mundurowych**. Założenia programu „Razem bezpiecznie” propagowano w trakcie wielu konferencji i seminariów, zorganizowanych m.in. przez: Collegium Bobolanum w Warszawie - „**Bezpieczeństwo publiczne w przestrzeni miejskiej**”, Wyższą Szkołę Zarządzania Ochrony Pracy w Katowicach, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Zabezpieczeń Technicznych w Warszawie - „**Zarządzanie bezpieczeństwem obiektów**”, Instytut Obywatelski w Warszawie - „**Niesamodzieln, kto się nimi zaopiekuje, kto za to zapłaci**”, Vattenfall Sales Poland i Polskie Górnictwo Naftowe - „**Bezpieczny Mieszkaniec**”, Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku - „**Przekroczyć próg - Bądź świadomy**”, Związek Miast Polskich i Krajową Radę Komendantów Straży Miejskich – *Konferencja z okazji XX lecia Straży Miejskich*, Śląskie Towarzystwo Marketingowe w Katowicach – „**Bezpieczna firma**”. Ponadto uczestnictwo w Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach pozwoliło na rozpoczęcie dyskusji o możliwościach pozyskania środków do realizacji projektów prewencyjnych (wpisujących się w program) w oparciu o **partnerstwo publiczno-prywatne**.
- Prowadząc działania profilaktyczne o charakterze informacyjnym korzystano przede wszystkim ze środków masowego przekazu. Wspólnie ze Śląskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Informatycznego w Katowicach, Polskim Radiem w Katowicach i Dziennikiem Zachodnim prowadzono działania edukacyjne dla społeczności regionu o zagrożeniach w internecie. Do społeczności lokalnych docierano również za pośrednictwem kościoła. Dzięki współpracy z parafiami zorganizowano pogadanki z młodzieżą i ich rodzicami, na których poruszano tematy związane z **używaniem substancji psychoaktywnych, przemocą szkolną oraz odpowiedzialnością prawną** za dopuszczanie się **czynów zabronionych**. W 2010 r. większość tych spotkań związana była z tematem **dopalaczy**.

- W ramach realizacji działań ukierunkowanych na bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej Policja inicjowała działania na rzecz instalowania w komunikacji miejskiej monitoringu wizyjnego i wyposażenia autobusów w przycisk „napadowy”. W 2010 r. kontynuowano regularne działania o kryptonimie „**Voyager**”, związane z zapewnieniem bezpieczeństwa w pociągach i w obszarach kolejowych. W okresie jesienno – zimowym policjanci wraz z pracownikami MOPS kontrolowali miejsca i obiekty kolejowe, rozpoznane jako miejsca przebywania osób bezdomnych - zagrożonych zamarznięciem.
- Kontynuowano współpracę z wieloma służbami i inspekcjami, m.in. ze Strażami Miejskimi i Gminnymi, z Żandarmerią Wojskową, ze Strażą Graniczną i Strażą Leśną. Ważnym partnerem Policji byli **harcerze ze Śląskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego**. W ramach tej współpracy przeprowadzone zostały zajęcia z zakresu bezpieczeństwa dla kadry instruktorskiej i wychowawczej **Harcerskiej Akcji Letniej**. Harcerze wspomagali policjantów podczas różnych imprez, a także brali udział w takich akcjach jak: „*Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy*”, „*Znicz*”, „*Bezpieczny Dzień Dziecka*” czy „*Bezpieczny Mikołaj*”.

Województwo świętokrzyskie

- Realizacja **programu** profilaktyczno-prewencyjnego, adresowanego do uczniów klas I-III szkoły podstawowej pn. „**Raz, dwa, trzy – bądź bezpieczny i TY**”. Celem tego programu było m.in. **ograniczenie liczby nieszczęśliwych zdarzeń** z udziałem dzieci oraz **podniesienie poziomu** wiedzy dzieci w zakresie umiejętności unikania zagrożeń w życiu codziennym. W listopadzie 2010 r. przyznano 6 certyfikatów bezpieczeństwa dla szkół podstawowych realizujących ten program.
- W styczniu 2010 r. w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach odbyło się dwudniowe seminarium pod hasłem „**Bo jesteście nam potrzebni z Waszą radością życia**”. Organizatorami przedsięwzięcia byli Świętokrzyski Urząd Wojewódzki, Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach, Świętokrzyski Uniwersytet III Wieku. Wykłady poszczególnych instytucji miały na celu wskazanie drogi radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia oraz znajomości podstaw prawnych i szeroko rozumianych praw człowieka oraz podstawy udzielania pierwszej pomocy i samoobrony.
- W kwietniu 2010 r. na Stadionie MOSIR-u w Kielcach odbyło się uroczyste otwarcie turnieju „**MINIMUNDIAL 2010**”. W trakcie turnieju odbyła się siódma edycja konkursu szkolnych grup kibiców sportowych „**Bezpieczne Stadiony - Przyjazny Kibic**”. Organizatorami konkursu byli: Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach, Kuratorium Oświaty w Kielcach, Świętokrzyski Związek Piłki Nożnej, Redakcja „Echa Dnia”, Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Kielecka. Konkurs szkolnych grup kibiców realizowany jest w ramach projektu Edukacja Regionalna uczniów szkół gimnazjalnych i odbywa się on pod patronatem Wojewody Świętokrzyskiego oraz Marszałka Województwa Świętokrzyskiego. Celem konkursu było m.in. **poprawa bezpieczeństwa na stadionach** i obiektach sportowych, **propagowanie „zdrowej” rywalizacji** oraz zwrócenie większej uwagi na przygotowanie młodych grup kibiców do kulturalnego oglądania widowisk.
- W listopadzie ub. wspólnie z Targami Kielce, Wojewodą Świętokrzyskim, Kuratorium Oświaty, WORD, PCK, Izbą Celną w Kielcach, Państwową Strażą Pożarną, KRUS Oddział w Kielcach, Jednostką Wojskową ONZ, PZMot, harcerzami przeprowadzono **IV Edycję konkursu pod nazwą „Olimpiada Bezpieczeństwa”**, którego głównym celem było przygotowanie dzieci do bezpiecznego i rozsądnego wypoczynku podczas wakacji, ukształtowanie nawyków unikania zagrożeń oraz zdobywanie wiedzy z zakresu prewencji kryminalnej, ochrony środowiska, udzielania pierwszej pomocy, oraz zasad bezpieczeństwa na wodzie i w ruchu drogowym. Główną atrakcją podczas Olimpiady była obecność znanego pięściarza **Krzysztofa „Diablo” Włodarczyka**, który przekazał uczestnikom informacje nt. bezpiecznych zachowań.. Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe, a pozostali uczestnicy drobne upominki. W Olimpiadzie wzięło udział 400 dzieci z terenu całego woj. świętokrzyskiego.
- „**PIŁKA NA ZGODE**” to projekt opracowany przez Starostwo Powiatowe Starachowicach, w ramach udziału Powiatu Starachowickiego w realizacji rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „**Razem bezpiecznie**”, skierowany do dzieci i młodzieży, którego celem jest **kształtowanie sportowych postaw** wśród zawodników i uczestników zajęć sportowych oraz **popularyzowanie zasad kulturalnego kibicowania**. Realizatorami projektu byli: Starachowicki Uczniowski Klub Sportowy „Sokół”, Komenda Powiatowa Policji w Starachowicach, Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat Starachowicki, Harcerska Grupa Ratownicza i Straż Miejska w Starachowicach. W ramach projektu opracowany został Kodeks Kibica, organizowano również zajęcia o charakterze szkoleniowym skierowane zarówno dla prowadzących jak i uczestników zajęć sportowych. W dniach 4 – 5 grudnia 2010 w Miejskiej Hali Sportowej w Starachowicach odbył się kolejny Ogólnopolski Turniej Piłki Halowej „**Sokół Cup 2010**”,

którego organizatorem był Starachowicki Uczniowski Klub Sportowy "Sokół". W pierwszym dniu turnieju drużyny rywalizowały o Puchar Prezesa Stowarzyszenia Bezpieczny Powiat Starachowicki. Podczas turnieju po raz kolejny przeprowadzono także **konkurs kulturalnego kibicowania**. Młodzież nie tylko grała, ale również uczyła się właściwego zachowania na obiektach sportowych. W skład komisji oceniającej kibiców weszli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach, Straży Miejskiej w Starachowicach i Stowarzyszenia Bezpieczny Powiat Starachowicki. Działania te zostały po raz kolejny wysoko ocenione przez obecnego na turnieju – Jana Kondrackiego – Członka Zarządu Komórki „FAIR PLAY” przy Polskim Komitecie Olimpijskim. W czasie trwania turnieju wyróżniono grupy kibicujące zespołom: Korona Kielce, Młodzik Radom oraz Granat Skarżysko. W sumie w Turnieju SOKÓŁ CUP 2010 wzięło udział 460 zawodników z terenu całego kraju.

Województwo zachodniopomorskie

- **„Bezpieczny senior”** - akcja, której celem od maja 2010 r. była nauka bezpiecznych zachowań, przeciwdziałanie zjawiskom patologii a szczególnie zmniejszenie liczby ofiar przestępstw wśród szczecińskich seniorów. Spotkania odbywały się w ośrodkach i klubach seniorów. Każdy z podmiotów zaproszonych do współpracy (MOPR, Straż Miejska, Straż Pożarna, GKRPA i Sanepid) opracował zakres tematyki spotkań w kontekście związanych z tym zagrożeń. **„Vademecum seniora”** to projekt spotkań interdyscyplinarnych, promujących bezpieczeństwo osób starszych oraz działania długofalowe, ukierunkowane i dostosowane do grupy odbiorców. Do grudnia 2010 r. w samym Szczecinie odbyło się 15 spotkań, w których uczestniczyło ok. 850 osób. W ramach działań na rzecz osób starszych i zamieszkujących samotnie opracowana została ulotka i plakat ostrzegający przed fałszywym wnuczkim. Informacje i komunikaty przekazywane były systematycznie w lokalnych mediach. W pojazdach komunikacji miejskiej na monitorach pojawiają ostrzeżenia przed oszustami **Program ten zyskał uznanie i został wyróżniony pierwszą nagrodą w międzynarodowym konkursie w ramach Europejskiej Sieci Zapobiegania Przestępczości (ECPA).**
- **„Bezpieczna przestrzeń”** - realizacja założeń programowych przebiegała w trzech płaszczyznach. Pierwsza z nich obejmowała rewitalizację miejsc, które wykreowane zostały z pominięciem kryteriów bezpieczeństwa. Druga przewidywała projektowanie obiektów i przestrzeni w taki sposób, by były one optymalnie bezpieczne dla mieszkańców. Trzecia zaś sprowadzona była do rozwiązywania bieżących problemów w oparciu o założenia programu. W ramach programu rozwiązywano utrudnienia wpływające negatywnie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Policja szczecińska ponadto, uczestniczyła w międzynarodowym projekcie PLUS, w ramach którego przeprowadzono badania bezpieczeństwa w najbardziej zagrożonych rejonach miasta. Nawiązana została współpraca ze Zarządem Budynków i Lokali Komunalnych w Szczecinie w ramach realizacji programu Zielone Podwórka.
- Komenda Powiatowa PSP w Choszczynie prowadziła cykl spotkań w ramach programu **„Ja potrafię pomóc”** dla klas I szkół podstawowych, w ramach których omawiano zasady zachowywania się podczas pożaru, wypadku drogowego oraz podczas niebezpieczeństw spowodowanych warunkami atmosferycznymi oraz prawidłowym alarmowaniem służb ratowniczych,
- Komenda Powiatowa PSP w Drawsku Pomorskim prowadziła akcję **„Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli powiatu drawskiego”**, w ramach którego realizowane były przedsięwzięcia w zakresie popularyzacji ochrony przeciwpożarowej jak również szeroko rozumianego bezpieczeństwa, ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży,
- w grudniu 2010 r. Komenda Powiatowa PSP w Gryficach zorganizowała **„Strażacki Turniej Mikołajkowy”** dla dzieci szkół podstawowych powiatu gryfickiego w celu propagowania bezpieczeństwa pożarowego oraz zachęcenia dzieci do interesowania się zagadnieniami strażackimi,
- W poszczególnych powiatach przeprowadzono konkurs plastyczny pt. **„Wiatr, wypadek, ogień, woda – strażak zawsze rękę poda”**, którego organizatorem była Komenda Główna PSP. Komenda Miejska PSP w Koszalinie realizowała własny program edukacyjny **„Bądź bezpieczny”**, który przewidywał prowadzenie dwóch godzin lekcyjnych w miesiącu w ramach zintegrowanego programu nauczania dzieci klas 1-3 na realizację zajęć dotyczących bezpieczeństwa.

Przemoc w rodzinie

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

• Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2010 r. realizowało zadania wpisujące się w rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpiecznie” w ramach podejmowanych działań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zatwierdzonego Uchwałą Rady Ministrów Nr 162/2006 z dnia 25 września 2006 r.

W ustawie budżetowej na rok 2010 r. zaplanowano ogółem 16.400.000 zł, w tym: w budżetach Wojewodów 16.024.000 zł, w rezerwie celowej budżetu państwa 376.000 zł. Plan po zmianach wyniósł 16.327.000 zł, zaś wykonanie 16.169.000 zł, czyli 98,76 %.

Środki te zostały przeznaczone na:

→utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w wysokości 11.958.000 zł (w budżetach Wojewodów) oraz 286.000 zł (w rezerwie celowej budżetu państwa);

→realizację programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w wysokości 4.066.000 zł (w budżetach Wojewodów) oraz 90.000 zł (w rezerwie celowej budżetu państwa).

• ***W 2010 r. zrealizowano ogólnopolską kampanię społeczną na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA opracowało poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych”.***

Publikacja została przekazana do Urzędów Marszałkowskich celem dalszej bezpłatnej dystrybucji do samorządów gminnych i powiatowych realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zrealizowany został ***spot TV pt. „Nie krzywdź, a nie będziesz krzywdzony”***, który emitowany był w Telewizji TVN oraz Telewizji Publicznej, a także na innych nośnikach elektronicznych.

• **W listopadzie i grudniu 2010 r. MPiPS zleciło Ośrodkowi Badań Opinii Publicznej TNS OBOP przeprowadzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec kobiet i mężczyzn.**

Badanie składało się z trzech zasadniczych części:

- badania ilościowego na ogólnopolskich, reprezentatywnych próbach Polaków (ogólnopolska, reprezentatywna próba kobiet i ogólnopolska, reprezentatywna próba mężczyzn);

- badania ilościowego na próbach celowych profesjonalistów – osób pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie: policjantami, kuratorami, pracownikami służby zdrowia, pracownikami socjalnymi i pracownikami Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (w każdej z grup realizowano po 100 wywiadów);

- badania jakościowego (FGI i IDI) z udziałem przedstawicieli grup profesjonalistów.

Raporty z powyższych badań zamieszczone zostały na stronie internetowej www.mpips.gov.pl

• ***W październiku zorganizowana została dwudniowa ogólnopolska konferencja pn. „Nie Krzywdź, a nie Będziesz Krzywdzony”.*** Podczas Konferencji zaprezentowano m.in. spot TV, który został wyprodukowany na zlecenie MPiPS w ramach kampanii społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych, omówiono wprowadzone zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, które weszły w życie 1 sierpnia 2010r., zaprezentowane zostały także projekty aktów wykonawczych do ustawy. Ponadto omówione zostały kwestie związane z pracą w Zespołach Interdyscyplinarnych oraz przykłady „Dobrych Praktyk” w zakresie budowania partnerstwa na rzecz walki z przemocą w rodzinie w Województwie Zachodniopomorskim.

MINISTERSTWO ZDROWIA

• Działania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie koncentrowały się wokół następujących zadań określonych:

- ✓ organizowanie szkoleń tematycznych dla osób pracujących nad ograniczeniem zjawiska;
- ✓ zlecanie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie szkoleń, poradnictwa pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- ✓ podniesienie wiedzy nt. symptomów przemocy w rodzinie wśród personelu medycznego podstawowej opieki zdrowotnej i szpitali.

W ramach powyższych zadań PARPA zorganizowała:

• Szkolenia dla przedstawicieli służby zdrowia nt. diagnostyki dziecka krzywdzonego, psychologicznych, medycznych i prawnych aspektów zjawiska przemocy wobec dzieci oraz interwencji podejmowanych przez

służbę zdrowia w sytuacjach podejrzenia przemocy wobec dziecka. W ramach porozumienia o współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadzono 6-godzinne szkolenie nt. diagnostyki zespołu dziecka krzywdzonego i interwencji podejmowanych przez służbę zdrowia;

- **Szkolenia dla przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości:**

- ✓ **dla kuratorów sądowych** nt. kontaktu i pracy z podopiecznym sprawcą przemocy w rodzinie oraz motywowania do zmiany osób skazanych za przestępstwo znęcania się nad rodziną. W szkoleniu wzięło udział 57 kuratorów,

- ✓ **dla prawników udzielających porad w punktach konsultacyjnych i innych placówkach** świadczących pomoc dla osób doznających przemocy w rodzinie. W szkoleniu wzięło udział 36 osób. Szkolenie miało na celu dostarczenie wiedzy dot. zjawiska przemocy w rodzinie i wpływu mechanizmów przemocy na funkcjonowanie osoby jej doznającej oraz praktycznej wiedzy na temat wykorzystywania prawa w pomaganiu osobom krzywdzonym przez najbliższych.

- Interdyscyplinarne szkolenie dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, które ukończyły 62 osoby. Szkolenie odbyło się podczas trzech czterodniowych sesji (ogółem 120 godzin) i miało na celu zwiększenie podstawowej wiedzy uczestników nt. zjawiska przemocy domowej i przygotowanie ich do pracy w tzw. pierwszym kontakcie z członkami rodzin, w których dochodzi do przemocy. W zajęciach uczestniczyli m.in. psycholodzy, pedagodzy, prawnicy, pracownicy socjalni, kuratorzy, terapeuci. Szkolenie zostało zlecone w formie powierzenia w oparciu o ustawę o pożytku publicznym i o wolontariacie – Stowarzyszeniu na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”;

- **XIV Ogólnopolską Konferencję przeciw przemocy w rodzinie poświęconą nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i interdyscyplinarnej współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.** Uczestnicy wysłuchali wystąpień, które pozwoliły na spojrzenie na przemoc w różnych perspektyw: filozoficznej, psychologicznej i antropologicznej. W konferencji wzięło udział 160 osób;

- **Przygotowano interaktywną płytę edukacyjną dotyczącą funkcjonowania interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i grup roboczych.** Na płycie znalazło się 6 filmów edukacyjnych pokazujących jak powinna być prowadzona interwencja policji w sytuacji przemocy w rodzinie z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Karty”, rozmowa z ofiarą przemocy w rodzinie oraz jak powinny przebiegać prace grupy roboczej ds. przeciwdziałania przemocy rodzinie;

- Kontynuowano pracę – działającego na zlecenie PARPA – Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w ramach, którego funkcjonowały:

- ✓ telefon dla ofiar przemocy;
- ✓ telefoniczna poradnia prawna;
- ✓ poradnia e-mailowa (niebieskalinia@niebieskalinia.info);
- ✓ strona internetowa (www.niebieskalinia.info).

W omawianym okresie w Telefonie „Niebieska Linia” przeprowadzono 11.213 rozmów, które dotyczyły problemów rodzinnych, głównie związanych z przemocą domową, w tym także przemocą wobec dzieci, a także nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnieniem. Udzielono również 1.163 telefonicznych porad i konsultacji prawnych, odpowiedziano na 401 listów (elektronicznie i tradycyjne). Pracownicy Pogotowia „Niebieska Linia” uruchomili 220 interwencji w sprawach przemocy w rodzinie.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

- W związku ze znowelizowaną ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 125, poz.842) oraz projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, zakładającej rozszerzenie stosowania procedury „Niebieskie Karty” m.in. na przedstawicieli ochrony zdrowia i oświaty, Ministerstwo Edukacji Narodowej zleciło opracowanie poradnika pt. **„Przemoc wobec dziecka. Procedury interwencyjne w szkole”** adresowanego do pracowników oświaty, który w 2010 r. został udostępniony kadrze pedagogicznej szkół i placówek oświatowych na stronach ORE www.ore.edu.pl.

- W 2010 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej kontynuowało działania związane z zapobieganiem i przeciwdziałaniem skutkom braku lub niedostatecznej opieki nad dzieckiem ze strony rodziców, w związku z ich emigracją zarobkową. Problematyką przeciwdziałania skutkom tzw. „eurosieroctwa” zajmuje się m.in. roboczy Zespół międzyresortowy powołany z inicjatywy Ministerstwa Edukacji Narodowej, działający pod kierunkiem Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania. Podejmowane działania ukierunkowane są przede wszystkim na informowanie o negatywnych skutkach braku opieki dla rozwoju ich dzieci i uświadamianie rodzicom konieczności zapewnienia właściwej opieki ze strony innych osób pozostających

w kraju. Działania skierowane do nauczycieli i wychowawców mają na celu uświadamianie im znaczenia skutków zjawiska i spowodowanie podejmowania przez nich działań w stosunku do uczniów, pozwalających na wyrównywanie braków i zaległości programowych, poprawę wyników nauczania, frekwencji oraz sytuacji społeczno – emocjonalnej.

- **W połowie 2010 r. zostały przeprowadzone ogólnopolskie badania mające na celu określenie skali zjawiska tzw. „eurosieroctwa”, jego skutków oraz zakresu pomocy udzielanej uczniom.** Wyniki badań zostały opracowane w postaci raportu.
- W ramach zadania dotyczącego promowania odpowiednich wzorców życia rodzinnego opartych na wzajemnej pomocy, szacunku, partnerstwie, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy, Ośrodek Rozwoju Edukacji upowszechniał program ***Szkoła dla Rodziców i Wychowawców***, zwiększający kompetencje wychowawcze rodziców i nauczycieli. Program przyczynia się do budowania silnej więzi między rodzicami lub wychowawcami, a dziećmi – najważniejszego czynnika chroniącego przed zachowaniami problemowymi i dającego dziecku poczucie bezpieczeństwa. Uczy wprowadzania zdrowej dyscypliny właściwego reagowania na nieprawidłowe zachowania dziecka, eliminowania typowych kar, w tym fizycznych.

W 2010 r. w ramach programu zrealizowano:

- ✓ **szkolenia dla rodziców i nauczycieli w 240 szkołach, które objęły 206 grup dla 2489 osób, w tym 906 nauczycieli,**
- ✓ **szkolenia dla 937 psychologów i pedagogów, realizatorów programu,**
- ✓ **szkolenia dla 159 edukatorów-koordynatorów programu,**
- ✓ **26 spotkań dla 800 nauczycieli w szkołach.**
- Ponadto pracownicy ORE wzięli udział w 4 wojewódzkich konferencjach dla 1050 przedstawicieli oświaty oraz przygotowali e-poradniki Programu dla rodziców i wychowawców oraz realizatorów, udostępnione na stronie www.ore.edu.pl.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

- W dniu 29 listopada 2010 r. Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji oraz Dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podpisali ***Porozumienie dotyczące funkcjonowania telefonu interwencyjno-informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie stosowaną przez osoby uprzednio skazane za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny działającego w ramach ogólnopolskiego pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”***. W oparciu o powyższe Porozumienie konsultanci Pogotowia „Niebieska Linia” w przypadkach przemocy w rodzinie uruchamiać będą nowy rodzaj interwencji. Procedura ta zakłada, że w wyniku otrzymania od osób pokrzywdzonych informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie lub niedotrzymaniu warunków probationi przez sprawcę prawomocnie skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej, konsultanci Pogotowia „Niebieska Linia” będą podejmować działania o charakterze interwencyjnym przez powiadamianie Policji i kuratorów, którzy w swoich środowiskach lokalnych będą uruchamiać działania zmierzające do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności lub odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia. Możliwości takie stwarza obecnie ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. *o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 125, poz. 842), która wprowadziła w art. 75 § 1a k.k. i art. 160 § 1a k.k.w. instytucje obligatoryjnego zarządzania wykonania kary oraz odwołania warunkowego zwolnienia w razie ponownych zachowań przemocowych w okresie próby;
- Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji oraz przedstawiciele Krajowej Rady Kuratorów w dniu 29 listopada 2010 r. podpisali także dokument pod nazwą: ***Procedury współpracy służby kuratorskiej oraz funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób, wobec których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej***. Procedury te mają na celu umożliwienie skutecznej, sprawnej i szybkiej współpracy pomiędzy funkcjonariuszami Policji, w szczególności dzielnicowymi i kuratorami sądowymi sprawującymi dozór nad sprawcami przemocy lub groźby jej użycia, w szczególności sprawcami przemocy w rodzinie. Dzielnicowi uzyskają pełną wiedzę na temat osób skazanych w związku z przemocą, w tym wobec najbliższych, zamieszkujących w ich rejonie działania, kuratorzy zaś uzyskają informację na temat zachowywania się dozorowanych podopiecznych. Podstawowym celem *Procedur* jest zwiększenie bezpieczeństwa osób uprzednio pokrzywdzonych przestępstwem przemocy, w tym przemocy domowej. Procedury przewidują zasady współpracy i wymiany informacji dotyczącej osób skazanych za przemoc wobec najbliższych oraz wspólne oddziaływania w celu zapewnienia ochrony osób pokrzywdzonych.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Z analizy danych z realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez jednostki organizacyjne Policji na terenie całego kraju wynika, że w 2010 r. zanotowano 83 488 interwencji wobec przemocy w rodzinie (2009 r. – 81 415). W 2010 r. komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji zrealizowały następujące zadania w omawianym obszarze:

- uczestniczono w pracach legislacyjnych dotyczących noweli Ustawy zmieniającej ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. przekazano kompleksowe informacje dotyczące m.in. obowiązków Policji wynikających z noweli ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i innych ustaw do komend wojewódzkich Policji, Komendy Stołecznej Policji oraz szkół policyjnych oraz zaktualizowano założenia programów szkoleniowych realizowanych w szkołach policyjnych w obszarze omawianej specjalizacji;
- prowadzono analizy i przygotowano raporty problemowe z zakresu dotyczącego przemocy w rodzinie oraz współdziałano z podmiotami pozapolicyjnymi, a także wspierano jednostki organizacyjne Policji w podejmowanych inicjatywach i realizowanych działaniach na rzecz ograniczenia tego zjawiska;
- **uczestniczono w pracach zespołu pracującego w ramach Platformy międzyresortowej „Stop przemocy seksualnej w Polsce” powołanej przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania, w konsekwencji czego wypracowany został projekt Procedur postępowania Policji i placówki medycznej z ofiarą przemocy seksualnej;**
- uczestniczono w inicjatywie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegającej na nagraniu filmu instruktażowego dla instytucji i służb pt. **„Zatrzymaj przemoc w rodzinie - interwencja policyjna i praca w grupie roboczej”**. Materiał został przekazany do komend wojewódzkich Policji, Komendy Stołecznej Policji oraz szkół policyjnych i rekomendowany jako materiał do zajęć w ramach doskonalenia lokalnego w miejscu służby.

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo małopolskie

- Aby usprawnić system pomocy osobom uwięzionym w przemoc domową Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, wraz z Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie oraz Tarnowskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, od 2001 roku do 2010 roku wdrażał w powiatach Małopolski program **„Przeciw przemocy. Budowanie lokalnych koalicji – interwencje w przemocy domowej”**;
- W roku 2010 włączono do Projektu Miasto Kraków. W czerwcu 2010 r. odbyło się seminarium „Dziecko doświadczające przemocy, a jego dojrzałość”. Było to kolejne wspólne przedsięwzięcie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie i Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie na rzecz ograniczania problemu przemocy i profesjonalnego niwelowania skutków przemocy. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie w pierwszej połowie 2010 r. przeprowadził Konkurs na najlepszą koalicję działającą w ramach projektu „Przeciw przemocy. Budowanie lokalnych koalicji – interwencje w przemocy domowej”. Celem konkursu była promocja działań interdyscyplinarnych szczebla powiatowego i gminnego, które realizowały w/w projekt. W konkursie wyodrębniono dwie kategorie: kategoria I na najlepiej działającą koalicję powiatową oraz kategoria II na najlepiej działającą koalicję gminną. W kategorii I zwyciężyła koalicja powiatu suskiego **„Uwolnić motyle”**, która otrzymała honorowy tytuł Koalicji Powiatowej Roku 2010. W kategorii II wygrała Lokalna Koalicja na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Brzeszczach z powiatu oświęcimskiego. Koalicja ta otrzymała honorowy tytuł Koalicji Gminnej Roku.

Województwo opolskie

- W ramach współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu, w roku 2010 udało się zrealizować dwa duże projekty. **Pierwszy** projekt zrealizowany ze środków finansowych rządowego programu **„Razem bezpieczniej”**, **drugi z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Republika Czeska - Rzeczypospolita Polska**, w ramach **Euroregionu Pradziad**, który dotyczył obszaru związanego z wykluczeniem społecznym;
- W ramach szkoleń interdyscyplinarnych – zewnętrznych opolscy policjanci mieli możliwość uczestniczyć w szkoleniach pn.: **„Razem przeciwko wykluczeniu społecznemu”**, **„Problem wykorzystania seksualnego**

w rodzinie”, „Prostytucja nieletnich”, „Praca z ofiarą przemocy ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych”, „Praca ze sprawcą przemocy w rodzinie”, „Sytuacja prawna ofiary przemocy”. Udział policjantów (m.in. koordynatorów procedury „Niebieskie Karty”, specjalistów ds. nieletnich) w szkoleniach był możliwy dzięki dobrej współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu;

- Policjanci garnizonu opolskiego czynnie włączali się w działania prowadzone w ramach ogólnokrajowych kampanii, które propagowane były m.in. na stronach internetowych jednostek Policji. Ponadto w ramach Kampanii „**Dziecko – świadek szczególnej troski**” przeprowadzony został kolportaż plakatów i ulotek. Podczas całorocznych spotkań z młodzieżą i ich rodzicami poruszano tematykę związaną z przeciwdziałaniem agresji i przemocy w rodzinie. Powyższe tematy obecne były także na spotkaniach z pedagogami i nauczycielami. W ramach codziennych kontaktów ze społeczeństwem dzielnicowi mieli na uwadze szybkie rozpoznanie zjawiska oraz podjęcie działań zmierzających do przeciwdziałania patologii. Temat ten był prezentowany zarówno na zebraniach wiejskich, jak również podczas spotkań prowadzonych w szkołach, gdzie młodzież informowana była o tego rodzaju patologii, jako tej części życia społecznego, którą należy piętnować i zwalczać;
- Przykładami **lokalnych działań** w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również pomocy rodzinom dotkniętym przemocą była działalność np. KP Policji w Prudniku, która współpracuje ze stowarzyszeniem „**SAPRA**”. Funkcjonariusz KPP czynnie wspiera działania tego stowarzyszenia prowadząc grupy wsparcia w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej. KP Policji w Głubczycach prowadzi stałą współpracę z Franciszkańskim Ośrodkiem Pomocy Dzieciom w Głubczycach, w ramach której z kobietami należącymi do grup wsparcia organizowane są spotkania;
- Ponadto należy zaznaczyć, że **Policyjnej Izbie Dziecka Wydziału Prewencji KMP w Opolu** funkcjonuje **Zespół ds. Poradnictwa Wychowawczego**, którego podstawowym obszarem zainteresowania są rodziny nieletnich sprawców czynów karalnych i zagrożonych demoralizacją, rodziny, w których występuje przemoc domowa, rodziny dysfunkcyjne ujawnione podczas interwencji policyjnych, rodziny zgłoszone przez pedagogów szkolnych oraz rodziny nieletnich umieszczonych w izbie.

Województwo podlaskie

W okresie sprawozdawczym Zarząd Województwa Podlaskiego w trybie otwartego konkursu ofert udzielił dotacji w łącznej kwocie **62.410 zł** na realizację zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla: Suwalskiego Stowarzyszenia „**WYBÓR**” w Suwałkach „**Mamo, Tato – nie krzywdź mnie – warsztat umiejętności rodzicielskich**” (koszt 12.000 zł), Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Łomży „**Bądź sobą – program socjoterapeutyczny dla dzieci i młodzieży przejawiających zachowania agresywne**” (koszt 10.000 zł), Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „**DROGA**” w Białymstoku „**Trening Zastępowania Agresji dla osób dorosłych stosujących przemoc w rodzinie**” (koszt 12.000 zł), Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA Oddział w Białymstoku „**Realizacja zadań pomocowych na rzecz dzieci i dorosłych – uwikłanych w przemoc z terenu woj. podlaskiego w Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny**” (koszt 18.450 zł), Kolneńskiego Stowarzyszenia „**RODZINA**” w Kolnie „**Praca metodą Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych**” (koszt 9.960 zł).

W ramach VIII Podlaskich Dni Rodziny realizowanych w terminie 1 maja – 31 czerwca 2010 r. pod hasłem „**Rodzina bogata miłością**” przeprowadzono działania integrujące podlaskie rodziny, wzmacniające prawidłowe więzi rodzinne oraz stanowiące alternatywną formę spędzania czasu wolnego. Koszt realizacji powyższych działań – 33.643,84 zł.

Wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku rozpoczęto również współpracę w ramach realizacji programów „**UWAGA ZAGROŻENIE**”, „**STOP PATOLOGIOM**”, „**PREWENCJA NA START**”. Zrealizowano cykl szkoleń z zakresu pracy metodą Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych w ramach Projektu „**Bądź aktywny, Bądź najlepszy. Szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej**”. Adresatami warsztatów były Gminne/Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, pracownicy oświaty i ochrony zdrowia, Policja, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi oraz organizacje pozarządowe. Celem szkoleń było przygotowanie gmin do prowadzenia realizacji ustawowego zadania tworzenia gminnych zespołów interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy. Dodatkowymi zadaniami, które wpisywały się w obszar przemocy w rodzinie na terenie województwa w ramach Programu była:

- organizacja Seminarium, pn. „**Przemoc w rodzinie a przemoc rówieśnicza**”;

- organizacja szkoleń pn. „**Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – szkolenie podstawowe**” m. in. z zakresu: psychospołecznych aspektów przemocy w rodzinie – formy pomocy osobom uwikłanym w przemoc;
- organizacja szkolenia kuratorów sądowych z terenu powiatu sokólskiego z zakresu zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- współpraca w ramach porozumienia zawartego we wrześniu 2010 r. między Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku, a Kuratorium Oświaty w Białymstoku o **współpracy w realizacji przeglądu małych form teatralnych** pn. „**Dramat i tragedię pozostaw teatrowi**”;
- organizacja szkolenia pn. „**Przemoc - diagnoza, interwencja, pomoc**” w ramach projektu systemowego „**Bądź Aktywny, Bądź Najlepszy** - szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej” dla dyrektorów, kierowników Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z Województwa Podlaskiego.

Województwo podkarpackie

- W ramach realizacji Programu w Rzeszowie, w listopadzie 2010 r. zorganizowano konferencję pn. „**Przemoc w rodzinie a prawo**”. Wzięli w niej udział m.in. przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, sądów, prokuratur, zakładów karnych oraz innych instytucji i organizacji zainteresowanych tematem. W tematyce konferencji uwzględniono między innymi zagadnienia wynikające z dokonanych zmian w prawie, umożliwiających większą ochronę osób doświadczających przemocy w rodzinie. Ponadto zapoznano uczestników z danymi dotyczącymi skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie województwa podkarpackiego, a także **dobrymi praktykami** w zakresie budowania gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz tworzenia i funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych. Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie w 2010 r. przeprowadził coroczne badanie skali zjawiska przemocy domowej na Podkarpaciu, w oparciu o dane przekazane przez ośrodki pomocy społecznej – analiza dotyczyła 2009 r. **Wyniki ankiety** zostały upowszechnione podczas konferencji „**Przemoc w rodzinie a prawo**”.

Województwo warmińsko-mazurskie

- We wrześniu 2010 r. zorganizowano 3 spotkania robocze członków grupy z obszaru ochrony zdrowia, oświaty, Policji. Do uczestnictwa w ww. spotkaniach zaproszono specjalistów z Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego w Olsztynie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie. Celem spotkań było omówienie projektów rozporządzeń do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o **przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**. Opracowano ponadto procedurę ewaluacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie. Na spotkaniu grupy w czerwcu 2010 r. opracowano propozycję procedury, natomiast w listopadzie 2010 r. przyjęto ją jako narzędzie wspierające samorządy lokalne w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Punktem wyjścia do opracowania ww. procedury było zapoznanie się z analizą realizacji programów w województwie warmińsko-mazurskim. Realizacja ww. programów, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat. Programy te, w całości finansowane są z budżetu państwa. W 2010 r. w województwie ww. programy prowadzone były w 18 powiatowych centrach pomocy rodzinie i 2 miejskich ośrodkach pomocy społecznej (w Elblągu i w Olsztynie – miastach na prawach powiatu). Wojewoda, na ich realizację przekazał kwotę 511.000,00 zł. **Programami korekcyjno-edukacyjnymi objęto 620 sprawców przemocy w rodzinie.;**
- Zorganizowano 2 konferencje wojewódzkie dla przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, Policji, służby zdrowia, oświaty oraz organizacji społecznych tj.:
 - konferencję pt. „**Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim. Dobre praktyki – wymiana doświadczeń**”;
 - konferencję pt. „**Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim – zagadnienia praktyczne**”.

Informacje przekazane podczas konferencji miały na celu promowanie dobrych praktyk w zapobieganiu przemocy w rodzinie, zapoznanie ze skalą zjawiska w województwie oraz podniesienie wiedzy osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie obowiązujących regulacji prawnych.

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

• W ramach działań profilaktycznych związanych z bezpieczeństwem, szkoły i placówki oświatowe korzystały z ogólnodostępnej oferty *Programów spełniających kryteria dobrej jakości* zamieszczonych na stronie internetowej www.ore.edu.pl Ośrodka Rozwoju Edukacji (zwanego dalej ORE). W odniesieniu do zadania *Bezpieczeństwa w szkole* dotyczącego upowszechniania w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki), ORE w 2010 r., przeprowadził szkolenia w następujących programach:

1. ***Jak sobie radzić z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów. Metoda konstruktywnej konfrontacji.*** Program uczy nauczycieli skutecznego reagowania na agresywne zachowania uczniów, poszerza ich wachlarz umiejętności interpersonalnych. W ramach programu przeprowadzono 2 edycje szkolenia dla 41 realizatorów programu. Nowoprzeszkoleni realizatorzy łącznie z realizatorami przeszkolonymi w poprzednich edycjach, objęli szkoleniami rady pedagogiczne w 96 szkołach.

2. ***Szkolna Interwencja Profilaktyczna***, program jest adresowany bezpośrednio do rad pedagogicznych i nauczycieli ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Służy przygotowaniu nauczycieli do podejmowania działań interwencyjnych wobec uczniów sięgających po substancje psychoaktywne (nikotyna, alkohol, narkotyki, dopalacze) lub w inny sposób łamiących regulamin szkoły, z włączeniem rodziców. W 2010 r. w ramach programu przeprowadzono kurs podstawowy dla 20 pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych i ośrodków doskonalenia nauczycieli instruktorów programu, którzy w bieżącym roku przeszkolą rady pedagogiczne i przeprowadzą warsztaty dla nauczycieli – realizatorów metody interwencji.

3. ***Golden Five*** adresowany do nauczycieli i uczniów gimnazjum. Program przygotowuje nauczycieli do wspierania procesu adaptacji uczniów w gimnazjach, zwłaszcza w I klasach, budowania pozytywnego klimatu, w tym prowadzenia działań integracyjnych. W ramach programu zorganizowano kurs doskonalący dla 19 instruktorów programu, którzy objęli szkoleniem 36 rad pedagogicznych w gimnazjach i przeprowadzili warsztaty dla 15 grup wychowawców – łącznie dla 186 osób. Równolegle został przygotowany pakiet materiałów dotyczących realizacji programu, który został udostępniony realizatorom.

W 2010 r. ORE przygotował materiały informacyjno-edukacyjne dla nauczycieli z zakresu kształtowania umiejętności życiowych (psychospołecznych) uczniów w praktyce szkolnej, takich jak: ocena ryzyka podejmowania decyzji, nawiązywania pozytywnych kontaktów interpersonalnych. Scenariusze dostępne są na stronie internetowej ORE www.ore.edu.pl.

• ***Ponadto Zespół ds. Promocji Zdrowia w Szkole ORE przygotował materiały dla nauczycieli Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia w szkole dotyczące bezpieczeństwa na drodze oraz czynników zagrażających w środowisku szkolnym.*** Materiały wydane w formie zeszytów dostępne są w bibliotekach pedagogicznych, u wojewódzkich koordynatorów sieci szkół promujących zdrowie oraz w ORE.

MINISTERSTWO SPORTU I TURYSTYKI

• ***MSiT było współorganizatorem ogólnopolskiej konferencji „Kibicujemy fair”***, skierowanej do nauczycieli wychowania fizycznego, która odbyła się w dniu 21 października 2010 r. w Centrum Olimpijskim im. Jana Pawła II. Jej głównym organizatorem był Polski Komitet Olimpijski przy współpracy Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń oraz Spółki PL.2012. Podczas konferencji przedstawiciele kibiców przybliżyli tematykę upraw meczowych oraz przedstawione zostały realizowane w Polsce, programy edukacyjne związane z pozytywnym kibicowaniem. Ponadto przeprowadzono zajęcia warsztatowe w grupach tematycznych. Celem konferencji było przedstawienie najlepszych doświadczeń w zakresie kształtowania pozytywnych wzorców kibicowania oraz wypracowanie kierunków pracy pedagogicznej z dziećmi i młodzieżą. Podejmowane działania mają wesprzeć środowisko edukacyjne i przyczynić się do rozwoju idei pozytywnego kibicowania i stopniowej poprawy bezpieczeństwa imprez sportowych;

• Ministerstwo Sportu i Turystyki było realizatorem zadań wspierających przeciwdziałanie występowaniu zjawisk patologicznych oraz podejmujących problematykę bezpieczeństwa w sporcie, m.in. poprzez Program ***„Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży”***, który był realizowany przy współudziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa

Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Sprawiedliwości. Każdy z resortów realizował cele programu w ramach własnych projektów, ale również współtworząc nowe zadania wspólnie z innymi resortami.

Głównym celem programu jest redukcja poziomu agresji i zapobieganie zjawiskom patologii wśród młodego pokolenia, podniesienie poziomu sprawności fizycznej, budowanie pozytywnych wzorców wychowawczych, kształtowanie postaw poszanowania prawa, promocja pozytywnych zachowań w sporcie poprzez m.in. stworzenie możliwości udziału dzieci i młodzieży w różnych formach aktywności fizycznej, promocję zdrowego stylu życia i odżywiania oraz zahamowania negatywnych tendencji w rozwoju biologicznym dzieci i młodzieży oraz organizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, obozów oraz imprez sportowych.

Na realizację zadań w 2010 r., przewidzianych w ramach programu „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży”, Ministerstwo Sportu i Turystyki przeznaczyło środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w wysokości 1.304.590 zł. Zadania programu realizowane były m.in. poprzez:

- ✓ zakup i dystrybucję sprzętu sportowego;
- ✓ organizację obozów sportowych dla dzieci i młodzieży;
- ✓ organizację imprez sportowych dla dzieci i młodzieży (m.in. impreza integracyjna w ośrodku sportowym „Agrykola” w Warszawie oraz cykl imprez dla młodzieży z domów poprawczych i schronisk dla nieletnich);
- ✓ promocję programu (m.in. cykl programów w TVP promujących wychowawcze i edukacyjne wartości sportu).

Przykładowe działania podjęte w ramach Programu *Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży*:

- **Przeprowadzono cykl imprez dla dzieci i młodzieży z zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich w całym kraju zrealizowanych przez Fundację Rozwoju Wioślarstwa.** Zawody na ergometrach wioślarskich, które poprzedzane były kilkugodzinnymi pogadankami i prelekcjami tematycznymi „o sporcie”, przeprowadzał Prezes Fundacji, Pan Kajetan Broniewski, brązowy medalista olimpijski z Barcelony (1992) w wioślarstwie (skiff). Finał zmagania odbył się przy okazji konferencji podsumowującej program w 2010 roku;

- w terminie od 10 lipca do 29 sierpnia 2010 r. zorganizowano na obiektach sportowych Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie **9 obozów sportowych z szerokim programem wychowawczo - resocjalizacyjnym dla 232 uczestników programu**;

- zakupiono i przekazano do klubów z 6 województw 203 kompletów sprzętu sportowego do ćwiczeń ogólnorozwojowych. Sprzęt przekazano również do 7 klubów działających przy zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich.

W dniu 8 grudnia 2010 r. odbyła się w gmachu Sejmu, pod honorowym patronatem Marszałka Sejmu RP, konferencja podsumowująca trzeci rok realizacji programu. W konferencji uczestniczyli m.in. parlamentarzyści, przedstawiciele kierownictw resortów realizujących zadania programu *Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży*, Polskiego Komitetu Olimpijskiego, Policji, wyższych uczelni, jednostek samorządu terytorialnego, sportowych organizacji pozarządowych oraz młodzież z Zakładów Poprawczych i Schronisk dla Nieletnich. W trakcie konferencji podsumowano rywalizację sportową w siedemnastu zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, w której uczestniczyło ponad 600 dziewcząt i chłopców. Najlepsi zostali nagrodzeni pucharami, dyplomami i upominkami.

- Program **„Moje Boisko – Orlik 2012”** został przygotowany przez Ministra Sportu i Turystyki, zakładał budowę ogólnodostępnych, bezpłatnych kompleksów boisk sportowych wraz z szatniami i zapleczem socjalnym, w każdej gminie na terenie całego kraju. Założeniem Programu było udostępnienie dzieciom i młodzieży nowoczesnej infrastruktury Sportowej w celu aktywnego uprawiania sportu. W 2010 r. dofinansowano budowę 519 obiektów w programie, natomiast łącznie do tej pory programem „Moje Boisko-Orlik 2012” objęto budowę 1803 boisk;

- Realizacja cyklu warsztatów **„Skuteczny trener dobrym wychowawcą”** – w ramach działań wynikających m.in. ze wskazań Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 – 2010 oraz w celu doskonalenia kompetencji i umiejętności w zakresie kształtowania pozytywnych postaw w sporcie. Warsztaty szkoleniowe, obejmujące umiejętność tworzenia właściwych relacji w grupie sportowej, komunikacji interpersonalnej w zespole sportowym, rozwiązywanie konfliktów, współpracę z grupą, motywowanie, skierowane były do trenerów i instruktorów, a w szczególności do „Animatorów” - osób prowadzących zajęcia z dziećmi i młodzieżą na obiektach wybudowanych w ramach programu inwestycyjnego „Moje Boisko - Orlik 2012”. Głównym celem warsztatów było rozwijanie psychologicznych kompetencji trenerów i instruktorów sportu w zakresie pracy z młodymi zawodnikami w kontakcie indywidualnym i grupowym. Umiejętności te nie tylko podnoszą efektywność treningu sportowego, ale i przeciwdziałają agresji

i przemocy w sporcie, przyczyniając się do rozwoju psychospołecznego młodych sportowców. **W czerwcu 2010 roku przeprowadzono pilotażową edycję programu, natomiast w grudniu zorganizowano warsztaty skierowane m.in. do przedstawicieli wojewódzkich szkolnych związków sportowych, realizujących projekt „Animator – Moje Boisko Orlik 2012”.** Realizacja projektu miała na celu wsparcie działań profilaktycznych w sporcie dzieci i młodzieży oraz służyła poprawie bezpieczeństwa jego uczestników;

- Wspieranie realizacji projektu **„Jestem fair”** – projekt realizowany był przez przedstawicieli Uniwersytetu Łódzkiego. W 2010 r. realizowano projekt w formie pilotażu. Celem działań było zwalczanie rasizmu, ksenofobii i antysemityzmu poprzez upowszechnianie postawy fair play dla większego zrozumienia innych kultur, wyznań i większej tolerancji społeczeństwa. W trakcie realizacji projektu przeprowadzono diagnozę postaw fair play wśród uczniów gimnazjów oraz zajęcia warsztatowe z uczniami. Projekt zakończyła ewaluacja postaw fair play wśród uczniów w odniesieniu do rasizmu, ksenofobii i antysemityzmu. Ministerstwo Sportu i Turystyki wspierało organizację i realizację projektu m.in. poprzez:

- ✓ ufundowanie pucharów dla uczestników konkursu na kibicowanie fair play podczas finałowego turnieju piłki nożnej rozgrywanego w ramach programu;
- ✓ ufundowanie koszulek reprezentacyjnych dla uczestników turnieju piłki nożnej „Fair play”;
- ✓ pomoc merytoryczną podczas organizacji konkursu na kibicowanie.

MINISTERSTWO ZDROWIA

- Działania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) w obszarze zwiększania bezpieczeństwa w szkole koncentrowały się wokół następujących zadań określonych w Programie:

- ograniczenie dostępu do alkoholu i narkotyków w środowisku szkolnym;
- upowszechnienie w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki).

PARPA w roku 2010 zorganizowała:

- **Ogólnopolską Konferencję Profilaktyczną „Spójrz inaczej na szkołę – w poszukiwaniu skutecznej zmiany”**, której celem było podniesienie kompetencji osób realizujących działania profilaktyczne i interwencyjne dla młodzieży w zakresie zapobieganiu picciu alkoholu przez młodych ludzi;

- Opracowano program i zrealizowano szkolenie wspierające wdrażanie w szkołach strategii **„Poprawy wzorców zachowania uczniów sprawiających trudności wychowawcze”**;

- Zorganizowano szkolenia dla młodzieży oraz ich opiekunów z zakresu wykorzystania technik teatralnych w profilaktyce picia alkoholu i innych zachowań ryzykownych młodzieży. Zespoły uczestniczące w szkoleniu mają opracować autorskie projekty spektakli, które następnie będą prezentowane na kolejnym Młodzieżowym Ogólnopolskim Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych (MOPS) w drugim kwartale 2011 r.;

- W trosce o zapewnienie jakości działań profilaktycznych realizowanych w szkołach, we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Instytutem Psychiatrii i Neurologii opracowano **System Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego**. Jest to zarówno system oceny programów, jak i bank danych o programach spełniających kryteria skuteczności oddziaływań.

Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2010 zrealizowało 15 programów edukacji rówieśniczej. Biuro wspierało proces przygotowania liderów do prowadzenia działań profilaktycznych poprzez dostarczenie informacji na temat problemu narkomanii i metod pomocy rówieśniczej, nabywanie i ćwiczenie umiejętności społecznych i psychologicznych. Liderzy uczestniczący w programach brali udział w zajęciach informacyjnych i edukacyjnych na temat uzależnień oraz metod pomocy rówieśniczej, zajęciach psychoedukacyjnych (treningach, warsztatach) wzmacniających umiejętności osobiste i społeczne liderów.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Z danych statystycznych Komendy Głównej Policji wynika, że w 2010 r. na terenie placówek oświatowych i wychowawczych stwierdzono ogółem 30 293 przestępstwa tj. o 5 429 więcej niż roku ubiegłym (24 864 przestępstwa w 2009 r.). Stwierdzone przestępstwa popełniono na terenie: szkół podstawowych i gimnazjalnych - 26 197 (21 040 w 2009r.), szkół średnich i zawodowych - 2 486 (2 527 w 2009 r.), internatów i burs szkolnych - 1 610 (1 297 w 2009 r.). W 2010 roku Komenda Główna Policji realizowała bądź inicjowała w omawianym obszarze m.in. takie przedsięwzięcia jak:

- **realizowano ogólnokrajowe kampanie profilaktyczne „Alkohol – nieletnim dostęp wzbroniony” – edycja pod nazwą „Pozory mylą, dowód nie”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Odpowiedzialna sprzedaż i podawanie**

napojów alkoholowych” – powyższe kampanie objęte były honorowym patronatem Komendanta Głównego Policji lub jego zastępcy;

- opracowano **Zarządzenie nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich**. Zawarte w nowym zarządzeniu rozwiązania są dostosowane do obowiązujących przepisów prawnych oraz mają na celu podniesienie jakości i efektywności wykonywanych zadań przez policjantów zajmujących się problematyką małoletnich i nieletnich.

W 2010 r. KGP zrealizowała **23 działania PaT: 21 dla młodzieży (PaT/M) i 2 dla dorosłych (PaT/D) na terenie 4 województw**. W programach uczestniczyło łącznie 5 410 osób. Ponadto przeprowadzonych zostało **8 działań PaT/P dla władz samorządowych, oświatowych oraz studentów Uniwersytetu Warszawskiego i Wyższej Szkoły Nauk Społecznych Pedagogium**. Ponadto:

- zorganizowano ogólnopolską wystawę podsumowującą 4 lata działalności programu PaT- Wilanów 2010;
- stworzono **2 kolejne obsady spektaklu „Blackout” - w Otwocku i Łomży** (obecnie działa 14 obsad). Program PaT był prezentowany na 4 konferencjach naukowych (w tym konferencja MSWiA, podsumowująca rządowy program „Razem bezpieczniej” - Warszawa, 12.02.2010 r.) oraz na odprawie dla specjalistów prewencji kryminalnej z jednostek organizacyjnych Policji - Dobieszków, 1.06.2010 r.);
- nadano **2 certyfikaty „Wspiera nas PaT”** dla ciekawych inicjatyw profilaktyczno- artystycznych (Inowrocław, Garwolin);
- podpisano Deklarację Akademicką z Wyższą Szkołą Bankową w Poznaniu, Wydziałem Zamiejscowym w Chorzowie;
- **przeprowadzono 2 szkolenia: ogólnopolskiego zespołu młodzieżowych liderów PaT oraz szkolenie PaTrolu w ramach projektu „Profilaktyka a Harcerstwo**;
- zorganizowano Pierwszy Regionalny Śląski Przystanek PaT (Ruda Śląska);
- uczestniczono w 9 profilaktycznych festiwalach teatralnych, wyróżniając najciekawsze przedstawienia nagrodą specjalną PaT i zaproszeniem do występu na V Przystanku PaT;
- **zorganizowano V Ogólnopolską Akcję Profilaktyczną „Przystanek PaT” w Europejskim Centrum Promocji Kultury Regionalnej i Narodowej w Karolinie, z finałem w Warszawie. W Akcji udział wzięło 1.000 osób z całej Polski oraz z Litwy i Niemiec**;
- rozstrzygnięto drugą edycję konkursu na scenariusz spektaklu profilaktyczno-edukacyjnego o bezpieczeństwie w ruchu drogowym „Uczmy się PaTrzec” i ogłoszono trzecią edycję (dotyczącą bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie). Partnerami w organizacji konkursu są: MSWiA w ramach rządowego programu „Razem bezpieczniej” i fundacja KidProtect.pl;
- przeprowadzono cykl szkoleń w Ostrołęce w ramach projektu „Spektakl edukacyjno- profilaktyczny jako lokalna inicjatywa edukacyjna” finansowanego ze środków unijnych.

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

- **Przeprowadzono XII edycję ogólnopolskiego konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Wiatr, wypadek, ogień, woda – strażak zawsze rękę poda”, którego organizatorem była Komenda Główna PSP**. Celem edukacyjnym konkursu jest kształtowanie właściwych postaw, poprawa świadomości występowania różnego rodzaju zagrożeń. Konkurs poszerza wiedzę na temat bezpieczeństwa i działalności służb ratowniczych;
- **„Na wesoło, ale z głową!”** – to hasło z kalendarza plakatowego wydane przez KG PSP na 2010 r. Na drugiej stronie kalendarza znalazły się pytania konkursowe związane z bezpieczeństwem podczas zabawy z psem, nad wodą, w górach, z bezpiecznym użytkowaniem fajerwerków, właściwym zachowaniem po znalezieniu przedmiotów nieznanego pochodzenia. Uczestnicy dowiedzieli się jak unikać zagrożeń, kiedy należy zwrócić się o pomoc do dorosłych. Spośród prawidłowych odpowiedzi wylosowano zwycięzców
- **zorganizowano cykl spotkań w ramach programu „Ja potrafię pomóc” dla klas I szkół podstawowych**;
- zorganizowano pogadanki z najmłodszymi na temat bezpiecznych zachowań w ramach akcji „Cała Polska czyta dzieciom”;
- zapoczątkowano akcję **„Służby mundurowe przyjazne dzieciom”** – celem zapoznania dzieci z działalnością służb mundurowych dbających o bezpieczeństwo;
- przeprowadzono program edukacyjny **„Bądź bezpieczny”**;
- przekazano płyty CD z prezentacjami multimedialnymi dla organizatorów wypoczynku dla dzieci i młodzieży;

- zorganizowano **Turnieje Wiedzy Pożarniczej** - „**Młodzież zapobiega pożarom**”, konkursy plastyczne dla dzieci i młodzieży o tematyce pożarniczej: „Zapobiegam pożarom”, „Razem przeciw zagrożeniu”;
- **przeprowadzono konkursy i turnieje promujące wiedzę nt. bezpieczeństwa, takie jak „Olimpiada Bezpieczeństwa Malucha”, „Jestem bezpieczne w domu, w szkole i na drodze”;**
- zorganizowano szkolenia dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych, gdzie omówiono wymagania dotyczące ochrony przeciwpożarowej w tego typu instytucjach;
- przeprowadzono konkurs wiedzy pod hasłem „Jestem bezpieczny”;
- **zorganizowano „Strażacki Turniej Mikołajkowy” – propagowanie bezpieczeństwa pożarowego (KP PSP w Gryficach).**

STRAŻ GRANICZNA

Funkcjonariusze SG brali aktywny udział w spotkaniach z młodzieżą z placówek oświatowych, promując prospołeczne wzorce zachowań i postawy eliminujące przejawy przemocy w szkole. Przykłady podjętych działań:

- w **Karpackim Oddziale SG – przeprowadzono 185 spotkań z uczniami podczas, których omówiono m.in. sposoby powiadamiania służb o wypadkach i zagrożeniach, telefony alarmowe.** Przedstawiono prezentację multimedialną na temat „Straż Graniczna- razem bezpieczniej”- w której zostały zaprezentowane zadania, obowiązki oraz uprawnienia SG wraz z zasadami przekraczania granicy, pobytu i wymaganych dokumentów podczas podróży po krajach strefy Schengen i UE;
- w **Sudeckim Oddziale SG – zorganizowano 53 spotkania podczas, których zaprezentowano młodzieży szkolnej służbę funkcjonariusza SG przy użyciu psa służbowego do wykrywania narkotyków.** Działaniami objęto wszystkie klasy szóste szkoły podstawowej;
- w **Warmińsko - Mazurskim Oddziale SG został zorganizowany piknik pod hasłem „Początek Wakacji ze Strażą Graniczną”.** Celem imprezy było propagowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia, ograniczenie zjawisk przemocy. Ponadto w Oddziale tym został stworzony **program prewencyjno-edukacyjno pt. „Blaskiem chronieni”**, który został wdrożony w październiku 2010 r. Objął on zasięgiem 63 placówki oświatowe i prawie 8100 dzieci.

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

- W ramach realizacji zadań programu „Razem bezpieczniej” w roku 2010 dyrektorzy szkół i nauczyciele podejmowali działania m.in. w zakresie:
 - Eliminowania zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz zapobiegania używaniu substancji psychoaktywnych poprzez realizację ogólnopolskich programów profilaktycznych lub programów własnych. Programem, który zasługuje na podkreślenie jest współorganizowany z Komendą Wojewódzką Policji we Wrocławiu **wojewódzki program profilaktyczny „Profilaktyka, Literatura, Teatr” - Slamer 2010**, ukierunkowany na przeciwdziałanie narkomanii i innych uzależnień, **realizowany o oparciu o różne formy artystycznego wyrazu.** Przedsięwzięcie skierowane było do młodzieży ze szkół gimnazjalnych, średnich, organizacji młodzieżowych oraz ośrodków wychowawczych. Jego najważniejszą część stanowi konkurs polegający na prezentacji przez młodzież krótkiego utworu (do 10 minut) np. rapu, slummu, wiersza, hip-hopu, itp., zawierającego przesłanie w zakresie problematyki uzależnień. W ramach programu organizowane są także spotkania profilaktyczne z młodzieżą, nauczycielami i rodzicami oraz prowadzone jest badanie ankietowe poświęcone rozpoznaniu zagrożenia zjawiskiem narkomanii i alkoholizmu.
 - Uwrażliwienia dzieci i młodzieży na zagrożenia wynikające z nieostrożnego czy niewłaściwego wykorzystania Internetu. Szkoły włączały uczniów i rodziców do edukacji w tym zakresie poprzez udział w następujących programach: „**Przyjazny Internet dla nastolatków**”, „**Bądź bezpieczny w sieci**”, „**Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie**”, „**Szkoła bezpiecznego Internetu**”. We wrześniu 2010 r. Kuratorium Oświaty we Wrocławiu zorganizowało wojewódzką konferencję dla dyrektorów i pedagogów szkół oraz placówek wszystkich typów pn. „**Internet genialny wynalazek czy niekontrolowane zagrożenie dla ogólnoludzkich wartości?**” Konferencja cieszyła się ogromnym powodzeniem wśród pedagogów i rodziców, którzy pozyskali profesjonalną wiedzę o internetowych zagrożeniach i cenne materiały dydaktyczne. Efektem podejmowanych działań było wyraźne zwiększenie zaufania szkół do instytucji w odniesieniu do współpracy szkół z przedstawicielami Policji i wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego.

Zmienił się też sposób reagowania w szkołach na zjawisko agresji i przemocy. Pracownicy szkół coraz częściej wykorzystują istniejące możliwości prawne, tworzą własne programy profilaktyczne w odniesieniu do konkretnych problemów obserwowanych w danym środowisku szkolnym.

Województwo lubelskie

- W celu podniesienia wiedzy na temat licznych zagrożeń i zwiększenia skuteczności ochrony dzieci i młodzieży przed agresją i innymi patologiami, Lubelski Kurator Oświaty podjął działania zmierzające do wyposażenia w odpowiednią wiedzę osób odpowiedzialnych za wychowanie i opiekę dzieci i młodzieży. W ramach działań zorganizowano następujące konferencje dla nauczycieli i dyrektorów:
 - **„Zapobieganie problemowi wykorzystywania seksualnego dzieci”** - ogólnopolska kampania na rzecz ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym, „Zły dotyk” oraz spotkanie szkoleniowe dotyczące pogłębienia wiedzy z zakresu realizacji zadań dyrektora szkoły w zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
 - **„Samobójstwa wśród młodzieży – wołanie o pomoc”;**
 - **„Uwarunkowania życia codziennego a zdrowie psychiczne dziecka”;**
 - sympozjum dla nauczycieli i wychowawców pt. **„Młodość a nowe typy uzależnień”.**
- Na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Lublinie zamieszczano liczne informacje kierowane do uczniów i nauczycieli:
 - nowelizacja Kodeksu karnego dotycząca uwodzenia dzieci w Internecie;
 - najważniejsze elementy znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z perspektywy pracy na rzecz ochrony dzieci);
 - kampania społeczna programu **„Dziecko w Sieci”** pod hasłem **„Każdy ruch w Internecie zostawia ślad”.**
- kampania **„Zły dotyk”** - Przemoc seksualna wobec dziecka jest przestępstwem. Zbierane były informacje o przypadkach samobójstw wśród dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych oraz bójek i ucieczek podopiecznych z Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych i Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii. Udzielana była również merytoryczna pomoc dyrektorom szkół w rozwiązywaniu problemów związanych z zagrożeniami bezpieczeństwa uczniów. Zapobiegając eskalacji zachowań świadczących o demoralizacji dzieci i młodzieży, związanych z częstymi ucieczkami z zajęć lekcyjnych, które są zwykle krokiem do inicjacji alkoholowej, narkotykowej oraz wejścia na drogę przestępczą, wprowadzono zintegrowane działania **Policji i Straży Miejskiej** pod kryptonimem **„GIMBUS PATROL”**. Formą realizacji tych działań były wspólne interdyscyplinarne patrole policjantów i funkcjonariuszy Straży Miejskiej. Zasadniczym celem wymienionych działań było zaktywizowanie i zintegrowanie wspólnie prowadzonych przedsięwzięć, skierowanych głównie na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży przed negatywnymi zachowaniami poza szkołą.
- Funkcjonariusze **Państwowej Straży Pożarnej** prowadzili szereg działań propagujących i popularyzujących tematykę bezpieczeństwa pożarowego, współuczestnicząc i organizując takie przedsięwzięcia jak np.:
 - X Edycji Finału Konkursu Wiedzy Prewencyjnej **„Jestem bezpieczny”;**
 - Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej ph. **„Młodzież zapobiega pożarom”;**
 - Ogólnokrajowy Konkurs **„Bezpieczne Gospodarstwo Rolne 2010”.**
- Funkcjonariusze **Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie** brali udział w prewencyjnym zabezpieczaniu imprez szkolnych oraz miejsc gromadzenia się młodzieży, celem przeciwdziałania zażywaniu przez nią narkotyków. Prowadzono pogadanki z młodzieżą, podczas których każdorazowo poruszano zagadnienia dot. bezpieczeństwa w szkole i miejscu zamieszkania, realizacji rządowego programu *Razem bezpieczniej, Bezpieczne ferie oraz Bezpieczne Wakacje*;
- W ramach propagowania szeroko rozumianego bezpieczeństwa, przeprowadzono m.in.:
 - spotkania z młodzieżą w szkołach podstawowych w miejscowościach położonych w strefie nadgranicznych. W trakcie spotkań, m.in. przedstawiono założenia programu pod nazwą **„Tak niewiele dla tak wielu”**, mającego na celu podniesienie bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły;
 - uczestniczono w zorganizowanym przez Komendę Powiatową Policji w Hrubieszowie spotkaniu organizacyjnym w związku z X edycją programu profilaktycznego pn. **„Bezpiecznie w szkole i poza szkołą”;**
 - zorganizowano spotkania na terenie placówek SG, podczas których organizowano pokazy sprzętu służbowego oraz psów służbowych;
 - uczestniczono w spotkaniach organizowanych dla Drużyny Harcerskich Służb Granicznych;

- uczestniczono w spotkaniach z młodzieżą gimnazjalną w ramach programów profilaktycznych pod nazwą "Bezpieczne Gimnazjum".
- Natomiast **Oddział Żandarmerii Wojskowej w Lublinie** w ramach Programu realizował działania profilaktyczne, które ukierunkowane były na zwiększenie świadomości środowisk pedagogicznych i rodziców oraz uczulenia dzieci i młodzieży na kontakty z substancjami psychoaktywnymi (alkohol, środki odurzające).

Województwo łódzkie

- Kuratorium Oświaty w Łodzi, wraz z Delegaturami w Sieradzu, Skierniewicach i Piotrkowie Trybunalskim, w ramach wspomagania pracy szkół i placówek z zakresu doskonalenia pracy profilaktycznej i wychowawczej ze szczególnym uwzględnieniem **edukacji na rzecz bezpieczeństwa**, zorganizowało cykl konferencji wojewódzkich dla dyrektorów szkół i placówek, nauczycieli, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. Konferencje organizowane były przy udziale i we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Łodzi, Powiatowymi Komendami Policji w Skierniewicach, Sieradzu i Piotrkowie Trybunalskim, specjalistycznymi poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, łódzkim sądem, Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi, Wojewódzkimi Ośrodkami Doskonalenia Nauczycieli, Fundacją Pedagogium, Biurem Rzecznika Praw Dziecka, ośrodkami akademickimi w kraju, Uniwersytetem Łódzkim w Łodzi oraz Ministerstwem Edukacji Narodowej. Wszystkie konferencje organizowane bądź współorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Łodzi były nieodpłatne i cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, zwłaszcza wśród nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek. Uczestnicy konferencji otrzymują materiały, a informacje z konferencji są zamieszczane na stronie Kuratorium Oświaty w Łodzi. W ramach nadzoru pedagogicznego szczególną uwagę kierowano na prowadzenie **edukacji na rzecz bezpieczeństwa**, w tym zadań z zakresu **wychowania komunikacyjnego**;
- W ramach propagowania edukacji medycznej, Kuratorium Oświaty w Łodzi we współpracy z Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie zakwalifikowało 15 szkół do udziału w projekcie „**Program nauczania pierwszej pomocy przedmedycznej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opracowanie i pilotażowe wdrożenie programów**”. Celem projektu było zwiększenie kompetencji społecznych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (w tym uczniów z niepełnosprawnością) z zakresu rozpoznawania stanów zagrożenia zdrowia i życia oraz umiejętności szybkiego i skutecznego reagowania;
- **Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny** w Łodzi podjął zintensyfikowane działania pod kątem oceny przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2010/2011. Pracownicy Inspekcji w okresie wakacyjnym na terenie województwa łódzkiego skontrolowali ogółem 358 placówek. Kontrole przeprowadzone w placówkach, poza nielicznymi przypadkami, nie wykazywały nieprawidłowości. Szkoły w województwie łódzkim zapewniły właściwe warunki sanitarno-higieniczne uczęszczającym do nich uczniom i były przygotowane do nowego roku szkolnego 2010/2011. Przeprowadzone w okresie wakacyjnym prace remontowo-przygotowawcze w znacznym stopniu wpłynęły na poprawę warunków nauczania/uczenia się we wszystkich rodzajach szkół znajdujących się pod nadzorem Państwowej Wojewódzkiej Inspekcji Sanitarnej w Łodzi. Według oceny Inspektorów na terenie województwa łódzkiego wystarczające warunki w zakresie zapewnienia uczniom bezpieczeństwa w szkołach posiadało około 60 % szkół. Analizując dane z ostatnich kilku lat można stwierdzić, iż liczba sal gimnastycznych nieznacznie zwiększa się. Budowane są profesjonalne obiekty sportowe przy szkołach a część jest modernizowana. Powstają także nowoczesne boiska w ramach programu „Orlik”. Uczniom placówek nie posiadających infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, umożliwia się korzystanie z zaplecza sportowego innych obiektów, krytych pływalni, siłowni czy klubów fitness. W okresie wiosennym i letnim istnieje możliwość ćwiczenia na boiskach szkolnych i placach rekreacyjnych. Sale gimnastyczne i boiska wyposażone są w urządzenia i sprzęt sportowy – zazwyczaj w dobrym stanie technicznym - wyjątek stanowi wyposażenie zakupione przed wielu laty, które sukcesywnie ulega wymianie;
- **Łódzcy policjanci** podejmowali działania mające na celu ograniczenie przestępczości i aspołecznych zachowań w szkołach poprzez wymianę informacji z pedagogami szkolnymi, a także uświadamianie dzieci i młodzieży o konsekwencjach łamania prawa i możliwych zagrożeniach. Poprzez organizację corocznego konkursu sprawności fizycznej oraz wiedzy o bezpieczeństwie pn. „**Policyjna Akademia Bezpieczeństwa**”, przeprowadzonego dla uczniów klas pierwszych szkół podstawowych propagowano bezpieczne zachowania. W ramach tego programu prowadzona jest strona internetowa /<http://www.komisarz-blysk.pl/>. Policjanci współpracując z placówkami oświatowymi uczestniczyli w spotkaniach z młodzieżą szkół podstawowych,

- gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, podczas których omawiali problemy dotyczące zagrożenia przestępczością i demoralizacją nieletnich, rolę telefonów komórkowych i Internetu, które niejednokrotnie są narzędziami do krzywdzenia czy ośmieszania rówieśników, zasady bezpiecznego zachowania się w szkole, w miejscu zamieszkania, w drodze do szkoły, skutki palenia papierosów, spożywania alkoholu, zażywania narkotyków i innych środków odurzających, zasady bezpiecznego wypoczynku w okresie wolnym od zajęć szkolnych, edukacji prawnej z zakresu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz kodeksu karnego;
- W ubiegłym roku przeprowadzano również instruktaże z zakresu prewencji kryminalnej dla kierownictwa szkół, pedagogów szkolnych, kadry nauczycielskiej. Policjanci brali aktywny udział w realizacji przykładowych akcji prewencyjnych - „Klikaj z głową”, „Nielat”, „Bezpieczna Woda”, „Wyciągamy dzieci z bramy”, „Czym skorupka za młodu nasiąknie...?”, „Kibicowanie fair play”, „Stop 18”, „Dzień Wagarowicza 2010”, „Zielone Światło dla Przedszkolaka”.

Województwo mazowieckie

Realizowane w 2010 roku zadania polegały w szczególności na podjęciu szeregu działań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży m. in. takich jak:

- uruchomienie **telefonu zaufania** dla uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli;
- prowadzenie **Rejestru zdarzeń drastycznych** oraz monitorowanie działań, które w tym zakresie podejmowały szkoły i placówki;
- upowszechnianie oraz współorganizowanie konkursów, turniejów oraz olimpiady dla dzieci i młodzieży, jako **alternatywnego sposobu** spędzania wolnego czasu;
- upowszechnianie programu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na Mazowszu „**Gambit Mazowiecki**” - opracowany przez Mazowiecką Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego;
- promowanie akcji oraz przedsięwzięć na rzecz kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w ruchu drogowym, podnoszenia kultury motoryzacyjnej społeczeństwa oraz ogólnego stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- **kontrola przestrzegania praw dziecka i praw ucznia** w szkołach oraz placówkach. m. in. pod względem bezpieczeństwa w zakresie zgodności ich funkcjonowania z zapisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zmianami);
- inspiracja dyrektorów placówek wychowania pozaszkolnego do **poszerzenia oferty zajęć**, z uwzględnieniem dzieci zagrożonych patologią i niedostosowaniem społecznym, jako formy wspomagającej szkoły w zakresie realizacji zadań profilaktyczno-wychowawczych;
- **monitorowanie sposobu spędzania** czasu wolnego od zajęć szkolnych przez dzieci i młodzież w czasie ferii zimowych w 2010 r.;
- upowszechnianie plakatów informujących o ogólnopolskiej akcji „Bezpieczny Stok” oraz prowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej zmian w odniesieniu do warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania, zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1 marca 2010 r.;
- zrealizowanie w ramach zapobiegania zjawiskom patologicznym podczas letniego wypoczynku programów: „**Bezpiecznie wypoczywam w miejscu zamieszkania**”, „**Bezpiecznie wypoczywam nad wodą**”, „**Bezpiecznie poruszam się po drodze – moja pierwsza karta rowerowa**” oraz akcję „**Pogodne Lato 2010**”, w ramach której z wypoczynku korzystały **dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem, ubóstwem i przemocą**;
- zorganizowanie zajęć edukacyjnych, sportowych, turystyczno-krajoznawczych, i świetlicowych z jednoczesną promocją akcji i kampanii na rzecz szeroko rozumianego bezpieczeństwa, ze wskazaniem zadań dla dyrektorów szkół związanych z zapewnieniem bezpiecznego wypoczynku;
- uczestnictwo przedstawicieli Kuratorium w spotkaniach z przedstawicielami organizacji pozarządowych, w celu upowszechniania zasad rejestracji wypoczynku oraz ubiegania się o ich dofinansowanie;
- przeprowadzenie w szkołach ankiety monitorującej działania, podejmowane przez dyrektorów szkół wszystkich typów dotyczącej minimalizacji zagrożeń **wynikających z dostępności substancji psychoaktywnych** zwanych „dopalaczami”.

Województwo opolskie

- Aby udoskonalić realizację zadań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz koordynację realizowanych przedsięwzięć, w Wydziale Prewencji KWP w Opolu kontynuowano realizację założeń programu pn. **„Bezpieczne dziś - bezpieczne jutro”**. Miał on na celu edukację dzieci w zakresie poprawnego zachowania w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych. Realizując założenia tego programu Wydział Prewencji KWP opracował wydawnictwa profilaktyczne, które wykorzystywane są przez podległe jednostki do prowadzonych akcji profilaktycznych, w tym:
 - książeczka **„Bezpieczny Przedszkolak”**, skierowana do dzieci w wieku przedszkolnym. Dzieci uczą się z niej podstawowych znaków drogowych, zasad bezpiecznego poruszania się po drodze oraz ogólnych zasad bezpiecznego zachowania się (10000 egz.);
 - książeczka **„Pierwszaki”** - jest efektem konkursu rysunkowego o tematyce bezpieczeństwa ogłaszanego, co roku dla uczniów klas I – III szkół podstawowych w naszym województwie, pod nazwą **„Pierwszy dzień w szkole? Więc opowiem Ci o bezpieczeństwie.”** Zawiera ona rysunki, które wskazują dzieciom zagrożenia w drodze do i ze szkoły, na placu zabaw oraz w domu (10000 egz.);
 - książeczka **„Dziewiątko”**, przeznaczona dla dzieci klas III szkół podstawowych. Są w niej rysunki informujące o zagrożeniach związanych z drogą do i ze szkoły, w domu i w trakcie zabaw na podwórku (10000 egz.);
 - książeczka **„Bezpieczny Rowerzysta”**, - skierowana do uczniów klas IV szkół podstawowych. Zawiera ona podstawowe informacje o obowiązujących znakach drogowych i zasadach uczestniczenia w ruchu drogowym (7000 egz.).
- Dodatkowo, na potrzeby prowadzonych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych wydano: badzik (przypinki) na agrafce, emblemat z Policusem i numerem alarmowym Policji (1000 sztuk), karty do gry „Piotruś” (nakład 1000 egz.), kolejną edycję edukacyjnej gry planszowej **„I Ty możesz zostać małym policjantem”** - przeznaczoną dla dzieci w wieku 6 - 9 lat, (500 sztuk), kalendarz edukacyjny poświęcony tematyce bezpieczeństwa dzieci (2000 sztuk), plan lekcji (nakład 10 000 sztuk), podkładki pod napoje **„Pigułka gwałtu”** (ilość 1000 egz.), zakupiono 400 sztuk maskotek, „Policus”, ulotkę pn. **„Czy wiesz, jak Twoje dziecko korzysta z komputera”** (nakład 10000 egz.), plakat informujący społeczeństwo o ośrodkach udzielających bezpośredniej pomocy osobom bezdomnym (nakład 1200 egz.);
- Na poziomie województwa realizowany był także programy **„Narkotyki – teraźniejszość bez przyszłości”**, w ramach którego policjanci zachęcali młodzież szkół ponadgimnazjalnych do przystąpienia do konkursu literackiego **„Mój rozwój warunkiem satysfakcjonującego życia w społeczeństwie”**. Ponadto przeprowadzali spotkania z młodzieżą, gdzie poruszano tematykę dopalaczy, wskazując konsekwencje używania dopalaczy w oparciu o regulacje prawne, jak również zwrócono uwagę na działanie podobnych wyrobów mogących mieć wpływ na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia;
- Realizowano również program **„Oznakuj swojego górala”**, który służy zabezpieczeniu rowerów przed kradzieżą. Program realizowano przy okazji festynów i spotkań z mieszkańcami;
- Komenda Miejska Policji w Opolu była organizatorem kampanii **„Bezpieczne dziś – bezpieczne jutro”**, w ramach której przeprowadzono kilka przedsięwzięć profilaktycznych: rajd przedszkolaka – „Bezpiecznie po Opolu”, olimpiadę sportową dla uczniów klas I-III szkół podstawowych – „Zdrowo i bezpiecznie”, turniej rowerowy dla uczniów klas IV szkół podstawowych – „Jeżdżę bezpiecznie”, konkurs literacki dla uczniów klas V-VI szkół podstawowych – „Pomagając innym-pomagam sobie”, konkurs pływacki dla uczniów szkół gimnazjalnych – „Wolny-znaczy odpowiedzialny”, konkurs plastyczny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – „Wolny od uzależnień”;
- Przy współpracy z MDK w Opolu oraz Fundacją PRO-LEGE w Opolu przeprowadzono dwa przedsięwzięcia dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, które dotyczyły realizacji konkursu na scenariusz i realizację małych form teatralno - filmowych pn. **„W Opolu chcę żyć bezpiecznie”** – miasto Opole i **„Chcę żyć bezpiecznie”** – powiat opolski;
- W ramach przeciwdziałania przemocy i agresji rówieśniczej w szkole, prudniccy policjanci uczestniczyli w przedsięwzięciu **„Precz z agresją”** organizowanym przez Publiczną Szkołę Podstawową nr 3 w Prudniku, gdzie uczniowie pod opieką pedagoga przygotowali spektakl tematyczny, prezentacje multimedialne oraz rozstrzygnięto konkurs plastyczny dotyczący przemocy i agresji, jak również uczniowie wykonali z kartonów **„Strażnika bezpieczeństwa”**, którego ustawiono na korytarzu szkolnym, do którego uczniowie mogą wrzucać informacje o negatywnych złych zachowaniach, jak również oferować formy pozytywnego zachowania;

- W ramach akcji własnej „**Moje zdrowie w moich rękach**” KPP w Głubczycach zorganizowała cykl spotkań w szkołach, które miały na celu promocję zdrowego stylu życia pod kątem zapobiegania uzależnieniom wśród młodzieży;
- KPP w Kędzierzynie-Koźlu kontynuowała współpracę z Fundacją „**Dzieci Niczyje**”, w ramach realizacji ogólnopolskiego programu profilaktycznego „**Sieciaki**”. Przy wykorzystaniu materiałów znajdujących się na stronie internetowej www.sieciaki.pl stworzono ulotki informacyjne dla rodziców i opiekunów na temat zagrożeń z jakimi mogą spotkać się dzieci, korzystając z Internetu;
- Opolski Kurator Oświaty zorganizował następujące konferencje szkoleniowo-metodyczne jako formy doskonalenia zawodowego:
 - „**Edukacja dla bezpieczeństwa – przysposobienie obronne**” – dla nauczycieli przysposobienia obronnego i koordynatorów ds. bezpieczeństwa szkół ponadgimnazjalnych (56 uczestników);
 - „**Bezpieczeństwo – pierwsza pomoc**” – dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i dyrektorów szkół gimnazjalnych (99 uczestników);
 - „**Edukacja dla bezpieczeństwa**” dla dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjalnych (130 uczestników);
 - „**Prawa dziecka w cyberprzestrzeni**” z udziałem przedstawiciela Biura Rzecznika Praw Dziecka, Fundacji Dzieci Niczyje, Microsoft, Nowej Trybuny Opolskiej, Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu – dla dyrektorów szkół, pedagogów, nauczycieli – przekazano łącznie 200 kompletów materiałów pokonferencyjnych.

Województwo podlaskie

- Przegląd małych form teatralnych „**Dramat i tragedię pozostaw teatrowi**”
Inicjatywa realizowana przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku w ramach projektu działań profilaktycznych i wychowawczych dla młodzieży gimnazjów województwa podlaskiego we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Młodzieżowym Domem Kultury w Białymstoku, Teatrem Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku, Teatrem Lalki i Aktora w Łomży oraz Regionalnym Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Suwałkach pod patronatem Wojewody Podlaskiego i Marszałka Województwa Podlaskiego. W maju 2010 r. zakończyła się VIII edycja Przeglądu, w której wzięło udział 70 gimnazjów z województwa podlaskiego. Ogółem przy projekcie pracowało około 1000 uczniów i nauczycieli. We wrześniu 2010r. rozpoczęła się realizacja IX edycji Przeglądu, do której zgłosiło się 67 zespołów;
- Wykorzystanie **zestawów monitoringu wizyjnego** w szkołach i placówkach.
Przeprowadzona została autodiagnoza w 11 szkołach, które otrzymały dofinansowanie w ramach programu „**Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach w 2009 r.**” Ogółem w szkołach tych zamontowano 188 kamer, z czego 141 pochodzi z programu „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach”. Wszystkie podmioty szkoły (rada rodziców, rada pedagogiczna, samorząd szkolny) pozytywnie oceniły funkcjonowanie monitoringu wizyjnego. Podkreślają wzrost poczucia bezpieczeństwa uczniów, spadek zachowań agresywnych i dewastacji mienia szkolnego, wzrost wykrycia sprawców czynów zabronionych;
- **Zabezpieczenie sprzętu komputerowego** udostępnianego uczniom przed dostępem do treści szkodliwych.
Zabezpieczanie to opierało się w głównej mierze na specjalistycznym oprogramowaniu ze stałą aktualizacją. Z programów wykorzystywane są: CENZOR, opiekun ucznia w Internecie, Arca Vir oraz zabezpieczenia ustawiane na serwerze;
- **Działania propagujące bezpieczeństwo dzieci i młodzieży.** Upowszechniane były informacje na temat zagrożeń występujących w ruchu drogowym, w szczególności podczas **wycieczek szkolnych**. W ramach profilaktyki **bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas wypoczynku zimowego i letniego** odbyły się spotkania organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży z przedstawicielami Kuratorium Oświaty, Komendy Wojewódzkiej Policji, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Województwo pomorskie

- W województwie przeprowadzono roczną analizę zdarzeń z udziałem uczniów, w tym przestępstw i wykroczeń w szkołach i placówkach na podstawie pozyskanych informacji z KWP w Gdańsku. Dominującą kategorią przestępstw dokonywanych w roku 2010 przez nieletnich na terenie placówek oświatowych województwa pomorskiego były:
 - wymuszenie rozbójnicze (szkolne) –548;

- naruszenie czynności organizmu – 543;
 - groźba karalna – 301;
 - kradzież cudzej rzeczy – 116;
 - rozbój szkolny – 156.
 - Z analizy danych wynika, że mimo podejmowania szeregu działań ze strony szkół i placówek, samorządów terytorialnych i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo nie udaje się ograniczyć liczby czynów karalnych na terenie szkół i placówek. Głównymi przykładami współdziałania były m.in.:
 - spotkania z przedstawicielem Policji organizowane na terenie szkoły (omawianie praw i obowiązków uczniów oraz przedstawianie konsekwencji wynikających z łamania prawa),
 - spotkania pedagoga z dzielnicowymi,
 - egzaminy praktyczne na kartę rowerową,
 - wyjazdy szkolne autokarami (sprawdzenie stanu technicznego autokaru, trzeźwości kierowcy),
 - cykliczne wykłady dla rodziców i pogadanki dla uczniów prowadzone przez funkcjonariuszy Policji,
 - regularne wizyty w klasach funkcjonariusza Policji z wyszkolonym psem w kierunku posiadania narkotyków,
 - udział uczniów w imprezach i programach organizowanych przez Policję,
 - interwencje Policji w wypadkach incydentalnych, w sytuacjach trudnych,
 - przeciwdziałanie patologiom: narkomania, alkoholizm, nikotynizm, przestępczość, agresja, przemoc, przemoc w rodzinie, cyberprzemoc, lobbing,
 - udział w pracach przedstawiciela Policji w Szkolnej Komisji Wychowawczej,
 - współorganizowanie Dni Profilaktyki, Zachowaj Trzeźwy Umysł, Dni Zdrowia,
 - Udział uczniów w programach: „Prewencja ale inaczej”, „Odpowiedzialny gimnazjalista”, „Czyny karalne”, „Dni Profilaktyki Szkolnej”, „Tydzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego”, „Odpowiedzialność karna osób nieletnich”, „Bezpieczna Szkoła”, „Bądź bezpieczny na drodze”.
 - W celu ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach i bezpośrednim otoczeniu szkół były kontynuowane kontrole szkół i ich okolic przez policję i straż miejską, których celem było:
 - podniesienie poziomu bezpieczeństwa na terenie szkół oraz w ich pobliżu;
 - zacieśnienie współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych na gruncie wymiany informacji o zdiagnozowanych zagrożeniach;
 - zapobieganie zachowaniom agresywnym wśród dzieci i młodzieży na terenie placówek szkolnych;
 - ujawnianie osób uchylających się od obowiązku szkolnego.
 - Upowszechnienie w szkołach **programów profilaktycznych** ukierunkowanych na eliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych zgodnie z planem realizowano poprzez **przygotowanie i nadzór nad realizacją oferty doskonalenia nauczycieli** w ramach zadań wojewódzkich.
- W ofercie na rok 2010 znalazły się następujące tematy szkoleniowe dla nauczycieli i dyrektorów szkół i placówek:

- **przeciwdziałanie agresji w szkole;**
- **praca z dziećmi z zaburzeniami zachowania;**
- bezpieczeństwo w szkole/placówce, a profilaktyka uzależnień.

Ponadto na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gdańsku w zakładce: „**Bezpieczeństwo w szkole**” upowszechniane były ciekawe publikacje, materiały konferencyjne zawierające doświadczenia i dobre praktyki szkolne oraz działania profilaktyczne związane z bezpieczeństwem w szkole/placówce.

Województwo wielkopolskie

- Realizowano wielkopolski program prewencyjny „**Bezpieczna Szkoła**”, którego celem było prowadzenie profilaktyki polegającej na uczeniu dzieci i młodzieży unikania zagrożeń, a także edukacji rodziców i nauczycieli w zakresie wychowania i promowania postaw pomagających w zachowaniu bezpieczeństwa;
- W lutym 2010 r., w przeddzień światowego **Dnia Bezpiecznego Internetu**, w sali Multikina w Starym Browarze w Poznaniu odbyła się gala i wręczenie nagród laureatom II Wielkopolskiego Konkursu Filmowego „**Bezpieczny Internet**”, której współorganizatorem był Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu. Trwający od listopada 2009 r. II Wielkopolski Konkurs Filmowy „Bezpieczny Internet” miał na celu propagowanie zasad bezpieczeństwa oraz zwrócenie uwagi na zagrożenia związane z użytkowaniem Internetu, szczególnie wykorzystywania go jako elektronicznego narzędzia regulowania płatności, robienia zakupów, inwestowania i lokowania pieniędzy;

- W grudniu 2010 r., policjanci z Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu przeprowadzili cykl szkoleń dla dyrektorów wielkopolskich szkół. Zagadnienia poruszane w trakcie spotkań dotyczyły wybranych problemów związanych z rolą i zadaniami szkoły w zakresie przepisów prawa. W sumie w ramach realizowanego przedsięwzięcia przeszkolonych zostało 3,5 tysiąca dyrektorów placówek.

Województwo zachodniopomorskie

- upowszechnianie założeń programu „Razem bezpieczniej”:
 - udział wizytatorów w szkoleniach dotyczących realizacji programu oraz przekazywanie informacji dyrektorom szkół i placówek podczas porad, spotkań i konferencji,
 - publikowanie materiałów i informacji z realizacji programu na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Szczecinie - Bank dobrych praktyk,
- identyfikacja, monitorowanie i analiza problemów bezpieczeństwa szkolnego poprzez:
 - nadzór, monitorowanie, kontrola i ocena stopnia realizacji przez szkoły i placówki województwa programów poprawy efektywności wychowania i sprawowania opieki nad uczniami,
 - monitorowanie efektów pracy szkolnych koordynatorów ds. bezpieczeństwa,
 - udział przedstawiciela kuratorium oświaty w pracach Wojewódzkiego Zespołu ds. Koordynacji rządowego programu „Razem bezpieczniej”,
 - zorganizowanie konferencji głównej i współorganizacja z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi 33 kaskadowych konferencji powiatowych „**Stop dopalaczom**”,
 - dystrybucję do szkół i placówek województwa plakatów „**Stop dopalaczom**”.
- kontynuacja współpracy z organami administracji rządowej w województwie oraz samorządu terytorialnego w prowadzeniu szerokiej działalności związanej z bezpieczeństwem w szkołach i placówkach między innymi poprzez realizację:

z Policją:

- **akcji „Nieletni Paragraf”** (cykliczne działania profilaktyczne zmierzające do zmniejszenia liczby czynów karalnych i przestępstw popełnionych przez nieletnich poprzez poprawę świadomości i wiedzy w zakresie odpowiedzialności prawnej nieletnich; obejmuje cykl pogadarek na temat odpowiedzialności prawnej zakończonych konkursem wiedzy składającym się z 3 etapów; zwycięska drużyna zdobywa dla swojego gimnazjum tytuł „**Odpowiedzialna Szkoła**”; akcja została objęta Patronatem Prezydenta Miasta Szczecin; akcja zaplanowana jest na rok 2011);
- **akcji „Mamo, Tato – 13 lat minęło”** (działania profilaktyczne przeciwdziałające przestępczości i demoralizacji wśród nieletnich, skierowane do szkół gimnazjalnych, bowiem ich uczniowie kończąc 13 rok życia odpowiadają za naruszenie norm prawnych; ma na celu zmniejszenie liczby czynów karalnych popełnionych przez nieletnich, poprzez poprawę świadomości ich rodziców w zakresie odpowiedzialności prawnej; w ramach akcji policjanci wspólnie z Zachodniopomorskim Stowarzyszeniem Kuratorów Sądowych spotykają się z rodzicami podczas zebrań);
- **akcji „Trzeźwa Młodość - Jasna Przyszłość”** (II edycja programu profilaktycznego mającego na celu zminimalizowanie skutków zażywania alkoholu przez młodzież gimnazjalną; do programu przystąpiło 35 szkół gimnazjalnych, do lutego 2011 r. objętych programem zostanie 80 klas pierwszych; spotkania w szkołach odbywają się z członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wykorzystaniem filmu nagranych przez młodzież, wyróżnionego w konkursie „**Nieletni paragraf**”);
- **akcji „Ciesz się słońcem”** (działania profilaktyczne przeciwdziałające narkomanii wśród młodzieży, obejmujące głównie uczniów szkół gimnazjalnych i średnich; głównym celem jest podniesienie świadomości dzieci w zakresie zażywania narkotyków na płaszczyźnie społecznej, biologicznej i etycznej; w 2010 roku akcja została rozszerzona o działania skierowane do wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych i resocjalizacyjnych, w których oprócz Policji uczestniczyli przedstawiciele innych podmiotów jak: Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „**Powrót z U**” oraz Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Społecznego „**Stricte**”; w ramach akcji edukacją na temat współczesnych form odurzania (m.in. dopalacze) zostali również objęci rodzice oraz nauczyciele szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich);
- inne programy „**Bezpieczna szkoła**”, „**Policyjne Studium Bezpieczeństwa**”, „**Kontrakt nieletniego**”, „**Wakacyjna karta bezpieczeństwa**”;
- kontynuowanie inicjatyw profilaktycznych jak:
- „**Przyjaciele Gryfusia**” – szerzenie bezpiecznych zachowań u dzieci z klas I-III szkół podstawowych;

- „**Alfred Radzi**”- (uczenie dzieci jak zachowywać się w obliczu zagrożeń dnia codziennego; w ramach programu przygotowano 8 odcinków tematycznych wraz ze scenariuszami lekcji dla nauczycieli w wersji polskiej i angielskiej);
 - nowej inicjatywy zmierzającej do poprawy bezpieczeństwa w szkole poprzez program „**monitoring wizyjny**”, w ramach którego w placówkach instaluje się kamery CCTV, rejestrujące zachowania na terenie szkoły, a informacje o takich przedsięwzięciach przekazywane są Policji,
 - z **Prokuraturą Apelacyjną w Szczecinie**, poprzez udział w kampanii edukacyjno – informacyjnej pod hasłem „**Przeciwstawiamy się przemocy w rodzinie i w szkole**”,
 - z „**Głosem – Dziennikiem Pomorza**” oraz z **Fundacją Orange** poprzez realizację IV edycji programu społecznego „**Szkoła bez przemocy**”,
 - z **Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Szczecinie**, w ramach wspólnego programu edukacyjnego dotyczącego propagowania aktywności fizycznej wśród gimnazjalistów oraz uczniów ostatnich klas szkół podstawowych „**Trzymaj Formę**”, który objął 398 szkół.
- Ponadto należy wskazać, iż najczęściej wykorzystywanymi w szkołach i placówkach województwa zachodniopomorskiego ogólnopolskimi działaniami profilaktycznymi z zakresu bezpieczeństwa były m.in.: „**Jak żyć z ludźmi**”, „**Podaj dłoń**”, „**Razem**”, „**Spójrz inaczej na agresję**”, „**Trening Zastępowania Agresji (ART)**”.

Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej

MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY

- Koordynacją działań na całym obszarze kolejowym, zajmował się *Centralny Zespół ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych*. Prace *Centralnego Zespołu* organizował przedstawiciel Policji wyznaczany przez Komendanta Głównego Policji. Oprócz przedstawicieli PKP PLK S.A. w pracach zespołu udział brali przedstawiciele: Komendy Głównej Straży Ochrony Kolei, Centrum Zarządzania Ruchem Kolejowym i Głównego Inspektoratu Bezpieczeństwa;
- Na szczeblu lokalnym działały *Wojewódzkie Zespoły ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych*, pod przewodnictwem przedstawicieli wyznaczonych przez Komendantów Wojewódzkich Policji. W ramach cyklicznych spotkań w/w zespołów odbywała się stała wymiana informacji o zdarzeniach zaistniałych na obszarach kolejowych. W przypadkach zdarzeń wymagających szczególnego zaangażowania, przedstawiane były szczegółowe analizy, mające na celu ukierunkowanie działań służb;
- Wymienione zespoły prowadziły działalność na podstawie opracowywanych Harmonogramów prac zespołów, natomiast na cyklicznych posiedzeniach omawiana była aktualna sytuacja w zakresie bezpieczeństwa na obszarach kolejowych, a następnie podejmowane były działania mające na celu wypracowanie rozwiązań w celu wyeliminowania lub ograniczenia pojawiających się zjawisk negatywnych. W przypadkach zdarzeń powtarzających się, szczególnie uciążliwych dla pasażerów lub skutkujących znacznymi utrudnieniami w ruchu pociągów (np. kradzieże sieci trakcyjnej, usypy węgla z wagonów) funkcjonariusze SOK z grup operacyjno- interwencyjnych SOK, we współpracy z funkcjonariuszami Policji prowadzili intensywne działania zmierzające do zatrzymania sprawców tych czynów;
- Oprócz rutynowanych działań prowadzonych przez Komendy Regionalne SOK cenne były inicjatywy lokalne:
 - Współpraca z Miejskimi Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie usuwania osób bezdomnych z budynków kolejowych nie użytkowanych przez kolej, akcja informacyjna o dyslokacji ośrodków pomocy społecznej dla bezdomnych (noclegowni);
 - „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczna podróż” – zabezpieczenie przejazdu grup dzieci i młodzieży;
 - **PKP PLK S.A. wystąpiło z inicjatywą akcji „Bezpieczny poniedziałek”**, której celem była poprawa stanu bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych. W akcji, obok Straży Ochrony Kolei udział brali przedstawiciele Spółki PKP PLK S.A. oraz Policji.
- W 2010 r. w ramach przeprowadzonych akcji uzyskano następujące wyniki:
 - liczba przejazdów objętych akcją „Bezpieczny Przejazd” – **9 231**;
 - ilość funkcjonariuszy, którzy brali udział w działaniach – **8 939**;
 - ujawniono **106** przypadków różnego rodzaju dewastacji przejazdów, ujęto **32** sprawców tych czynów;
 - pouczone **3 522** osób;

- nałożono **1 243** mandatów karnych;
- skierowano **6** wniosków do Sądów Grodzkich;
- zorganizowano **365** prelekcji w szkołach i innych instytucjach;
- liczba przejazdów kolejowych objęta akcją „Bezpieczny poniedziałek” – **89**.
- Ponadto realizując swoje ustawowe zadania funkcjonariusze Straży Ochrony Kolei:
 - wykonali **103 621** patroli w pociągach pasażerskich;
 - konwojowali **2 539** pociągów towarowych;
 - przeprowadzili **5 698** kontroli punktów skupu złomu, ujawniając **63** przypadki nieprawidłowości;
 - ujęli oraz przekazali do Policji i innych organów **5 233** sprawców popełniających przestępstwa i wykroczenia na obszarze kolejowym;
 - sporządzili **985** wniosków o ukaranie do Sądów Rejonowych;
 - nałożyli **36 993** grzywien w drodze mandatu karnego na kwotę **2.331.015 zł**;
 - pouczyli **94 507** osoby;
 - legitymowali **81 852** osoby.
- W 2010 r. zarejestrowano nieznaczny wzrost o 0,35% ilości zdarzeń rejestrowanych przez SOK z **13 379** przypadków w 2009 roku, do **13 426** przypadków w 2010 r., przy jednoczesnym wzroście wykrywalności o 1,5 %;
- W 2010 r. odnotowano spadek w kategorii: kradzieże i dewastacja elementów infrastruktury kolejowej – wzrost, wydarzeń związanych z przestępczością pospolitą na obszarach kolejowych oraz innymi zjawiskami nieakceptowanymi społecznie, co przedstawia poniższa tabela;

L.p.	Rodzaje przestępstw	008 r.	2010 r.	Różnica
1.	Kradzieże kieszonkowe	350	295	- 55
2.	Zakłócenie porządku publicznego	5 256	3 970	- 1 286
3.	Rozboje, wymuszenia rozbójnicze	187	138	- 49
4.	Kradzieże i dewastacja elementów infrastruktury kolejowej	2 862	3 487	+ 625

- W dalszym ciągu, pomimo prowadzonej akcji „Bezpieczny Przejazd” występuje duża liczba wypadków na przejazdach kolejowych, co obrazuje poniższa tabela:

Ofiary wypadków	2009		2010		Różnica 2010 do 2009	
	zabici	ranni	zabici	ranni	zabici	ranni
Na przejazdach	51	68	29	64	- 22	- 4

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

- Na obszarach kolejowych w Polsce odnotowano spadek liczby przestępstw z 10 381 w roku 2009 do 10.324 w roku 2010, tj. o 57 przestępstw mniej. Należy zaznaczyć, że pozytywna tendencja spadkowa w zakresie liczby przestępstw stwierdzonych utrzymuje się od roku 2005, w którym to liczba przestępstw stwierdzonych wynosiła 21 559. Na terenie województw ochrona komunikacji publicznej opiera się na współpracy służb i podmiotów/komórek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w tym obszarze, tj. Policji (KWP/KSP), Straży Ochrony Kolei, a także Straży Miejskich/Gminnych, Centrum Zarządzania Ruchem Kolejowym i Głównego Inspektoratu Bezpieczeństwa oraz Wojewódzkich Zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych;
- Przykłady podejmowanych przedsięwzięć:
 - realizacja strategii działań zapobiegawczych wypracowanych podczas prac Centralnego oraz wojewódzkich/Stołecznego Zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych. W 2010 r. odbyły się 4 posiedzenia Centralnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych;

- współorganizacja VI edycji ogólnopolskiej kampanii „**Bezpieczny przejazd – Zatrzymaj się i żyj**”, którą patronatem objął Komendant Główny Policji. Oznaczało to czynne włączenie się policjantów w całym kraju do realizacji wzmożonego nadzoru nad ruchem drogowym w okolicach przejazdów kolejowych.
- kontynuacja inicjatywy KGP związanej z realizowaniem w wyznaczonych terminach **wzmożonych działań prewencyjnych Policji i podmiotów zewnętrznych na terenie najbardziej zagrożonych szlaków i węzłów komunikacyjnych**;
- monitorowanie stanu bezpieczeństwa w środkach publicznej komunikacji kolejowej w celu stosowania rozwiązań w zakresie organizacji służby adekwatnych do zidentyfikowanych zagrożeń. Komendy wojewódzkie/Stołeczna Policji na podstawie przeprowadzanych analiz stanu bezpieczeństwa, kierowały głównie patrole umundurowane na najbardziej zagrożone linie kolejowe, w tym do pociągów dalekobieżnych i międzynarodowych, mając na celu efektywne wykorzystanie sił i środków;
- Ponadto na terenie całego garnizonu w okresie wiosenno – letnim na każdą prośbę szkoły, czy przedszkola, policjanci kontrolowali sprawność pojazdów, tj. autobusów wycieczkowych, jak również gimbusów dowożących dzieci do szkół. W trakcie takich kontroli sprawdzano stan techniczny pojazdu, jak również stan trzeźwości kierowcy.

ŻANDARMERIA WOJSKOWA

- Głównie działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, Żandarmeria Wojskowa realizowała wspólnie z funkcjonariuszami Policji, Straży Ochrony Kolei oraz Strażą Miejską. Działania powyższe prowadzone były w rejonach dworców oraz w środkach transportu PKP;
- Stałym nadzorem objęto znaczące węzły komunikacyjne oraz następujące trasy: Warszawa – Kraków, Warszawa – Opole, Warszawa – Olsztyn, Warszawa – Terespol, Bydgoszcz – Włocławek, Bydgoszcz – Inowrocław, Poznań – Wrocław, Kraków – Wrocław, Gdynia- Bydgoszcz;
- Głównym celem działań prewencyjnych było zapewnienie bezpieczeństwa podróżującym, zapobieganie dewastacji i kradzieży mienia. Zwiększone liczby patroli Żandarmerii Wojskowej, Policji, Straży Ochrony Kolei i Straży Miejskiej, kierowane były w rejon obiektów i tras kolejowych PKP głównie podczas wzmożonego ruchu (weekendy). Nadzorem objęto również dworce autobusowe;
- Żandarmeria Wojskowa w minionym roku, wystawiła w rejonie obiektów PKP, PKS oraz środkach komunikacji PKP ogółem 1990 patroli;
- Celem oceny zagrożeń oraz wypracowania wspólnych przedsięwzięć prewencyjnych systematycznie uczestniczono w spotkaniach zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych.

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

- W ramach funkcjonowania „**Wojewódzkiego zespołu ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych**” Policja dolnośląska ściśle współpracuje z podmiotami pozapolicyjnymi, w tym Strażą Graniczną, Żandarmerią Wojskową, Strażą Ochrony Kolei, spółkami i zakładami kolejowymi, Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim we Wrocławiu, Urzędem Marszałkowskim, miejskimi ośrodkami pomocy społecznej oraz Kuratorium Oświaty we Wrocławiu;
- W 2010 r. zgodnie z Harmonogramem realizacji przedsięwzięć Wojewódzkiego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na Obszarach Kolejowych podejmowano wzmożone zadania skierowane na poprawę bezpieczeństwa na obszarach kolejowych (*zapobieganie obrzucania pociągów kamieniami, kradzieży infrastruktury kolejowej, zapewnienie bezpieczeństwa w pociągach pasażerskich*);
- Oddział Regionalny PLK S.A. we Wrocławiu realizował **program antykradzieżowy** mający na celu zapobieganie dewastacjom i kradzieżom elementów infrastruktury kolejowej, opierający się na nowoczesnej **metodzie zabezpieczania mienia kolejowego specjalnym makrocząsteczkowym kodem „DNA”**.

Województwo łódzkie

- Jak wynika z analizy dokonanej przez przedstawicieli zakładów z Grupy PKP sytuacja pod względem bezpieczeństwa życia, zdrowia i mienia ludzkiego w województwie łódzkim porównaniu do 2009 r. uległa poprawie o 15%. Do najczęściej występujących zdarzeń zaliczyć należy wypadki z udziałem podróżnych, wypadki na przejazdach kolejowych, obrzucenia kamieniami, dewastacje i kradzieże mienia kolejowego, malowanie taboru graffiti, pożary lub próby podpalenia w pociągach. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że

kilka rodzajów zagrożeń w 2010 r. w pociągach Spółki „Przewozy Regionalne” sp. z o.o. na terenie województwa łódzkiego nie odnotowano w ogóle, m.in.: kradzieży na szkodę podróżnych oraz pracowników, pobić, napadów oraz rozbojów w pociągach, co świadczy o poprawie przestrzegania obowiązujących zasad bezpieczeństwa przez podróżnych. W celu zmniejszenia negatywnych zjawisk na terenach kolejowych zobowiązał swoich pracowników do natychmiastowego reagowania i zgłaszania o wszelkich przypadkach przestępczych lub podejrzeniu kradzieży oraz dewastacji lub ingerencji osób trzecich mogących stanowić zagrożenie. W tym celu *Nastawnie* wyposażono w telefony, które pozwalają na szybkie powiadamianie Policji. Przeciwdziałając dewastacjom w taborze kolejowym, a także kradzieży elementów sieci trakcyjnej, sporządzone zostały katalogi urządzeń sterowania ruchem kolejowym i energetyki. Zestawienia takie przekazane zostały Policji, służbom kolejowym oraz punktom skupu złomu na terenie województwa łódzkiego;

- Według danych służb Straży Ochrony Kolei w Łodzi na terenie województwa w roku 2010 zarejestrowanych zostało na obszarach kolejowych 311 przypadków o charakterze przestępczym z czego 229 zakwalifikowano jako wybryki chuligańskie, pozostałe 82 jako kradzieże. W przypadku kradzieży wykrywalność wynosiła – 24%; w zakresie wybryków chuligańskich wynosiła – 58%. Ponadto, odnotowano ogólny spadek wydarzeń w porównaniu z analogicznym okresem 2009 roku o 23%, przy jednoczesnym wzroście wykrywalności o 24%.

Województwo opolskie

- W ramach kontroli bezpieczeństwa w autobusach MZK w Opolu policjanci dokonywali przejazdów publicznymi środkami transportu, a w okresach przedświątecznych realizowane były we współpracy z MZK w Opolu przejazdy patroli policyjnych pn. „**Zajaczek**” i „**Choinka**”, które ukierunkowane były na **kradzieże w środkach komunikacji publicznej**. Ponadto we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Opolu nakręcono **film prewencyjny** mający na celu wskazanie zagrożeń podczas przemieszczania się środkami komunikacji publicznej ze strony tzw. kieszonkowców, który odbił się szerokim echem w środkach masowego przekazu;
- KP Policji w **Kluczborku** realizuje wspólnie z SOK działania pn. „**Dławik**”, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa w kolejowych środkach komunikacji. W celu zapewnienia bezpieczeństwa podróżnym oraz porządku na obszarach kolejowych policjanci z powiatu krapkowickiego realizowali zadania pod hasłem „**Bezpieczne tory**”, związane z organizowaniem i prowadzeniem wspólnych działań na wytypowanych, najbardziej zagrożonych trasach kolejowych. Również w trakcie spotkań w szkole z młodzieżą informowali o konsekwencjach prawnych związanych z rzucaniem niebezpiecznymi przedmiotami w pociągi, dewastacją i niszczeniem taboru kolejowego;
- Policjanci KP Policji w Nysie wspólnie ze Służbą Ochrony Kolei przeprowadzili w szkołach podstawowych na terenie powiatu pogadanki, prelekcje pod hasłem : „**Tory to nie plac zabaw**”.

Województwo podlaskie

- przekazanie podmiotom kolejowym materiałów (ulotki, nalepki) dotyczących postępowania wobec **osób bezdomnych** przebywających na obszarach kolejowych;
- zorganizowanie spotkania w Zarządzie Białostockiej Komunikacji Miejskiej, na którym firma zewnętrzna zaprezentowała nowe rozwiązania w zakresie wykorzystania **videomonitoringu** w autobusach komunikacji miejskiej;
- działania profilaktyczne inicjowane przez Wydział Prewencji KMP w Białymstoku w ramach realizowanego programu pn. „**Bezpieczny Przewoźnik**” mających na celu minimalizację zdarzeń dot. kradzieży kieszonkowych. W okresie od 1 września do 12 października 2010 r. opracowany został **komunikat** dotyczący w/w zagrożenia ze szczególnym zwróceniem uwagi na katalog zasad, dzięki którym można uniknąć stania się ofiarą „**kieszonkowca**”;
- prowadzenie systematycznych działań przez KMP w Białymstoku ukierunkowanych na ograniczenie ilości zdarzeń w środkach komunikacji miejskiej, **w tym również z udziałem wywiadowców i funkcjonariuszy pionu kryminalnego**;
- zlecanie zadań podczas odpraw do służby funkcjonariuszom w KMP w Białymstoku, którzy pełnią służbę ponadnormatywną w szczególności w godzinach 14/22 mających na celu przeciwdziałanie wykroczeniom i przestępstwom w rejonie przystanków MPK. Od września 2010 r. realizowane były wspólne służby z funkcjonariuszami Straży Miejskiej w Białymstoku na wyznaczonych trasach;

- **Placówka Żandarmerii Wojskowej** podobnie jak funkcjonariusze Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej działalność skoncentrowali w dwóch obszarach: Działalności patrolowej i Uczestnictwa w szeregu akcji organizowanych przez Policję. W trakcie tych akcji PŻW wystawiła ogółem 26 patroli ruchu drogowego z funkcjonariuszami Policji w Białymstoku w trakcie których żołnierze Żandarmerii Wojskowej skontrolowali ok. 85 wojskowych i prywatnych pojazdów mennicznych których kierowcami byli żołnierze czynnej służby wojskowej.

Województwo pomorskie

- Grupy robocza „**Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej**” w ramach rządowego programu „Razem bezpieczniej” w 2010 r. koncentrowała się na następujących przedsięwzięciach:
 - dokonano analizy zagrożeń w środkach komunikacji publicznej;
 - podjęto współpracę z instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w tym obszarze oraz przewoźnikami w celu uzyskania raportów o zagrożeniach i patologiach występujących w środkach komunikacji publicznej;
 - rozpoczęto działania na rzecz zwiększenia monitoringu miejsc zagrożonych przestępczością (*dworce, przystanki tramwajowe i autobusowe, tunele*),
- Na terenie województwa pomorskiego na bieżąco monitorowane były zdarzenia związane z bezpieczeństwem w komunikacji publicznej (miejskiej). Sporządzane były analizy w systemie półrocznym i rocznym, a na szczeblu Komend Miejskich i Powiatowych zagadnienie to monitorowane było w ramach ogólnych analiz stanu bezpieczeństwa. Z powyższych analiz wynika, iż 2010 rok zaznaczył się znacznym spadkiem zdarzeń w porównaniu do 2009 roku;
- Prowadzono współpracę z firmami biorącymi bezpośredni udział w zapewnieniu porządku i ładu w środkach komunikacji, a także z innymi służbami mundurowymi, jak Żandarmeria Wojskowa, Straż Graniczna, Straż Miejska;
- podejmowanie wspólnych działań z właścicielami firm przewozowych głównie z ZKM w zakresie rozwiązań technicznych poprawiających stan bezpieczeństwa w środkach komunikacji;

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY

- ***Inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego w 2010 r. przeprowadzili 205 366 kontroli drogowych, w tym 109 395 kontroli przewoźników krajowych oraz 95 971 kontroli przewoźników zagranicznych.*** W efekcie przeprowadzonych kontroli inspektorzy wydali 31 630 decyzji administracyjnych o nałożeniu kary pieniężnej, na łączną kwotę około 71.300.000 zł. Z ogólnej liczby wydanych w tym okresie decyzji – 15 122 nałożonych kar pieniężnych, na łączną kwotę 47.500.000 zł, dotyczyło przewoźników krajowych, a 16 508, na kwotę 23.800.000 zł – przewoźników zagranicznych. Stosunek wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej do liczby skontrolowanych pojazdów wyniósł średnio 15,4% (w zakresie kontroli pojazdów krajowych – 15,4%, w zakresie kontroli pojazdów zagranicznych – 17,6%);
- Działalność Inspekcji Transportu Drogowego na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym obejmowała w głównej mierze prewencyjne kontrole drogowe mające bezpośredni lub pośredni wpływ na stan bezpieczeństwa transportu drogowego:
 - szczegółową kontrolę autokarów wycieczkowych, autobusów rejsowych oraz autokarów przewożących dzieci w ramach akcji „**Bezpieczny Autokar**” prowadzonej całorocznie, ze szczególnym nasileniem w okresie ferii zimowych oraz wzmożonych kontroli w ramach walki z „szara strefą” w transporcie osób;
 - kontrolę przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców wykonujących przewozy w ramach transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu na potrzeby własne;
 - ograniczenie liczby przemęczonych kierowców zawodowych, uczestniczących w ruchu drogowym poprzez kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdu, przerw i odpoczynków kierowcy – w transporcie międzynarodowym na podstawie umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), w transporcie w granicach Wspólnoty Europejskiej – zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr rozporządzenia (WE) nr 561/2006;
 - ograniczenie ryzyka przewozu towarów niebezpiecznych poprzez kontrolę przewozu drogowego towarów niebezpiecznych zgodnie z przepisami ustawy o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych oraz umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR);

- kontrolę dokumentów uprawniających do prowadzenia samochodów ciężarowych i autobusów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.) oraz eliminację z ruchu drogowego nietrzeźwych kierowców poprzez kontrolę stanu trzeźwości kierowców w transporcie drogowym;
- eliminowanie z ruchu drogowego pojazdów niesprawnych technicznie, nieprawidłowo oznakowanych i wyposażonych oraz przeciwdziałanie procesowi degradacji dróg wpływającemu na pogorszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez kontrolę masy i nacisków osi pojazdów ciężarowych.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

- W ubiegłym roku Minister Sprawiedliwości udzielił istotnego wsparcia parlamentarnej inicjatywie ustawodawczej, której celem było zaostrzenie odpowiedzialności karnej za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego. W efekcie uchwalono **ustawę z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 40, poz. 227)**, która m.in. istotnie zaostrzyła dotychczasowe rozwiązania w zakresie orzekania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze. Obecnie, zgodnie z treścią art. 42 § 3 k.k., sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze w stosunku do znajdujących się w chwili czynu w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegłych z miejsca zdarzenia sprawców przestępstwa określonego w art. 177 § 2 k.k. (spowodowanie wypadku w komunikacji, z następstwem w postaci śmierci innej osoby lub ciężkiego uszczerbku na jej zdrowiu) lub w art. 355 § 2 k.k. (spowodowanie wypadku w komunikacji z takim samym następstwem, popełniony przez żołnierza), a także sprawców przestępstwa określonego w art. 173 k.k. (spowodowanie katastrofy w komunikacji), którego następstwem jest śmierć innej osoby lub ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami. Bezwzględnie obligatoryjne jest natomiast orzeczenie przez sąd zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na zawsze w razie ponownego skazania osoby prowadzącej pojazd mechaniczny w warunkach określonych w art. 42 § 3 k.k.

MINISTERSTWO ZDROWIA

- W 2010 roku Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii podjęło działania w ramach kampanii „**Brałeś? Nie jedź! Po alkoholu i narkotykach rozum wysiada**”, poruszającej problem prowadzenia pojazdów po narkotykach. Była ona kontynuacją prowadzonej w 2009 r. kampanii mającej na celu podniesienie świadomości społeczeństwa, a szczególnie młodych ludzi na temat niebezpieczeństw wynikających z prowadzenia pojazdów przez kierowców będących pod wpływem alkoholu i narkotyków. Jej głównym założeniem było zainspirowanie młodych ludzi do planowania bezpiecznych powrotów z imprez. Druga edycja kampanii „Brałeś? Nie jedź! Po alkoholu i narkotykach rozum wysiada”, podobnie jak jej pierwsza odsłona, objęła między innymi spoty telewizyjne, radiowe oraz reklamę w prasie. W ramach kampanii uruchomiona została strona internetowa www.planujpowrot.pl, na której zostały zamieszczone podstawowe informacje o wpływie narkotyków i alkoholu na kierowcę, a dla internautów zaplanowano konkurs związany z ideą kampanii.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

- **W 2010 roku odnotowano znaczny spadek liczby wypadków drogowych i ich ofiar**, w okresie tym miało miejsce: 38 776 wypadków drogowych, w których 3 902 osoby zginęły, a 48 872 osoby odniosły obrażenia ciała. W porównaniu do 2009 r. nastąpił spadek o: 670 osób zabitych, tj. 14,7%, 7174 rannych tj. 12,8% oraz 5420 wypadków tj. 12,3%. Łącznie w 2010 roku policjanci dokonali 6 038 537 kontroli drogowych, w tym 5 541 359 kierujących i 351 975 pieszych;
- Ważne inicjatywy profilaktyczne:
 - **turnieje bezpieczeństwa w ruchu drogowym** skierowane do dzieci i młodzieży, które znacząco przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego. Ich podstawowym założeniem organizacyjnym jest wieloetapowość, dzięki temu obejmują szerokie rzesze dzieci i młodzieży począwszy od etapu szkolnego, międzyszkolnego (gmina), powiatowego, wojewódzkiego aż do finałów ogólnopolskich. We wszystkich tych etapach aktywnie uczestniczą policjanci ruchu drogowego. Finał Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego w 2010 r. odbył się w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie w dniach 7-8 czerwca, była to już 14 edycja tej imprezy. Natomiast *Ogólnopolski*

- Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym* miał miejsce w dniach 10-12 czerwca 2010 roku w Poznaniu, przedsięwzięcie to zostało zorganizowane po raz 33, m.in. wspólnie z Polskim Związkiem Motorowym, Ministerstwem Infrastruktury, Krajową Radą BRD oraz Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego;
- kampania **Narodowy Eksperyment Bezpieczeństwa** - „**Weekend bez Ofiar**”. Celem przedsięwzięcia było wypracowanie postawy dbałości o bezpieczeństwo w ruchu drogowym, a przez to ograniczenie liczby wypadków. Kampanii towarzyszyły działania edukacyjne. Organizatorzy postanowili zwrócić uwagę Polaków na praktyczne aspekty bezpieczeństwa. Pokazać jakimi konsekwencjami grozi nieprawidłowe ułożenie bagaży w samochodzie, jak bezpiecznie przewieźć rower, jak efektywnie wypoczywać w czasie długich podróży, jak samochód może zachowywać się na rozgrzanym asfalcie itd. W ramach „Weekendu bez Ofiar” zorganizowano pikniki edukacyjne: w Kołobrzegu, Łodzi i na Agrykoli w Warszawie. Goście mogli m.in. spróbować swoich sił na komputerowych symulatorach jazdy, w tym na modelu ciężarówki i autobusu, śmiałkowicie przeszli też próbę dachowania. Głównym organizatorem przedsięwzięcia była Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, zaś partnerami Policja, KR BRD, PSP, GITD oraz LPR;
 - koordynowano wzmożone działania kontrolne prowadzone na terenie całego kraju, tj.: „**PRĘDKOŚĆ**”- ukierunkowane na egzekwowanie ograniczeń prędkości, „**PASY**” – ukierunkowane na egzekwowanie obowiązku podróżowania w pasach bezpieczeństwa oraz stosowanie urządzeń ochronnych do przewozu dzieci, „**NIECHRONIENI UCZESTNICY RUCHU DROGOWEGO**” – ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa pieszym i rowerzystom oraz stosowanie się przez nich do przepisów ruchu drogowego, „**ALKOHOL I NARKOTYKI**” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu bądź pod wpływem środków działających podobnie do alkoholu; „**TRUCK**” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego, „**BUS**” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości występujących w przewozie osób;
 - prowadzone były działania kontrolno – prewencyjne „**BEZPIECZNY WEEKEND**”, „**BEZPIECZNE WAKACJE**” – ukierunkowane na zapewnienie bezpiecznej podróży wszystkim uczestnikom ruchu drogowego w dniach masowych wyjazdów i powrotów, „**BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY**” – działania ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w rejonie szkół w okresie rozpoczęcia nauki;
 - dokonano zakupu 9 470 szt. narkotesterów pozwalających na wstępne określenie, czy kierujący jest pod wpływem środka odurzającego;
 - zakupiono 18 pojazdów *ETDiE (Ekipy Techniki Drogowej i Ekologii)*, 64 specjalistyczne *APRD (Ambulansy Pogotowia Ruchu Drogowego)*, 120 samochodów osobowych oznakowanych z wideorejestratorami, 18 pojazdów profilaktyczno – edukacyjnych oraz 368 motocykli ciężkich wraz z wyposażeniem;

STRAŻ GRANICZNA

- Funkcjonariusze SG działając w tym obszarze samodzielnie jak i we współdziałaniu z innymi wyżej wymienionymi służbami realizowali zadania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa na drogach publicznych, związane z przepisami ruchu drogowego. W przedmiotowym zakresie realizowano przedsięwzięcia: kontrolowano stany techniczne pojazdów, wymagane wyposażenie pojazdów a także ubezpieczenie OC, dokonywano sprawdzeń dokumentów i kwalifikacji kierowców do prowadzenia pojazdów. W związku z powyższymi naruszeniami w 2010 r. nie zezwolono na wjazd na terytorium RP i dokonano 31 562 zawróceń pojazdów.

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo dolnośląskie

- W realizacji zadania - kształtowania odpowiedzialnych postaw i zachowań dzieci i młodzieży jako uczestników ruchu drogowego, szkoły województwa dolnośląskiego prowadziły w roku 2010 bardzo aktywną współpracę z Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego, z funkcjonariuszami Policji, ośrodkami pozarządowymi, np. Polskim Związkiem Motorowym. Realizowały programy profilaktyczne oraz uczestniczyły w akcjach społecznych, m.in.: „**Kto wpada w oczy – nie wpada pod koła**”, „**Droga i Ja**”, „**Bądź bezpieczny**”, „**Stop wypadkom**”, „**Bezpieczna droga do szkoły**”, „**Bezpieczeństwo dla wszystkich**”, „**Dzień bez samochodu**”. Uczestniczyły w turniejach bezpieczeństwa ruchu drogowego, turnieju motoryzacyjnym oraz konkursach o zasięgu wojewódzkim: „**Jestem Bezpieczny w Domu, w Szkole i na Drodze**”, „**Szkoła Dbająca o Bezpieczeństwo**”. Cennymi inicjatywami dolnośląskich szkół są

działania edukacyjne w zakresie umiejętności udzielania pierwszej pomocy. Należały do nich: udział w wojewódzkim konkursie „**Pierwsza Pomoc**” dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, „**Pierwsza Pomoc**” dla nauczycieli, uczestnictwo w szkolnym programie „**Ratujemy i uczymy ratować**”, szkolenia dla nauczycieli. W minionym roku szkolnym przy współpracy z WORD-ami przeszkolono 345 nauczycieli z zakresu wychowania komunikacyjnego. W 2010 r. policjanci Sekcji Kontroli Ruchu Drogowego i Obsługi Zdarzeń Drogowych WRD KWP we Wrocławiu współpracowali z funkcjonariuszami Straży Granicznej, Służby Celnej i Inspekcji Transportu Drogowego (poza działaniami w ramach akcji „Truck” i „Bus”);

- Do działań mających na celu m. in. ujawnianie nietrzeźwych kierujących, eliminowanie pojazdów niesprawnych technicznie, kontrolę przewożonego bagażu włączono funkcjonariuszy Oddziałów Prewencji Policji we Wrocławiu. Policjanci pełnili służbę na terenie siedmiu powiatów województwa dolnośląskiego. W 2010 roku Gmina i Miasto Lwówek Śląski z własnych środków realizowała projekt pod nazwą „**Miasteczko Ruchu Drogowego z torem przeszkód rowerowych w Lwówku Śląskim**” (zgłoszony do konkursu „*Budujemy Miasteczka Ruchu Drogowego*”).

Województwo kujawsko-pomorskie

- Z inicjatywy Wojewody Kujawsko-Pomorskiego na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego prowadzone były **akcje promocyjno-edukacyjne** na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tj.:

- projekt „**Widoczna Gmina**” realizowany jest wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy oraz Fundacją „**Świat Dziecka**” w Bydgoszczy, której głównym celem było przekazanie wiedzy na temat zagrożeń na drogach, udzielania pierwszej pomocy, ale przede wszystkim potrzeby noszenia elementów odblaskowych, zwłaszcza przez najmłodszych uczestników ruchu drogowego. Wspólne działania przyczyniły się do poprawy świadomości nie tylko wśród dzieci, ale także dorosłych co do słuszności „**bycia widocznym**” na drodze. W 2010 r. akcja edukacyjna została przeprowadzona w 17 jednostkach szczebla gminnego, w trakcie których rozdysponowano kilka tysięcy kamizelek odblaskowych;

- projekt: „**Odpowiedzialny Młody Kierowca**”, który dotyczył ograniczenia liczby wypadków i zdarzeń drogowych spowodowanych przez młodych kierowców, stwarzających zagrożenie nie tylko dla siebie, ale przede wszystkim dla innych uczestników ruchu drogowego.

Realizowany był wspólnie z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy w ramach prowadzonych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy działań na rzecz propagowania bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Program skierowany był do młodych kierowców w wieku 18-25 lat i miał na celu kształtowanie świadomego i kulturalnego młodego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników tego ruchu. Dotyczył również upowszechniania zasad ratownictwa medycznego i udzielania pierwszej pomocy.

Województwo lubelskie

- W roku 2010 Inspektorat Transportu Drogowego mając na względzie bezpieczeństwo pasażerów korzystających z usług przewoźników wykonujących regularne przewozy osób na terenie województwa podjął **czynności kontrolne** zmierzające do ustalenia właściwej masy własnej pojazdów przez przeprowadzenie czynności ważenia na legalizowanych wagach posiadających aktualny dokument sprawdzenia. Kontrolą zostały objęte przede wszystkim autobusy, które pierwotnie przed dokonanymi zmianami konstrukcyjnymi były zarejestrowane jako samochody ciężarowe. Łącznie w ubiegłym roku przeprowadzono 32 „kontrole ważeniowe” autobusów. Nieprawidłowości nie stwierdzono jedynie w przypadku kontroli 3 pojazdów, co oznacza, że parametry masy własnej 29 skontrolowanych pojazdów znacząco odbiegały od zawartych w dowodach rejestracyjnych;

- **Nadbużański Oddział Straży Granicznej w Chełmie** w zakresie poprawy bezpieczeństwa na drogach publicznych realizował następujące przedsięwzięcia:

- kontrolował stany techniczne pojazdów,
- dokonywał sprawdzeń dokumentów i kwalifikacji kierowców do prowadzenia pojazdów,
- kontrolował wymagane wyposażenie pojazdów a także ubezpieczenia OC,
- kontrolował czas pracy kierowców samochodów ciężarowych i autokarów,
- wspólnie ze innymi służbami (Policja, Inspekcja Transportu Drogowego) prowadził zintensyfikowane działania na szlakach komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym,

➤ wspólnie z Policją uczestniczył w działaniach ukierunkowanych na kontrolowanie kierowców pod względem ich trzeźwości,

- **Oddział Żandarmerii Wojskowej w Lublinie** w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadził działania z udziałem Inspektorów Ruchu Drogowego ŻW z kierującymi pojazdami. W ramach tych czynności uczestnikom ruchu drogowego kolportowano plakaty, ulotki, foldery uświadamiające uczestników przed skutkami spożywania alkoholu, używaniu narkotyków, czy też skutków wypadków drogowych oraz prezentowano symulator zderzeń.

Województwo małopolskie

- W 2010 roku przeprowadzono etapy miejskie/powiatowe i wojewódzkie następujących turniejów: **Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym** (dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych) i **Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego** (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Turnieje cieszyły się dużą popularnością – począwszy od eliminacji szkolnych wzięło w nich udział ponad 30 tys. uczniów;
- W związku ze zwiększonym zagrożeniem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży na początku nauki szkolnej małopolska Policja przeprowadziła wzmożone działania „**Bezpieczna droga do szkoły**”. Działania prowadzone były od 1 do 10 września, a ich głównym celem było zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom poruszającym się drogami. W działaniach dążono do objęcia nadzorem jak największej ilości szkół. W pierwszej kolejności służbą policyjną objęte zostały rejony szkół zagrożonych wypadkowością oraz rejony szkół o dużym natężeniu ruchu. Skontrolowano 131 autobusów dowożących dzieci do szkół. Podczas tych kontroli ujawniono 9 nieprawidłowości, w tym 5 z nich dotyczyły stanu technicznego;
- Od lat małopolska Policja i Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na początku roku szkolnego prowadzą akcję polegającą na przekazywaniu uczniom klas pierwszych szkoły podstawowej elementów odblaskowych. Działania w 2010 r. nieco zmieniły swój charakter - przybrały formę otwartego konkursu pn. „**Odblaskowa szkoła**” skierowanego do wszystkich szkół podstawowych znajdujących się na terenie województwa małopolskiego. Celem akcji było nagrodzenie aktywności dyrektorów szkół podstawowych, lokalnych władz samorządowych i rodziców w zakresie wyposażania uczniów w elementy odblaskowe. Ponadto założeniem akcji było zwrócenie uwagi pedagogów, rodziców i opiekunów na konieczność wypełnienia ustawowego obowiązku korzystania przez dzieci do 15 lat z elementów odblaskowych oraz promowanie wszelkich inicjatyw ograniczających zagrożenia w ruchu drogowym;
- W ramach działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa na drogach Małopolski, Gazeta Krakowska wraz z Wydziałem Ruchu Drogowego KWP w Krakowie oraz Małopolskim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Krakowie, Stowarzyszeniem Pomocy Poszkodowanym w Wypadkach i Kolizjach Drogowych „Alter Ego”, Fundacją R² i PZU S.A zorganizowały medialną akcję „**Bezpiecznie na drodze**”. W dniu 11 września podczas inauguracji akcji jako dodatek do gazety dołączono płytę CD z grą komputerową „**symulator jazdy**” zgodnej z przepisami ruchu drogowego, a przez cały kolejny tydzień do 17 września na łamach gazety ukazywały się artykuły poświęcone bezpieczeństwu na drodze a dotyczyły m.in. nadmiernej prędkości, pieszych, młodych kierowców, nietrzeźwych kierujących. Akcja miała na celu również zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo dzieci na drogach, które rozpoczęły naukę i udając się do szkoły często poruszają się po bardzo ruchliwych i niebezpiecznych drogach. Podsumowanie akcji odbyło się w dniach 18 i 19 września w „Galerii Krakowskiej”. Podczas imprezy można było m.in. przetestować algorytm i przejechać się specjalnym alkoautem.

Województwo opolskie

- Jedną z form aktywności Policji w tym obszarze była ogólnopolska kampania społeczna „**Bezpieczna Droga z Radami Sponga Boba**”. W ramach akcji „**Bezpieczna droga do szkoły**” policjanci ruchu drogowego przeprowadzali kontrole właściwego oznakowania przejść dla pieszych, kontrolę respektowania zasad i przepisów ruchu drogowego przez kierujących i pieszych w rejonach szkół i przedszkoli. Uczestniczyli w spotkaniach profilaktycznych z uczniami młodszych klas i ich rodzicami. Przed feriami zimowymi, Firma „Data Solutions sp. z o.o.”, organizator ogólnopolskiej kampanii „**Słońce na drodze**”, wspólnie z funkcjonariuszami Policji uczestniczyła w spotkaniach poświęconych bezpieczeństwu dzieci na drodze. W trakcie spotkań dzieciom zostały rozdane materiały edukacyjne w postaci plakatów, puzzli oraz kamizelek odblaskowych;
- Po raz kolejny Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu w 2010 r. wziął czynny udział przy organizacji Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym oraz Turnieju

Motoryzacyjnego. Wspólnie ze „Statoil Polska” przeprowadzono akcję pod hasłem **„Bezpieczeństwo dziecka na drodze”**. Działania te miały na celu propagowanie zasad bezpiecznego poruszania się dzieci po drogach i noszenia przez nie elementów odblaskowych;

- We współpracy ze Strażą Ochrony Kolei, policjanci uczestniczyli w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych w ramach kampanii **„Bezpieczny przejazd. Zatrzymaj się i żyj”**. Ponadto wspólnie z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. prowadzono ogólnopolskie działania profilaktyczno-edukacyjnych pn. **„Bezpieczny poniedziałek”**;
- Kuratorium Oświaty w Opolu w ramach działań edukacyjnych promowało konkurs na plakat popularyzujący ideę braku akceptacji dla przekraczania dozwolonej prędkości organizowany przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w ramach kampanii społecznej **„Prędkość zabija. Włącz myślenie”** oraz program Renault **„Bezpieczeństwo dla wszystkich”** na rzecz ochrony dzieci w ruchu drogowym w Polsce, a także ogólnopolską akcję **„Wypadki na drogach – porozmawiajmy”**. Warto również wspomnieć o akcjach profilaktycznych realizowanych przez wybrane KP Policji. Po raz kolejny na szczególną uwagę zasługuje akcja **„Rowerem bezpiecznie do celu”**, prowadzona na przełomie czerwca – września 2010 r. w KPP Olesno, której głównym zadaniem było uzyskanie poprawy bezpieczeństwa wśród rowerzystów. Kolejnym przykładem podejmowanych działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym jest udział policjantów w spotkaniach organizowanych cyklicznie w szkołach średnich w ramach kampanii **„Użyj wyobraźni”** oraz programu Kuratorium Oświaty w Opolu **„Przyhamuj, życie przed Tobą”**;
- W ramach poprawy bezpieczeństwa w lipcu 2010 r. na drogach powiatu namysłowskiego przeprowadzono akcję **„Św. Krzysztof”**. Akcja skierowana była do kierowców przekraczających dozwoloną prędkość.

Województwo pomorskie

- Systematycznie eliminowano z ruchu drogowego jego nietrzeźwych uczestników, zarówno kierujących jak i pieszych. W 2010 r. na terenie województwa pomorskiego przeprowadzono wzmożone działania w zakresie kontroli stanu trzeźwości kierujących pn. **„Alkohol”, „Narkotyki”**. Głównym celem działań było zmniejszenie ilości zdarzeń drogowych powodowanych przez kierujących znajdujących się po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości bądź środków działających podobnie do alkoholu. Do działań włączono policjantów prewencji i przydzielone siły z OPP KWP w Gdańsku, Drużynę Ruchu Drogowego OPP Gdańsk oraz funkcjonariuszy Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, Służby Celnej, Inspekcji Transportu Drogowego. Wspólnie z Gdańskim Centrum Profilaktyki Uzależnień prowadzono szkolenie dla funkcjonariuszy biorących udział w działaniach z zakresu rozpoznawania objawów przyjmowania narkotyków. W celu uzyskania efektu prewencyjnego planowanych przedsięwzięć, prowadzono równolegle **kampanię społeczną**, informując użytkowników pojazdów o nasileniu kontroli policyjnych, wobec kierujących znajdujących się pod wpływem alkoholu. Kampania prowadzona była zarówno przez WRD KWP Gdańsk jak i przez jednostki terenowe w lokalnych mediach;
- W okresie wakacyjnym na terenie województwa pomorskiego realizowano działania pn. **„Bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży”**. Głównym celem działań było zapewnienie bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym podczas wzmożonych przejazdów wakacyjnych. W tym celu zobowiązano m.in. jednostki do planowania służb w czasie, w którym występuje najwięcej wypadków. Polecono, aby szczególną uwagę zwrócić na zagrożenia związane z funkcjonowaniem dyskotek, pubów itp. miejsc, w celu zapobieżenia kierowaniu pojazdami przez młodych ludzi znajdujących się pod wpływem alkoholu lub narkotyków. Ponadto zobowiązano przełożonych, aby podczas formułowania zadań służbowych uwzględniali zagrożenia wypływające z analizy oraz zaleceń wskazanych w programie **„Razem bezpieczniej”**;
- Istotnym elementem współpracy z samorządem województwa pomorskiego jest nawiązanie współdziałania z Pomorską Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w realizacji założeń programu **„Razem bezpieczniej”**.

Województwo śląskie

- Grupa robocza ds. bezpieczeństwa w ruchu drogowym w 2010 r. jako priorytetowe zadanie przyjęła wsparcie realizacji kampanii **„Ratujmy każdego – Rok pieszego – Kolejny krok”** prowadzonej przez Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach. Założeniem tej kampanii było ograniczenie wypadków drogowych i ich skutków, w tym w szczególności wśród pieszych uczestników ruchu drogowego. Zasadniczymi elementami kampanii były trzy obszary:
 - Profilaktyka i edukacja;
 - Działania własne Policji;
 - Inżynieria ruchu drogowego.

- W wyniku podjętej inicjatywy w 2010 roku odnotowano w województwie śląskim istotną poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym - 5010 wypadków drogowych, w których śmierć poniosło 352 osoby, a 6128 doznało obrażeń ciała (dane na dzień 20.01.2011r.). W porównaniu do analogicznego okresu w roku 2009 jest to spadek liczby wypadków o 576 (o 10,3%), spadek liczby zabitych o 63 (o 15,2 %), a także spadek liczby rannych o 752 (o 10,9 %);
- W ramach kampanii „*Ratujmy każdego - Rok pieszego - Kolejny krok*” w 2010 r. przeprowadzono m.in. następujące przedsięwzięcia profilaktyczne:
 - Komendant Wojewódzkiej Policji w Katowicach podpisał porozumienie z Akademią Muzyczną w Katowicach, z Wydziałem Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego oraz z GDDKiA Oddział Katowice o kontynuacji kampanii „**Rok pieszego**”;
 - Wojewoda Śląski objął patronatem „*III Wojewódzki Dzień Pamięci o Ofiarach Wypadków Drogowych*”. Celem tej uroczystości było uświadomienie uczestnikom ruchu drogowego niebezpieczeństw w ruchu drogowym, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń na jakie narażeni są piesi;
 - Ze środków finansowych Wojewody Śląskiego zrealizowano **film profilaktyczny**, poświęcony bezpieczeństwu pieszych. Główną rolę w tym materiale filmowym zagrał znany polski aktor Robert Moskwa.
- Promocja filmu przewidziana jest na rok 2011.**
- - Opracowano wersję w języku migowym bajki „*Sznupiek radzi jak być bezpiecznym na drodze*”. Przygotowany materiał profilaktyczny przesłano do Zarządu Głównego Związku Głuchoniemych w celu dalszej jego dystrybucji;
- W grudniu 2010 r. w katowickim Spodku KWP w Katowicach wspólnie z Krajowym Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowała imprezę „*Moda na Odblaski*” poświęconą propagowaniu noszenia elementów odblaskowych. W imprezie uczestniczyło ponad 4 tys. dzieci oraz 7 tys. dorosłych. Głównym punktem imprezy był przygotowany przez dzieci i dorosłych pokaz mody odblaskowej oraz występy znanych artystów;
- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach i Wydział Ruchu Drogowego KWP w Katowicach zorganizował II edycję konferencji „*Bezpieczeństwo na śląskich drogach – naszą wspólną sprawą*”. W maju 2010 r. na terenie Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Katowicach odbył się XIV Wojewódzki Finał Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół licealnych.

Województwo warmińsko-mazurskie

- W ramach pracy Sekretariatu **Wojewódzkiej Warmińsko - Mazurskiej Rady BRD**, w pierwszym kwartale 2010 r. sporządzono **Program Realizacyjny na 2010 r.** Program ten szczegółowo opisuje zaplanowane zadania brd wszystkich zaangażowanych instytucji – w tym także zakres zadań realizowanych przez WORD – RCBRD w Olsztynie, priorytety, sposoby realizacji, przeznaczone środki oraz termin wykonania zadań w roku 2010. Powyższy program został zatwierdzony do realizacji na posiedzeniu Wojewódzkiej Rady BRD w Olsztynie, w dniu 24 czerwca 2010 r.;
- Jedną z ciekawych realizacji wojewódzkich był projekt pn. „**Warmińsko – Mazurskie Obserwatorium BRD**” - realizowany przez WORD Olsztyn, przy udziale **Fundacji Rozwoju Inżynierii Lądowej**. W czerwcu 2010 r. oddano I fazę projektu czyli:
 - opracowanie założeń funkcjonowania i systemu informacji o brd w ramach Warmińsko-Mazurskiego Obserwatorium BRD;
 - opracowanie metodyki, pozyskiwania i analizy danych o BRD;
 - opracowanie zasad tworzenia bazy wiedzy o BRD;
 - określenie specyfikacji wymagań i wykonanie.
- W grudniu 2010 r. oddano II fazę budowy „Obserwatorium” czyli opracowanie baz danych, w tym: opracowanie baz danych o stanie brd w województwie warmińsko – mazurskim oraz bazy wiedzy o najważniejszych problemach brd w województwie. Innymi ciekawymi propozycjami, zaliczanymi do omawianego obszaru były:
- **Projekt SOL – kompleksowa strategia bezpieczeństwa ruchu drogowego dla Europy Centralnej**
Projekt SOL – „*Save Our Lives*”, ukierunkowany na wzmocnienie potencjału lokalnych i regionalnych partnerów w działaniach, zmierzających do zapobiegania wypadkom drogowym w Europie Środkowej. Jest to 3 letni projekt, który został uruchomiony w kwietniu 2010 r. Partnerzy projektu z 7 krajów Europy Środkowej mają za zadanie wdrożyć skuteczne programy budowy regionalnej i międzynarodowej sieci bezpieczeństwa ruchu drogowego. Projekt "SOL - Save Our Lives" jest

współfinansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Jednym z dwóch krajowych partnerów projektu został WORD - **Regionalne Centrum BRD w Olsztynie**.

Miasteczko ruchu drogowego w Lidzbarku Warmińskim. WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie zgodnie z programem realizacyjnym Wojewódzkiej Rady BRD na 2010 r. współfinansował budowę miasteczka ruchu drogowego, którego zadaniem jest symulowanie zbliżonych do rzeczywistości warunków na drodze. Dzieci i młodzież korzystając ze zminiaturyzowanej infrastruktury drogowej mogą w sposób **bezpieczny uczyć się praktycznej jazdy rowerem lub motorowerem**. W dniu 30 sierpnia 2010 r. zawarto porozumienie między WORD Olsztyn, a Gminą Lidzbark Warmiński, którego przedmiotem było zbudowanie miasteczka ruchu drogowego. W dniu 15 listopada oddano do użytku miasteczko ruchu drogowego. **WORD Olsztyn wraz z Urzędem Marszałkowskim dofinansowały jego budowę w wysokości 200.000,00 zł;**

- **Przedszkolny Program Edukacji Komunikacyjnej „Autochodzik”.** Podstawą i głównym celem Projektu organizowanego przez WORD Olsztyn było przygotowanie dzieci w wieku przedszkolnym z Olsztyna do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym. Powyższy cel w rezultacie ma zostać osiągnięty poprzez wdrożenie kompleksowego programu działań, nazwanego **„Przedszkolnym Programem Edukacji Komunikacyjnej”**. W 2010 r. zrealizowano w ramach projektu: Akcję „**ZZ – Zawsze Zapinam**” polegającą na promowaniu zapinania pasów bezpieczeństwa w samochodach rodziców przywożących dzieci do przedszkoli. Akcja była organizowana przy współudziale Policji, która dokonywała kontroli zapinania pasów i przewożenia dzieci w fotelikach przy przedszkolach biorących udział w projekcie. W styczniu 2010 r. prowadzone były zajęcia w samych przedszkolach;

- **Seminarium „Atlas ryzyka na drogach województwa warmińsko – mazurskiego”.** Spotkanie odbyło się w czerwcu 2010 w siedzibie Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego – Regionalnego Centrum BRD w Olsztynie, który wraz z Fundacją Rozwoju Inżynierii Lądowej, Polskim Związkiem Motorowym oraz Politechniką Gdańską współorganizował kampanię. W seminarium uczestniczyli przedstawiciele Warmińsko-Mazurskiej Rady BRD, administracji drogowej, Policji, instytutów badawczych, niezależnych organizacji oraz najważniejszych mediów w regionie. **„Atlas ryzyka”** jest regionalnym, warmińsko-mazurskim etapem projektu **EuroRAP**. Jest to Europejski Program Oceny Ryzyka na Drogach (**European Road Assessment Programme**), który umożliwia niezależną ocenę poziomu zagrożenia zdrowia i życia uczestników ruchu drogowego według jednolitej metodyki. Jest jednym z największych i najefektywniejszych w ostatnich latach programów na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach w Europie. Polska **przystąpiła do Programu EuroRAP w 2006 r.,**

- W dniu 15 maja 2010 r. zorganizowano **„Dzień Otwarty”** Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego – Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Olsztynie. W organizację przedsięwzięcia zaangażowane były wszystkie działy. W czasie trwania **„Dnia Otwartego”** wszystkie zainteresowane osoby mogły bezpłatnie sprawdzić stan techniczny pojazdu na Stacji Kontroli Pojazdów, sprawdzić sprawność psychomotoryczną w Pracowni Psychologicznej ośrodka, sprawdzić swoją wiedzę i umiejętności pod okiem egzaminatora – na Sali komputerowej i placu manewrowym.

Województwo wielkopolskie

- W roku 2010 kontynuowano współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Poznaniu, Polskim Związkiem Motorowym, Automobilklubem Wielkopolski, Państwową Strażą Pożarną i Żandarmerią Wojskową. W ramach współpracy organizowano wspólne działania kontrolne na drogach, połączone z szeroko zakrojoną akcją informacyjną dotyczącą przewozu dzieci i młodzieży, pod kryptonimem **„Bezpieczne Wyjazdy”;**
- Na podstawie opracowanego przez WRD KWP w Poznaniu programu kampanii społecznej pn. **„Województwo bez narkotyków”**, który został uzgodniony z Urzędem Marszałkowskim w Poznaniu, ww. urząd w grudniu 2010 r. zakupił i przekazał dla jednostek Policji woj. wielkopolskiego 15 **analyzerów narkotyków Dräger Drug Test 500** oraz 15 analyzerów **zawartości alkoholu Alcoquant 6020**, ogólnej wartości 600 tys. złotych. Sprzęt przekazano do 15 jednostek Policji woj. wielkopolskiego, z przeznaczeniem na działalność profilaktyczną;
- WRD KWP w Poznaniu kontynuował współpracę z Kompanią Piwowarską – organizatorem programu edukacyjnego **„Sprawdź promile”** i promował jego założenia;
- W dniu 29 kwietnia 2010 r. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyła się III Międzynarodowa Konferencja **„Bezpieczeństwo na drogach województwa wielkopolskiego”**. Przewodnim celem konferencji było zaprezentowanie dotychczasowych rozwiązań mających na celu

ograniczenie liczby zdarzeń drogowych i ich ofiar oraz wskazanie obszarów wspólnych działań pozwalających podnosić poziom bezpieczeństwa na drogach naszego województwa;

- Wspólnie z agencją Data Solution w styczniu 2010 r. przygotowano i przeprowadzono kampanię pn. „**słońce na drodze**”, która polegała na wyposażeniu dzieci z 29 szkół podstawowych woj. wielkopolskiego w kamizelki odblaskowe, materiały edukacyjne do wychowania komunikacyjnego. W ramach projektu wyprodukowano film promujący bezpieczne zachowania dziecka na drodze.

Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo łódzkie

- W Ośrodku Szkolenia Policji w Sieradzu zorganizowana została przez Wydział do walki z Przestępczością Gospodarczą konferencja „**Przestępczość ubezpieczeniowa – problem ogólnospołeczny**”. Obecni byli przedstawiciele Politechniki Łódzkiej, Uniwersytetu Łódzkiego oraz prokuratur okręgowych mających siedziby na terenie woj. łódzkiego, a także szeregu największych towarzystw ubezpieczeniowych działających w Polsce. Omówiono problemy związane z oszustwami i wyłudzeniami w sferze ubezpieczeń, zarówno komunikacyjnych jak i majątkowych, problematykę fikcyjnych wypadków i kolizji drogowych oraz szkód kradzieżowych;
- Prowadzono akcje na terenie giełd, bazarów i targowisk pod kątem ujawniania i wykrywania osób wprowadzających do obrotu towary bez znaków akcyzy (alkohol, wyroby tytoniowe), wyroby z podrobionymi znakami towarowymi oraz nielegalnie skopiowane utwory audiowizualne i programy komputerowe. Funkcjonariusze Policji przeprowadzali **systematyczne kontrole** wszystkich obiektów handlowych, usługowych, produkcyjnych pod kątem zabezpieczenia technicznego i osobowego przed włamaniami i kradzieżami, z jednoczesnym instruktażem na temat możliwości wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań w tym zakresie. Prowadzono z właścicielami tych obiektów **rozmowy prewencyjne** na temat poprawności i właściwych zachowań w sytuacji kontaktu z przestępstwem i przestępcami (m.in. sprawcami ewentualnych wymuszeń haraczy, napadów z bronią). Właściciele firm edukowani byli także w zakresie systemów alarmowych i wizyjnych stosowanych dla ochrony mienia. Działania te skutkują znaczącym zmniejszeniem się ilości kradzieży i włamań do tych obiektów.

Województwo podlaskie

- Struktury podlaskiej Policji, realizujące zadania służbowe w zakresie rozpoznania i zwalczania przestępczości gospodarczej prowadziły w 2010 roku stałą współpracę z Urzędem Kontroli Skarbowej, Izłą Celną, Strażą Graniczną, Państwową Inspekcją Pracy, Inspekcją Weterynaryjną w Białymstoku, Podlaskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, a ponadto z organizacjami pozarządowymi w celu przeciwdziałania patologiom związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej, a w szczególności wynikających z **funkcjonowania szarej strefy w gospodarce**, która ogranicza możliwość tworzenia warunków dla rozwoju konkurencji na zasadach prawa popytu i podaży, prowadzenie działalności bez zgłoszenia podstawy opodatkowania, nieewidencjonowanie prowadzonej sprzedaży, wyłudzeniom i oszustwom, naruszeń praw autorskich i innych. Podejmowane czynności zmierzały do systematycznego ograniczania tzw. szarej strefy, a przez to ochronę rzetelnych przedsiębiorców opartych na zasadach uczciwej konkurencji;
- Mając na uwadze powszechność sieci Internet jako nie tylko źródła informacji, ale również jednego z obszarów działalności przestępczej, Wydział d/w z Przestępczością Gospodarczą KWP w Białymstoku zorganizował w październiku 2010 roku szkolenie „**Cyberprzestępczość XXI wieku – ujawnianie, zwalczanie oraz działania prewencyjne**”. W szkoleniu wzięli udział przedstawiciele wszystkich Komend Miejskich/Powiatowych województwa podlaskiego oraz Urzędu Kontroli Skarbowej, Prokuratury, Straży Granicznej, Izby Celnej w Białymstoku. Szkolenie oprócz efektów edukacyjnych pozwoliło również na wymianę doświadczeń i zacieśnienie współpracy z przedstawicielami podmiotów reprezentujących wiodące na rynku polskim firmy fonograficzne, odzieżowe i kosmetyczne oraz dystrybutorów oprogramowania komputerowego. Realizując misję edukacyjną w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu i wynikających z niego zagrożeń oraz potencjalnych konsekwencji prawnych dotyczących w szczególności oszustw dokonywanych za pośrednictwem sieci, pornografii oraz przestępczości komputerowej, w oparciu

o zgłaszane przez Wydział Prewencji KWP w Białymstoku, prowadzono prelekcje w szkołach na terenie miasta Białegostoku.

Województwo warmińsko-mazurskie

- Jednym z zadań w tym obszarze było działanie dot. **kasacji pojazdów poza stacjami demontażu pojazdów**. Celem jego było zmniejszenie szarej strefy i egzekwowanie przepisów prawa. Zadanie realizowane było poprzez komunikację i szybką reakcję na zachowania patologiczne oraz kontrole. Na potrzeby realizacji przedmiotowego zadania dokonano szeregu czynności mających na celu ujawnienie miejsc nielegalnego demontażu pojazdów. W 2010 r. w ramach akcji „Razem bezpiecznie” przeprowadzono 4 kontrole, przy udziale funkcjonariuszy Wydziału do Walki z Przestępczością Gospodarczą Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz przy współudziale funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Olecku. Podjęto działania pokontrolne mające na celu zaprzestanie prowadzenia przez kontrolowane podmioty **nielegalnego demontażu pojazdów** oraz dążenie do zlikwidowania tzw. „szarej strefy”;
- Natomiast celem zadania pn. **komputerowa ewidencja podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem paliwami ropopochodnymi („Platforma Paliw”)** było usprawnienie współdziałania instytucji zajmujących się zwalczaniem nieprawidłowości w obrocie paliwami, a także koordynacji oraz optymalizacji skuteczności działań kontrolnych.

Województwo wielkopolskie

- W tym obszarze działania koncentrowały się na współpracy z podmiotami zewnętrznymi dotyczące głównie wspólnych szkoleń. Wśród nich najważniejsze to: banki, towarzystwa ubezpieczeniowe, leasingowe, organy kontroli skarbowej, organy celne, Straży Granicznej, portale internetowe a także, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Regulacji Energetyki, Agencja Rynku Rolnego, ZAIKS i ZPAV, Stowarzyszenia SALAMANDRA i SYGNAŁ, Inspekcja Handlowa, Państwowa Inspekcja Pracy;
- W ramach XVIII edycji Międzynarodowej Wystawy Zabezpieczeń Securex 2010 na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, odbyły się dwie konferencje: pierwsza pod hasłem „**Bezpieczeństwo instytucji finansowych**”, podczas której przedstawiony został stan bezpieczeństwa placówek bankowych, pocztowych i innych zajmujących się obrotem gotówkowym oraz wskazane zostały najczęstsze nieprawidłowości w zabezpieczeniu technicznym i organizacyjnym tego typu placówek. Istotnym elementem konferencji była prezentacja modułów dotyczących zdarzeń kryzysowych i odpowiedzialności za niewłaściwe przygotowanie personelu;
- Natomiast druga konferencja odbyła się pod hasłem „**Bezpieczeństwo handlu**”, dot. skutecznej ochrony sklepu oraz możliwości bezpiecznej organizacji pracy. Istotnym elementem konferencji było przedstawienie tematyki dotyczącej odpowiedzialności właściciela placówki handlowej za bezpieczeństwo klientów i pracowników, a także kwestie zabezpieczenia towarów. Przedsięwzięcie miało na celu poprawę bezpieczeństwa zarówno klientów jak i właścicieli, pracowników sklepów.

Ochrona dziedzictwa narodowego

MINISTERSTWO KULTURY i DZIEDZICTWA NARODOWEGO

- *W 2010 roku w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Dziedzictwo kulturowe” - priorytet „Ochrona zabytków”, przekazano dotację na wykonanie instalacji przeciwpożarowych i antywłamaniowej w 58 obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków na łączną kwotę 4 mln 373 tys. zł;*
- W ramach realizacji Programu „Razem bezpiecznie” instytucje kultury podległe MKiDN w roku ubiegłym kontynuowały szereg działań i inicjatyw zwiększających bezpieczeństwo, wpisujących się w zakres Programu. Działania te dotyczyły głównie dwóch obszarów – bezpieczeństwa w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania oraz ochrony dziedzictwa narodowego;
- *We wrześniu 2010 r. MKiDN przeprowadziło działania kontrolne dot. aktualności planów ochrony i ewakuacji na wypadek zdarzeń szczególnych*, w odniesieniu do następujących instytucji nadzorowanych: Teatru Narodowego w Warszawie, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Europejskiego Centrum Muzyki im. Krzysztofa Pendereckiego w Łusławicach, Teatru Żydowskiego im. Ester Rachel i Idy Kamińskich w Warszawie, Teatru Wierszalin w Supraślu, Ośrodku Pogranicze Sztuk, Kultur, Narodów w Sejnach, Teatru

im. Stefana Jaracza w Olsztynie, Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu, Filharmonii Wrocławskiej im. Witolda Lutosławskiego, Teatru Wielkiego im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu, Opery Wrocławskiej;

- W wyniku przeprowadzonych kontroli Teatr Narodowy, Teatr Wierszalin, Teatr Wielki w Poznaniu oraz Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” potwierdziły konieczność aktualizacji planów i rozpoczęły procedurę ich opracowywania i wdrażania;
 - W roku sprawozdawczym Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych (OOZP) podjął na szeroką skalę działania, mieszczące się w ramach programu „Razem bezpieczniej”, których celem była poprawa bezpieczeństwa zbiorów publicznych. Na uwagę zasługują przede wszystkim:
 - lustracje pod kątem zabezpieczenia przeciwpożarowego i antywłamaniowego (w sumie przeprowadzono 34 lustracje, w tym: 21 w muzeach i 10 w obiektach sakralnych);
 - opinie i uzgodnienia dotyczące projektów zabezpieczenia obiektów (zaopiniowano 173 projekty, w tym: 94 dot. muzeów i 73 dot. obiektów sakralnych);
 - **OOZP był organizatorem lub uczestnikiem kilkunastu szkoleń, konferencji i seminariów, w tym m.in. szkolenia dla policjantów z zakresu możliwości wykorzystania Krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Piła, 27.01.), konferencji „Bezpieczeństwo obiektów zabytkowych – nowoczesne techniki ich zabezpieczania” (Rzeszów, 9.04.), seminarium „Bezpieczeństwo zbiorów w muzeach” (Gdańsk-17.06. oraz Warszawa-17.12.);**
 - okresowe raporty o stanie zachowania zabytków (m.in. „Raport o zagrożeniu państwowych instytucji kultury powodzią, ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi i innymi zdarzeniami o charakterze szczególnym wraz z propozycjami działań zmierzających do poprawy ich stanu ochrony i zabezpieczenia” oraz „Przestępczość przeciwko dobrom kultury – wykrywalność tych przestępstw i zapobieganie kradzieżom zabytków”;
 - działalność wspólnego Zespołu ds. poprawy stanu zabezpieczenia muzeów martyrologicznych, złożonego z przedstawicieli OOZP, Komendy Głównej Policji i Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej;
 - uruchomienie programu „**Bezpieczne zbiory - bezpieczne kolekcje**” (we współpracy z Biurem Kryminalnym Komendy Głównej Policji) skierowanego do kolekcjonerów dzieł sztuki i księży, posiadaczy zabytków.
- Od 2007 do 2010 roku funkcjonował w MKiDN program Dziedzictwo Kulturowe – priorytet Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego oraz program Zasoby cyfrowe. Zadaniem programu było dofinansowanie nie tylko digitalizacji zbiorów bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych, ale również tworzenie wirtualnych bibliotek i muzeów, tworzenie inwentarzy elektronicznych oraz stworzenie samej infrastruktury digitalizacyjnej. Budżet Programu w roku 2009 wynosił 10.000.000 zł, natomiast w roku 2010 – już 20.000.000 zł.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

- Kontynuowała działania informacyjno-szkoleniowe we współpracy z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim oraz Fundacją Villa Polonia „Policja w ochronie zabytków sakralnych”. Tego typu spotkania połączone z prezentacją wystawy „Policja w ochronie dziedzictwa narodowego” odbyły się w 2010 r. Kielcach, Toruniu, Opocznie, Rzeszowie, Opolu i Warszawie (Sejm RP i Muzeum Niepodległości). Szczęólnego podkreślenia wymaga fakt prowadzenia przy tej okazji wykładów dla młodzieży z tzw. „klas policyjnych” (Toruń, Opoczno);
- Należy dodać, że Policja wykonuje zastępczą dokumentację fotograficzno-opisową jedynie tych przedmiotów, które nie zostały wcześniej w ten sposób zinwentaryzowane przez Wojewódzkie Urzędy Ochrony Zabytków. Czynności kontrolne każdego obiektu dokumentowane są w formie „*Protokołu z kontroli stanu zabezpieczenia obiektu, w którym przechowywane są rzeczy stanowiące dobra kultury narodowej*”. W treści tego dokumentu znajdują się adnotacje dotyczące między innymi: oceny ogólnego stanu zabezpieczenia kontrolowanego obiektu, sugestii komisji (grupy roboczej) w zakresie poprawy stanu zabezpieczenia obiektu (antywłamaniowego, antynapadowego, przeciwpożarowego), możliwości społecznego wsparcia ochrony obiektu, a także instruktażu udzielonego administratorowi (zarządcy, właścicielowi) obiektu;
- Na poziomie województw realizowane były programy regionalne (m.in. „Program zabezpieczenia antywłamaniowego, przeciwpożarowego oraz ewidencji i monitoringu drewnianych kościołów na terenie województwa mazowieckiego”).

PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

W zakresie ochrony dziedzictwa narodowego podjęto następujące działania:

- przeprowadzono kontrole obiektów zabytkowych pod względem zabezpieczenia przed pożarem;
- zorganizowano ćwiczenia koordynujące współdziałanie służb w zabytkowych obiektach sakralnych i muzealnych;
- dokonano oceny spełnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przed kradzieżami, pouczenia właścicieli lub zarządców obiektów na temat poprawy bezpieczeństwa poprzez wykorzystanie nowoczesnych środków zabezpieczeń przed pożarem, np. stałe mgłowe urządzenia gaśnicze;
- akcje kontrolne w budynkach starej zabudowy mieszkaniowej – główne stwierdzone nieprawidłowości to m.in. zbyt wąskie drogi ewakuacyjne, zły stan instalacji elektrycznej, popękane przewody, utrudniony dojazd do posesji, drewniane schody i stropy, składowanie materiałów palnych na poddaszach i w piwnicach;
- podłączenie systemu sygnalizacji pożarowej w kolejnych obiektach;
- kontynuowano usprawnianie i rozszerzanie systemu monitorowania obiektów;
- przeprowadzono szkolenia dotyczące ochrony dóbr kultury (aspekty prawne, problematyka ochrony przeciwpożarowej).

STRAŻ GRANICZNA

- W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie *ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, w porozumieniu z Ośrodkiem Ochrony Zbiorów Publicznych w Warszawie w oddziałach SG zostały zorganizowane szkolenia z zakresu wprowadzonych zmian w cytowanej ustawie;
- Podejmowano czynności służbowe mające na celu przeciwdziałanie nielegalnemu wywozowi za granicę RP zabytków. Funkcjonariusze placówek Straży Granicznej posiadają możliwość dokonania sprawdzeń w bazie danych Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych (OOZP) Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dostęp do *Krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem*, skutkuje licznymi przypadkami ujawnień cennych przedmiotów (obrazów, monet, ikon, starodruków, instrumentów muzycznych, zabytkowych samochodów);
- W ramach prowadzonej współpracy z innymi służbami w 2010 r. funkcjonariusze SG udaremnili wywóz dzieł sztuki na kwotę 12 855.00 zł, m.in. funkcjonariusze Placówki SG Wrocław - Strachowice udaremnili wywóz kolekcji 44 sztuk zabytkowych monet bez wymaganego zezwolenia z terytorium RP.

URZĘDY WOJEWÓDZKIE

Województwo łódzkie

- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi realizował zadania mające na celu nadzorowanie aktualizacji i opracowanie przez właściwe podmioty, planów ochrony zabytków, upowszechnienie nowoczesnych technicznych środków zabezpieczeń na wypadek klęsk żywiołowych oraz działalności przestępczej. Współpracował on z wieloma instytucjami w zakresie **poprawy skuteczności ochrony zabytków przed zniszczeniem i zagrożeniami przestępczością**, a także prowadzenia kontroli obiektów zabytkowych pod kątem ich zabezpieczenia na wypadek kradzieży i pożaru;
- W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych ujawniono przestępstwa, wobec których wszczęte zostały postępowania przygotowawcze kierujące sprawy do Prokuratury w związku z Ustawą o ochronie zabytków. Ponadto, w 2010 r. przy współpracy z Komendą Wojewódzką Policji za zgodą wszystkich archidiecezji administrujących na terenie województwa łódzkiego kontynuowane były prace w zakresie **specjalnego znakowania zabytkowych obiektów ruchomych w obiektach sakralnych**. W minionym roku przeprowadzonych zostało także 26 kontroli stanu zabezpieczenia obiektów zabytkowych, w wyniku których stwierdzono zastrzeżenia dotyczące najczęściej braku planów ochrony zabytków, instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, nieaktualnych badań instalacji odgromowej i elektrycznej, braku blokad i zabezpieczeń antywłamaniowych, a także innych zabezpieczeń przed włamaniem i kradzieżą. Przy współpracy łódzkich służb granicznych w przejściu portu lotniczego im. Wł. Reymonta w Łodzi inspektorzy Wojewódzkiego Urzędu Zabytków w Łodzi prowadzili działania zmierzające do ujawniania wywozu bez zezwolenia dzieł sztuki, zabytków i cennych przedmiotów stanowiących dziedzictwo narodowe;
- Funkcjonariusze grup mobilnych Wydziału Zwalczania Przestępczości łódzkiej Izby Celnej w oparciu o dokonywaną analizę ryzyka, prowadzili **kontrole na potencjalnych trasach nielegalnego przemieszczania zabytków**, w tym kontrole pojazdów poruszających się na drogach województwa

łódzkiego, kontrole bagaży pasażerów podróżujących autokarami i pociągami na trasie wschód - zachód, a także kontrole bagaży pasażerów przylatujących i wylatujących z łódzkiego lotniska. Ponadto, w związku z nowelizacją przepisów ustawy o ochronie zabytków, w 2010 roku Izba Celną w Łodzi zorganizowała szkolenie poświęcone zmianom regulacji dotyczących wywozu zabytków. Obok funkcjonariuszy celnych w szkoleniu udział wzięli przedstawiciele Policji i Straży Granicznej, a także pracownicy Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków z Łodzi i Warszawy oraz łódzkich muzeów i antykwariatów. Łódzcy Celnicy podjęli działania edukacyjne, współorganizując imprezy, szkolenia oraz konferencje dotyczące **problematyki obrotu towarowego z zagranicą oraz obowiązujących ograniczeń w przywozie i wywozie towarów ustanowionych** m.in. ze względu na bezpieczeństwo życia i zdrowia obywateli, ochronę dóbr kultury, ochronę przyrody, ochronę praw własności intelektualnej. Powołany został również zespół projektowy, którego zadaniem jest opracowanie wniosku do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w celu uzyskania dofinansowania na realizację projektu z zakresu edukacji ekologicznej, mającego na celu rozpowszechnienie wiedzy wśród młodzieży oraz społeczności lokalnej na temat działań prewencyjnych oraz kontrolnych funkcjonariuszy Izby Celnej w Łodzi w zakresie zwalczania nielegalnego przywozu oraz wywozu zagrożonych gatunków zwierząt i roślin objętych ochroną na mocy postanowień Konwencji Waszyngtońskiej – CITES.

Województwo podkarpackie

- W 2010 r. wpisano do rejestru zabytków: 45 obiektów architektonicznych, 29 decyzji obejmujących 231 obiektów ruchomych i 56 nieruchomości. Opracowano **2 karty ewidencyjne obiektów architektury i budownictwa** oraz **582 karty z czego 551 dotyczyło zabytków ruchomych, a 31 zabytków nieruchomych**. Są to zadania ciągle realizowane przez przedstawicieli WUOZ i łączące się z lustracjami obiektów. W trakcie lustracji oceniano stan techniczny obiektów zabytków, sporządzano dokumentację fotograficzną, która stopniowo przenoszona jest na nośniki cyfrowe;
- W ramach międzyinstytucjonalnego działania w celu ochrony zabytków prowadzono kontrole przy udziale przedstawicieli WUOZ, Policji oraz Państwowej Straży Pożarnej dotyczące sprawdzenia zabezpieczenia obiektów przed pożarami, kradzieżami, włamaniami, itp.;
- W kwietniu 2010 r. odbyła się w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie konferencja dotycząca **bezpieczeństwa obiektów zabytkowych głównie sakralnych i skansenów** wykonanych z drewna. Szkolenie prowadzone było przez pracowników Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie przy udziale specjalistów z Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych w Warszawie, Regionalnej Agencji Rozwoju Rynku w Bydgoszczy. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele kurii, dekanatów, Urzędu Marszałkowskiego i firm zajmujących się zabezpieczeniem oraz ochroną mienia oraz Państwowej Straży Pożarnej. W lipcu 2010 r. przeprowadzono konferencję połączoną ze szkoleniem pracowników WUOZ oraz przedstawicieli jednostek samorządowych województwa podkarpackiego i zarządców obiektów zabytkowych. Zwrócono szczególną uwagę na obecnie stosowane **systemy alarmu pożarowego (SAP)** i systemy **sygnalizacji włamania i napadu (SSWN)** oraz materiały do ich instalowania i konserwacji. Przeprowadzono również pokaz stosowanych systemów przesyłu energii elektrycznej i ich podatność na samozapalenie pod względem obciążeniowym;
- Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków współpracował z Urzędem Celnym w Rzeszowie oraz Bieszczadzkim i Karpackim Oddziałem Straży Granicznej w sprawie **zapobiegania nielegalnym wywozom i przywozom zabytków ruchomych przez granicę państwa**.

Województwo pomorskie

- Opierając się na analizie zagrożeń i potrzeb z terenu województwa pomorskiego za priorytetowe działanie na rok 2010 uznano obszar pod nazwą „**Ochrona dziedzictwa narodowego**”. Wynika to przede wszystkim z faktu, że w regionie istnieje wiele zabytków i dóbr kultury narodowej, które wymagają intensywnej ochrony i przywrócenia im właściwego znaczenia;
- Członkowie grupy „Ochrona dziedzictwa narodowego” działająca w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” w maju 2010 r. w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Leśnik” w Orzechowie Morskim k. Ustki przeprowadzili szkolenie dla służby leśnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Szkolenie przeprowadzone zostało dla dwóch grup słuchaczy, łącznie przeszkolono 56 pracowników Straży Leśnej z województwa pomorskiego (24 osoby) oraz zachodnio-pomorskiego (32 osoby). Jednocześnie należy podkreślić, że członkowie grupy uczestniczyli w seminarium szkoleniowym pt. „**Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych**”, które skierowane zostało do kadry

- kierowniczej muzeów działających na terenie województwa. W ramach kontynuacji działań z lat poprzednich, w czerwcu 2010 r. przeprowadzono inspekcję stanu zabytków, w stosunku do ewidencji znajdującej się w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Gdańsku, w kościołach w miejscowościach Pręgowo i Suchy Dąb. Z inspekcji, w której uczestniczyli przedstawiciele: KW Policji, Laboratorium Kryminalistycznego, Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Izby Celnej w Gdyni – przygotowano **dokumentację fotograficzną zabytków zgromadzonych w kościele**. Natomiast w lipcu i sierpniu 2010 r. przeprowadzono przedmiotową inspekcję stanu zabytków w kościołach w Żuławie Wielkiej i Sobowidzu, z której także sporządzono dokumentację fotograficzną zabytków zgromadzonych w kościele;
- Należy również podkreślić, że w Komendzie Powiatowej Policji w Kościerzynie przeprowadzono **szkolenie z zakresu ochrony dóbr kultury**. Szkolenie przygotowane zostało przez przedstawicieli: Wydziału Kryminalnego i Prewencji KWP, Izby Celnej w Gdyni, Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
 - W związku z zainicjowaną tematyką przez grupę roboczą „**Ochrona dziedzictwa narodowego**” dotyczącą archeologii podwodnej, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków zwrócił się do 42 instytucji z prośbą o przesłanie materiałów dotyczących powyższego tematu. W wyniku tej działalności w miesięczniku „**Polityka**” nr 33 (2769) z sierpnia 2010 r. **opublikowany został artykuł pt. „Wrak człowieka ciągnie”**;
 - W ramach „Platformy badawczo-edukacyjnej, wymiany doświadczeń - **Legalny i nielegalny obrót dobrami kultury**” w dniach 28-29.09.2010 r. odbyła się **międzynarodowa konferencja**. Były to drugie warsztaty dot. **ochrony podwodnego dziedzictwa archeologicznego**. Uczestniczyli w niej przedstawiciele norweskich służb i instytucji odpowiedzialnych za ochronę zabytków oraz przedstawiciele polskich instytucji m.in. Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Urzędu Morskiego w Gdyni, Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku, Morskiego Oddziału Straży Granicznej, Izby Celnej w Gdyni, Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków, Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych w Warszawie. Warsztaty te poświęcone zostały zagadnieniom **związanym z archeologią oraz dziedzictwem podwodnym; sposobom ochrony stanowisk archeologicznych, zwalczaniu rabunkowych wykopalisk archeologicznych, zapobieganiu i ściganiu przestępstw przeciw dziedzictwu narodowemu**. Dyskutowano i porównywano aspekty prawne a także rodzaje działań oraz współpracy instytucji centralnych w Polsce i Norwegii. Zestawienie ze sobą obu systemów i zaawansowania ich wdrożenia oraz porównanie problemów prawnych i praktycznych, było kluczowym celem owych warsztatów. Spotkanie to pozwoliło na zwiększenie wymiany doświadczeń i poszerzenie wiedzy specjalistów. Spotkanie, które miało miejsce w Gdańsku było kontynuacją warsztatu marcowego, który odbył się w Oslo w Norwegii. Specjaliści z obu krajów nawiązali kontakty i współpracę merytoryczną.

Województwo zachodniopomorskie

Działania podejmowane na rzecz propagowania wśród społeczeństwa problematyki dotyczącej ochrony dziedzictwa narodowego na terenie województwa dotyczyły:

- udziału w konferencjach - Spotkaniach Trzebiatowskich, corocznych konferencjach organizowanych przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego, EDD, Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków;
- udziału w szkoleniach z zakresu ochrony zabytków;
- współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa w Warszawie i Biurem Dokumentacji Zabytków w Szczecinie w przebiegu „Europejskich Dni Dziedzictwa 2011”, na obszarze województwa Zachodniopomorskiego;
- udzielania informacji dla lokalnych środków masowego przekazu związanych z propagowaniem idei ochrony zabytków oraz zagrożeń dotyczących poszczególnych obiektów zabytkowych;
- wdrażania nowego projektu strony internetowej UOZ;
- publikacji i stałego uaktualniania internetowej bazy danych dotyczących obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa Zachodniopomorskiego.

V. PODSUMOWANIE- wnioski z realizacji programu

(wnioski zostały sformułowane na podstawie sugestii i propozycji wojewodów, a także na podstawie analizy realizowanych zadań przez resorty, terenową administrację publiczną oraz służby)

1. Zwiększa się systematycznie zainteresowanie programem „*Razem bezpieczniej*”. Program jest coraz bardziej znany i identyfikowany, coraz więcej podmiotów przystępuje do jego realizacji. Jednakże zbyt mała pula środków do podziału na realizację projektów niejednokrotnie zniechęca jednostki samorządu terytorialnego do udziału w konkursach bądź ubieganiu się o dofinansowanie.
2. Zadania na poziomie lokalnym we wszystkich obszarach realizowane są w szerokim partnerstwie podmiotów – dotyczy to zarówno administracji publicznej, jak i służb, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych. Świadczy to o coraz lepszym propagowaniu i realizacji podstawowej zasady programu „*Razem bezpieczniej*”.
3. Istnieje potrzeba usystematyzowania nazewnictwa i obszarów realizacji programów prewencyjnych, które pod różnymi nazwami zostały „wchłonięte” przez program „*Razem bezpieczniej*” lub są realizowane równolegle. Ponadto, są one wykazywane w sprawozdaniach jako element Programu. Wydaje się więc uzasadnione, aby wszystkie działania dotyczące realizacji programów prewencyjnych nazwać jednym określeniem „*Razem bezpieczniej*”.
4. Zasadne wydaje się wzmożenie wysiłków w zakresie działalności edukacyjno – informacyjnej, w tym popularyzowanie inicjatyw i przedsięwzięć zamieszczanych w Banku Dobrych Praktyk. Dzięki łączeniu doświadczeń administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji społecznych, Bank Dobrych Praktyk pomaga w podejmowaniu ciekawych inicjatyw na poziomie lokalnym.
5. W celu zainteresowania Programem jeszcze szerszej grupy odbiorców należy poszerzyć działania Programu o kolejne obszary, szczególnie o sport w kontekście przyszłorocznych Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, które odbędą się w Polsce.

VI. Najważniejsze działania w ramach programu w roku 2011:

- Wdrożenie tytułu Lidera Programu „Razem bezpiecznie”;
- Konferencja podsumowująca realizację Programu „Razem bezpiecznie” w 2010 r.;
- Przeprowadzenie konkursu na projekt „Bezpieczeństwo imprez sportowych”;
- Realizacja kampanii policyjnej „Rowerem bezpiecznie do celu”;
- Koordynacja działań administracji rządowej pn. „*Bezpieczne Wakacje*” (dodatkowa organizacja i przeprowadzenie wakacyjnego konkursu na antenie Polskiego Radia PR 1 oraz podczas Przystanku Woodstock pn. „*Rowerem bezpiecznie do celu*”);
- Współpraca w ramach Finału Konkursu „Policjant, który pomógł”;
- Współpraca w ramach dwudniowej Konferencji „Współdziałanie w zakresie rozpoznania i zwalczania handlu ludźmi, pedofilii i pornografii dziecięcej” (tematyka międzynarodowej konferencji, tj. poszukiwania osób zaginionych w Polsce i Europie stanowi realizację oczekiwań Komisji Europejskiej w stosunku do państw członkowskich UE);
- Organizacja spotkania dla Koordynatorów wojewódzkich i członków Zespołu Koordynacyjnego Programu „*Razem bezpiecznie*”;
- Nabór projektów wojewódzkich przesłanych do MSWiA w ramach dofinansowania z rezerwy budżetu państwa;
- Zadania realizowane w ramach współpracy w Europejskiej Sieci Zapobiegania Przestępczości (EUCPN):
 - organizacja VI Przystanku PaT – jako inauguracji polskiego przewodnictwa w EUCPN – Ostrołęka, Kadzidło;
 - organizacja Konferencji Dobrych Praktyk oraz 2 posiedzeń zarządu EUCPN, Przeprowadzenie Konkursu Europejskiej Nagrody Prewencji Kryminalnej (ECPA) na poziomie krajowym i międzynarodowym;
 - wymiana informacji nt. działań związanych z zapobieganiem przestępczości pomiędzy członkami EUCPN.